

Guro Flaarønning

Fundamentalister eller demokrater?

**En tolkningsrammeanalyse av tre norske avisers framstilling
av Det muslimske brorskap i Egypt**

Masteroppgave 2018

Master i journalistikk

OsloMet – storbyuniversitetet, Institutt for journalistikk og mediefag

Sammendrag

Denne masteroppgaven undersøker hvordan den islamistiske organisasjonen Det muslimske brorskap ble framstilt i tre norske aviser under og etter kuppet i Egypt i 2013. Undersøkelsen baserer seg på dekingen til avisene Aftenposten, Klassekampen og VG i tidsrommet 2.- 8. juli og 15.- 21. august 2013. Studiens teoretiske perspektiv baseres på teori om tolkningsrammer, som legger grunnlaget for en tolkningsrammeanalyse. Den er en todelt analyse, som først definerer tolkningsrammer ut fra en del av materialet for senere å kategorisere hele materialet i disse tolkningsrammene. Analysen blir utført ved delvis å følge Baldwin van Gorps metode for å analysere tolkningsrammer så systematisk og transparent som mulig. Metoden tar utgangspunkt i Rammepakkemodellen (Gamson), der man først definerer elementer av tolkningsrammen, før man definerer hele tolkningsrammen.

I den induktive analysen ble disse tolkningsrammene definert: Offer -, Demokrat -, Autoritær politisk organisasjon -, Voldelige fundamentalister -, og Kompleks organisasjonsrammen. Funnene i den deduktive analysen viser at Kompleks organisasjonsrammen (23%) er den mest brukte hovedrammen. To tydelige tendenser er at Kompleks organisasjonsrammen blir mye brukt i kommentarartiklene og Offer-rammen blir mye brukt etter at flere hundre brorskapstilhengere ble drept 15. august. Funnene viser at Det muslimske brorskap blir framstilt på mange forskjellige måter. Det tyder på at framstillingen påvirkes av hendelsene i konflikten, og av beskrivelsene av Brorskapet i forhold til motparten (hæren) i konflikten.

OsloMet – storbyuniversitetet, Institutt for journalistikk og mediefag

Oslo 2018

Innholdsfortegnelse

1	INNLEDNING	1
1.1	DEFINISJONER.....	2
2	BAKGRUNN	5
2.1	DET MUSLIMSKE BRORSKAP – HVEM ER DE?.....	5
2.2	OPPTAKTEN TIL KUPPET I 2013	8
2.3	ISLAM I PRESSEN	12
2.4	DEKNINGEN AV KUPPET OG DEN ARABISKE VÅREN	14
3	TEORI: TOLKNINGSRAMMER	17
3.1.1	<i>Rammenivå</i>	18
3.2	TOLKNINGSRAMMER I PRAKSIS	19
3.3	TOLKNINGSRAMMER – EN DEL AV KULTUREN	21
3.4	HVORFOR STUDERE TOLKNINGSRAMMER?	22
4	METODE: TOLKNINGSRAMMEANALYSE	24
4.1	RAMMEPAKKEMODELLEN	25
4.2	VALIDITET OG RELIABILITET	26
4.3	UTVALG.....	28
4.4	FRAMGANGSMÅTE ANALYSE	30
4.4.1	<i>Induktiv tolkningsrammeanalyse</i>	31
4.4.2	<i>Deduktiv tolkningsrammeanalyse</i>	33
5	ANALYSE - INDUKTIV TOLKNINGSRAMMEANALYSE	36
5.1	TRINN 1 – ÅPEN KODING.....	36
5.1.1	<i>Rammeelementer</i>	37
5.1.2	<i>Forklaringselementer</i>	40
5.2	TRINN 2 - FINNE MØNSTRE	41
5.2.1	<i>Framgangsmåte</i>	41
5.2.2	<i>Funn trinn 2</i>	42
5.3	TRINN 3 – TOLKNINGSRAMMENE DEFINERES (SELEKTIV KODING)	44
5.3.1	<i>"Presidentens tilhengere lar seg ikke knekke"</i>	44
5.3.2	<i>"Den lange veien mot blodbad"</i>	49
5.3.3	<i>"Det startet ved morgengry, like etter bønnen. Noen timer senere var gatene røde av blod."</i>	54
5.3.4	<i>«- Nå viser de militære sitt sanne ansikt»</i>	59
5.3.5	<i>"Geværene taler for seg"</i>	65
5.3.6	<i>"Brorskapets hevn"</i>	69
5.4	FUNN TOLKNINGSRAMMER.....	73

5.4.1	<i>Autoritær og demokrat</i>	73
5.4.2	<i>Sinte menn</i>	74
5.4.3	<i>Offer</i>	75
5.4.4	<i>Voldelige fundamentalister</i>	76
5.4.5	<i>Kompleks organisasjon</i>	77
6	ANALYSE – DEDUKTIV TOLKNINGSRAMMEANALYSE	79
6.1	FÅ RAMME-OG FORKLARINGSELEMENTER.....	79
6.2	HVEM KOMMUNISERER – JOURNALIST ELLER KILDE?.....	80
6.3	SYNLIGHET.....	80
6.4	FUNN DEDUKTIV ANALYSE.....	80
7	KONKLUSJON	91
7.1	BEMERKNINGER TIL TEORI OG METODE.....	91
7.2	VIKTIGSTE FUNN.....	92
8	LITTERATURLISTE	

1 Innledning

På ettårsdagen for innsettelsen av Mohammed Mursi som president i Egypt, ble Tahrir-plassen i Kairo fylt med folk som demonstrerte for politisk endring. Fire dager senere hadde hæren avsatt den demokratisk valgte lederen av Egypt. Mursi var valgt fra Frihet og rettferdighetspartiet (FJP), som har tette koblinger til den islamistiske organisasjonen Det muslimske brorskap. Noen mente at dette var en videreføring av den arabiske vårens demokratiske ånd, mens andre så på det som et demokratisk nederlag.

Denne hendelsen og den påfølgende konflikten ble dekket daglig i de fleste aviser i Norge, og er bakteppet for denne oppgavens undersøkelse. Jeg undersøker hvordan pressen framstiller islamisme, og mer spesifikt hvordan tre norske aviser framstilte Det muslimske brorskap under og etter kuppet i Egypt i 2013.

Islamisme blir forstått forskjellig av forskere, der noen mener at vold og terror er tett knyttet opp mot ideologien, mens andre skiller mellom moderate og voldelige fundamentalistiske islamister (Utvik, 2013, s. 32-35). Kort fortalt er islamisme en ideologi som legger islam til grunn for hvordan samfunnet skal styres (definisjon s. 3). Det er den ideologien terrororganisasjoner som den såkalte Islamske staten hegner om, men også Det muslimske brorskap i Egypt, som mange anser som moderne og moderate islamister. De blir også beskyldt for å tale med to tunger, ved at å framstå moderate eller fundamentalistiske, alt ettersom hvem de henvender seg til (Hansen & Mesøy, 2009, s. 6-7).

I en forskningsrapport skriver Stig Jarle Hansen og Atle Mesøy: «Det muslimske brorskap er beryktet; rykter, informasjon og desinformasjon har blitt spredt av fiender, venner og nøytrale parter siden bevegelsen ble startet i 1928» (2009, s. 6). Denne tvetydigheten har gjort at jeg har blitt nysgjerrig på hvordan Det muslimske brorskap framstilles i mediene. Det er også interessant å undersøke fordi diskusjonene om islam og islamisme er såpas polarisert. Utvik peker på det er et betent tema å forske på, der det er lett å bli stemplet som naiv hvis man framhever positive trekk ved islam og islamisme, og 'alarmister' ved motsatt tilfelle (2013, s. 32).

Islam er også gjenstand for en betent debatt i mediene, der politiske og kulturelle trekk ved religionen blir mye diskutert. Døving og Kraft mener at det kan skyldes at islam fungerer som et symbol i identitetspolitikken, der islam ofte blir framstilt som en negativ motsetning til såkalte norske verdier. (Døving & Kraft, 2013, s. 126-130).

Jeg vil undersøke framstillingen av Brorskapet under og etter kupp-situasjonen fordi denne konflikten ikke setter dem i en umiddelbar helt-, skurk-, eller offerrolle. De blir beskylt for å være både autoritære og religiøse fanatikere, samtidig som den kuppede presidenten er den eneste med demokratisk legitimitet fra et valg. Denne situasjonen mener jeg gir mulighet til å undersøke framstillingen av islamister når de ikke åpenbart tilhører en 'fundamentalist-ramme', og dermed ikke er like lett å framstille som en motsetning til det mange anser som 'Vestens' liberale og demokratiske verdier. Det er denne dualiteten tittelen for denne oppgaven spiller på, og som har gjort meg nysgjerrig på å undersøke hvordan norske medier framstiller dem. De forstås og framstilles dog ikke bare som fundamentalister eller demokrater, noe denne oppgaven går nærmere inn på i både bakgrunns- og analysekapittelet.

Problemstillingen til denne oppgaven er: *Hvordan ble Det muslimske brorskap framstilt i norske medier under og etter kuppet i Egypt i 2013?*

For å operasjonalisere problemstillingen vil jeg gjøre en tolkningsrammeanalyse, og det underordnede forskningsspørsmålet blir dermed:

Hvilke tolkningsrammer ble brukt i Aftenposten, VG og Klassekampen i framstillingen av Det muslimske brorskap i dagene rundt kuppet i Egypt 3. juli 2013 og de påfølgende voldshandlingene i august?

Denne studien er eksplorerende og tar ikke utgangspunkt i en hypotese. I og med at det er lite forskning på norsk presses framstilling av islamistiske grupper som ligner på Brorskapet, er det et noe tynt grunnlag for å lage en hypotese. Innledningsvis vil jeg likevel greie ut om framstillingen av islam og muslimer i mediene, fordi det kan gi noen indikatorer for hvordan islamistiske grupperinger og personer tilknyttet disse blir framstilt. På slutten av oppgaven vil jeg drøfte funnene mine opp mot utgreiingen.

1.1 Definisjoner

For å tydeliggjøre noen begreper som blir brukt i oppgaven, vil jeg redegjøre for dem her. Jeg tar utgangspunkt i den vide definisjonen historiker Utvik¹ bruker om islamisme:

¹ Bjørn Olav Utvik er en historiker som har forsket mye på islamisme og Brorskapet i Norge.

Islamisme er en ideologisk retning som framhever at religionen islam ikke bare berører den enkeltes trosforhold, men inneholder gudgitte retningslinjer som bør styre også samfunnsmessige, juridiske og politiske forhold i muslimske samfunn. For de fleste islamister innebærer dette synet et krav om at sharia, den islamske loven basert på Koranen og Profetens sunna (praksis), må være basis for lovverket (2013, s. 25).

Ordene 'kupp' og 'massakre' som blir brukt i forskningsspørsmålet er ladde ord, som indirekte peker på hvem som er skyldig og offer i en konflikt. Siden jeg skal undersøke hvordan Brorskapet blir framstilt i disse situasjonene, blir mediernes bruk eller ikke bruk av disse ordene en del av undersøkelsen. Noen aviser kaller for eksempel kuppet for 'maktvertakelse' eller 'opprør'.

Jeg velger å bruke ordet 'kupp' fordi det er få ord som er nøytrale og likevel beskrivende for hendelsen. Jeg mener det er ord som i dagens lys framstår som presis for hendelsene. Det er selvsagt en luksus man har når man ser hendelsene i et historisk perspektiv, noe en journalist på bakken i en kaotisk konflikt ikke har. Ordet defineres slik i Store norske leksikon:

Et militærkupp er en form for statskupp der militære styrker, med vold eller trusler om vold, griper den politiske makten i et land, og setter den eksisterende forfatningen eller politiske grunnordningen til side. Resultatene av et militærkupp er som regel opprettelsen av et militærdiktatur (Thorsen, 2016).

I dag er Abdel Fattah al-Sisi president i Egypt. Han var hærsjef i 2013 og frontfiguren for regimeskiftet. For å inkludere det faktum at militæret var involvert i kuppet i 2013, og i dag sitter med makta i et land mange mener ikke styres som et demokrati. I første valgrunde av presidentvalget i mars i 2018 fikk han 97 prosent av stemmene, i et valg menneskerettighetsorganisasjoner har beskrevet som «hverken fritt eller rettfærdig» (Human Right Watch, 2018).

Viktige aktører som blir nevnt i denne oppgaven er først og fremst Det muslimske brorskap, som jeg også kaller for bare 'Brorskapet' eller 'muslimbrødrene'. Jeg undersøker framstillingen av Brorskapet, men ser da samlet på alle de som blir kalt for 'Mursi-tilhengere' og de som oppgis at er direkte knyttet til Brorskapet. Dette fordi Frihet og rettferdighetspartiet (FJP) som tidligere president Mohammed Mursi tilhørte, ble dannet av Brorskapet etter den arabiske våren, og var tet knyttet sammen (Utvik, 2014, s. 61).

I neste del av innledningen skal jeg kort greie ut om Det muslimske Brorskapet er og om opptakten til kuppet i Egypt i 2013. Som nevnt over er dette feltet også betent blant i forskningsmiljøet og alle perspektivene har vært umulig å ta med her.

2 Bakgrunn

2.1 Det muslimske brorskap – hvem er de?

Det muslimske brorskap er en islamistisk organisasjon startet av læreren Hassan Al-Banna i Egypt i 1928. Det som gjør at dette er en islamistisk organisasjon er at de mener at islam og samfunnsstyring går hånd i hånd. Det muslimske brorskap styrer organisasjonen med forankring i *fikra*, som en slags ideologi de baserer seg på. *Fikraen* består av de viktigste tekstene som de forskjellige lederne i organisasjonen har skrevet, der tekstene til Al-Banna blir sett på som de aller viktigste. Al-Banna ville at Egypt skulle styres etter det islamske lovverket 'sharia'. De baserer sin tolkning av Koranen på *ijtihad*, som betyr at man kan tolke tekstene selvstendig. Hansen og Mesøy (2009) skriver at det likevel ikke betyr at tolkningen deres av koranen alltid vil være moderat. Banna foreslo for eksempel bruk av *hudud*-straffene i sharia-lovgivningen, som blant annet innebærer steining som straffemetode. De skriver også at som kontrast, tar *fikraen* til orde for menneskerettigheter, og at mange høytstående muslimbrødre forfekter demokrati som styresett. I 1995 anbefalte brorskapets internasjonale råd demokrati som den beste styreform.

Tekstene til Qutb og Huydabi er også viktige, og viser tydelig den interne konflikten som har vært i organisasjonen om voldsbruk (Hansen & Mesøy, 2009, s. 15). Sayyid Qutb blir sett på som den andre grunnleggeren av brorskapet, og skrev om voldelig jihad i en bok han skrev da han satt i fengsel. I boka oppfordrer han muslimer som lever under autoritære sekulære regimer til å ta makta med vold. Qutb har lenge vært kontroversiell innad i Det muslimske brorskap, og har inspirert mange fundamentalistiske islamistgrupperinger, blant annet grunnleggerne av Al-Qaida (Utvik, 2013).

Det er flere forskere som fortsatt mener at Brorskapet er fundamentalistiske. Forsker Lorenzo Vidino (2005) er en av dem kaller Brorskapet «radikaliserte i fåreklær» (min oversettelse). Han mener at europeiske myndigheter har vært alt for naive i møtet med brorskapsfraksjoner som har blitt etablert i Europa. De siste årene har både politikere i USA og Storbritannia vurdert å sette Brorskapet på terrorliste (Hansen, Gaas & Bary, 2017). Brorskapet er en global organisasjon som er «løst koordinert», med organisasjoner i Jemen, Sudan, Somalia og andre. Hansen og Mesøy (2009) mener det er vanskelig å vite hvilke islamistiske grupperinger som er en del av brorskapet, men at de antar at det er organisasjoner og bevegelser i 80 forskjellige land som er tilknyttet Det muslimske brorskap. Som nevnt tidligere, er det mange aspekter som ikke er helt klart angående Brorskapet. Mange anser for eksempel den islamistiske organisasjonen Hamas i Gaza i Palestina for en søsterorganisasjon.

Brorskapet har vært en støttespiller for Palestinerne og har samlet inn penger til Hamas, noe mange er kritiske til. Hamas blir blant annet EU ansett som en terrororganisasjon (Hansen & Mesøy, 2009). Hamas har dog også en annen side, for eksempel ved at de har vunnet valg i Gaza. Islamistene fra Ennahda vant også et demokratisk valg i Tunisia etter den arabiske våren. De fikk som Brorskapet i Egypt også makt gjennom valg etter den arabiske våren. Da befolkningen viste misnøye, inngikk de kompromiss med de andre partene, som er en helt annen strategi enn hva Brorskapet i Egypt gjorde i opptakten til kuppet i 2013 (Utvik, 2014).

Hassan Al-Hudaybi var leder av det egyptiske Brorskapet en periode og tok oppgjør mot qutbistene innad i organisasjonen. Han har, ifølge Hansen og Mesøy, påvirket den mer moderne tankegangen innad i Brorskapet (Hansen & Mesøy, 2009, s. 15-16). Qutb ble henrettet i 1966 av det egyptiske militærregimet for angivelig å ha prøvd å styrte president Gamal Abdel Nasser. Det muslimske brorskap i Egypt har de siste tiårene deltatt i den politiske debatten i Egypt, selv om de for det meste har vært en forbudt organisasjon. Medlemmer fra Brorskapet kom for første gang inn i parlamentet i 1984, etter at de stilte fellesliste sammen med det sekulære Waft-partiet (Utvik, 2013).

I 2004 fikk Brorskapet ny leder. Samtidig begynte de å snakke direkte om demokrati, og ikke bare at en islamsk stat skulle være folkestyrt, der politikerne kanskje skulle velges av Rådet (shuraen). På denne tiden begynte de i større grad å samarbeide med andre politiske krefter i opposisjonen til militærstyret. I 2005 fikk medlemmer av Brorskapet hele 88 mandater i parlamentet. Mange i organisasjonen ble fengslet av myndighetene i 2008, og ved valget i 2010 fikk de ingen representanter inn i parlamentet, fordi valget ble mer styrt av makthaverne enn tidligere (Utvik, 2013).

Organisasjonen har vært forbudt og undertrykt i perioder av dens eksistens, likevel har de hatt stor innflytelse over folk, og blitt sett på som den eneste reelle politiske og sosiale folkebevegelsen i Egypt. Brorskapet har fra starten av vært for modernisering av Egypt, med industrialisering og teknologiutvikling, og ble selv aktiv i næringslivet gjennom 30 - og 40 - tallet. Idealet til al-Banna var et klasseløst samfunn, og han refset de rike for deres umoralske liv i luksus. Brorskapet ønsket å komme på høyde med europeerne i vitenskapen, men har vært kritiske til å ta i bruk vestens filosofiske og politiske tankesett. (Utvik, 2013). Brorskapet var moderne i så måte, ved at de adopterte vestlig teknologi og organisasjonsmodeller gjennom 1900-tallet. De har forholdt seg ganske pragmatisk til Vesten, ved å rose vestlig vitenskap og arbeidsmoral. Slik skiller de seg fra salafistene, som kritiserer alt som er vestlig. Brorskapet har derimot kritisert Vesten for å være materialistisk og sekulært, og for imperialismen og kolonialismen som har vært rådende (Hansen & Mesøy,

2009). Velledighet og utdanning har hele tiden vært viktig i Det muslimske brorskap. Brorskapet er i skjæringspunktet mellom en politisk bevegelse og sivilsamfunnsorganisasjon. De har drevet med veldedig arbeid og misjonering, der skolegang har vært viktigst (Utvik, 2013).

Brorskapet har konsentrert seg mest om praksis, og ikke så mye på religiøs teori. De lever etter det Banna sa, om at religion ikke er bøker, men praksis. Kandil² setter i sin bok søkelys på at det ikke er mye rom for diskusjon innad i brorskapet. Det blir ikke sett på som positivt å diskutere og argumentere religionen, og de 'brødrene' som kritiserer organisasjonen må møte til en høring, der noen blir overbevist mens andre blir kastet ut. Organisasjonen søker alltid konsensus, fred og harmoni, snarere enn konfrontasjon og konflikt (Kandil, 2015). Kandil (2015, s. 47). mener Brorskapet har denne tilnærmingen fordi de vil være en organisasjon for alle muslimer: rike, fattige, moderate, liberale, mystikere osv. Derfor vil de ikke gå for hardt ut. Han viser til et eksempel der det kommer fram at det er vidt forskjellige meninger innad om medlemmers holdning til shia-muslimer. De unngår store debatter for ikke å skape splid innad. Organisasjonen er det de sier at de er 'et brorskap', som skal stå sammen i tykt og tynt, og det er det de først og fremst har til felles.

Kandil mener at dette også er årsaken til at ideologien de baserer seg på det han omtaler som lite intellektuell. Mange i Brorskapet har høy utdanning, det er en bevegelse med mange leger, advokater, ingeniører og lærere, men veldig få samfunnsvitere og filosofer. Kandil mener at dette er bevisst fra organisasjonens side, slik at det ikke skal stilles for mange spørsmål om det ideologiske grunnlaget. Lederne vil at Brorskapet skal være styrt av islam, og at religion skal være praktisk og nært folket, og ikke ha høytsvevende filosofiske og ideologiske debatter. Kandil siterer sine kilder i Brorskapet som sier at de ikke har noen 'intellektuelle' som er med på å utforme ideologien og politikken deres (Kandil, 2015, s. kapittel 1).

Kandil (2015) mener at brødrene har en enorm tillit til sine ledere. Hvis man kritiserer lederne, blir det sett på som at man kritiserer Brorskapet og dermed islam, fordi det ikke er noen organisasjon som kan fremme islam på samme måten som de gjør. I stedet for å fremme kritikk, forventes det at brødrene er tålmodige, og forstår at ingen er perfekte. Mye av

² Hazem Kandil er en egyptisk forsker innenfor politisk sosiologi ved the University of Cambridge. Han baserer sin forskning på fem års feltarbeid på 'innsiden' av Brorskapet, med observasjon av hverdagen til en gruppe muslimbrødre (Kandil, 2015).

respekten for lederne kommer også av at mange av lederne i flere generasjoner har sittet perioder i fengsel. De har dermed ofret seg for Brorskapet og religionen.

Det muslimske brorskap kan ses mer på som mer klan eller stamme enn en ideologisk organisasjon, fordi det er skapt på grunnlag av sosiale forhold, i større grad enn ideologiske, ifølge Kandil. Både muslimbrødrene og muslimsøstrene har sine venner og familie i organisasjonen, og mange ekteskap har blitt arrangert mellom medlemmer. De fleste medlemmene blir med uten at de tar noe aktivt valg. Mange er født inn i brorskapsfamilier, mens andre blir rekruttert for å bli en del av fellesskapet. Selv om Det muslimske brorskap flere ganger har stilt til valg via diverse politiske partier, mener Kandil at de har manglet en politisk plattform og strategi. De har for eksempel endret ståsted når det gjelder økonomisk politikk flere ganger og snudd kapp etter vinden (Kandil, 2015). At de ikke har hatt en veldig klar plattform har gjort at mange er skeptiske til dem, fordi de blir bekymret for at de enten ikke vet hva de holder på med, eller at de kommer til å gå i en mer ekstrem islamiseretning dersom de får makt.

2.2 Opptakten til kuppet i 2013

De religiøse og de sekulære elitene i Egypt gikk for første gang sammen for å felle Hosni Mubarak i januar 2011. Det fikk de til, men problemene meldte seg raskt etterpå. Det muslimske brorskap ville ha valg før de laget en grunnlov, mens de sekulære ville det omvendt. Den brede blokka falt ganske raskt sammen, og da måtte de begge på hvert sitt tidspunkt alliere seg med hæren. Islamistene kom på samarbeidet med hæren da de ville sørge for at revolusjonen gikk rett for seg og fikk valg så fort som mulig. De sekulære allierte seg senere med hæren da de ville styrte Mursi (Utvik, 2017).

Den 30. juni 2013, på ettårsdagen etter innsettelsen av Mursi som president, samlet demonstranter seg på Tahrir-plassen. Forut dette hadde opprørsbevegelsen Tamarod, som var viktig i opprøret i 2011, lansert en underskriftskampanje, der de ba Mursi trekke seg og lyse ut nyvalg. Demonstrantene økte i antall de første dagene av juli, og oppropet mot Mursi fikk støtte fra både liberale sekulære og salafistpartiet. Det er sprikende tall på hvor mange underskrifter de fikk inn og hvor mange som demonstrerte, men det var i alle fall mange millioner. På kvelden den 3. juli avsatte hæren Mursi med daværende forsvarsjef og forsvarsminister al-Sisi i front. Noen dager tidligere ble det gitt et ultimatum fra al-Sisi til Mursi, der han ble bedt om å selv gå, hvis ikke ville han bli fjernet (Utvik, 2014).

Etter dette arrangerte Brorskapet såkalte 'sit-in'-demonstrasjoner, der de teltet i bydelen Nasr City. Kandil (2015) skriver at i denne perioden ble det alltid så 'polerte' Brorskapet mer brutal i retorikken, der de fordømte meningsmotstandere og lignende. Han observerte selv noen av demonstrasjonene inne i moskeene, og skriver at dette var nok fremmedgjørende også for en del medlemmer. En sivil regjering ble utnevnt noen dager etter kuppet. Konflikten eskalerte utover juli og august med en rekke sammenstøt mellom politi- og hærstyrker mot demonstranter fra Brorskapet og andre Mursi-tilhengere. 14 august ble opp mot 1000 mennesker drept da sikkerhetsstyrker ryddet leiren i Nasr City (Human Right Watch, 2018; Utvik, 2014) Utvik kaller hendelsen for en 'massakre'³, og betegnes av flere som Rabaa-massakren. Rabaa er navnet på moskeen like ved leiren i Nasr-city. Etter dette økte voldsnivået i landet og flere kirker plyndret og politistasjoner angrepet. Retorikken hardnet også, å Brorskapet ble stemplet som 'terrorister' av myndighetene (Utvik, 2014). Massakren 14. august 2013 blir sentral senere i oppgaven, da avisartiklene som ble publisert i etterkant av denne dagen skal analyseres.

Kandil (2015) mener at Brorskapet ble tatt litt på senga av opprøret som startet i januar 2011. De var likevel den grupperingen som deltok i opprøret som var godt nok organisert til fullt ut å få fordeler av det som skjedde. Lederne i Brorskapet tok, mer eller mindre, over Mubaraks maktposisjon, snarere enn å gjøre en fullstendig omveltning av statsapparatet. De så sitt snitt til å gjennomføre religiøse reformer, men fortsatte å gi militæret stor makt. Få forutså at 25. januar-revolusjonen ville kaste Mubaraks regime etter 18 dager og at Det muslimske brorskap ville vinne det første demokratiske presidentvalget i Egypt i mai 2012. Protestene i 2011 handlet først om generelle levekår, og slagordet var «brød, frihet og menneskeverd». Kravene ble etterhvert mer politisert og lignet mer på slagordet i Tunisia på samme tid: «Folket vil kaste regimet». Ifølge Hesham Al-Awadi (2013) var det mer oppsiktsvekkende at det endte med at Mursi også ble kastet etter ett år som president.

Gjennom 2000-tallet ble det flere protester og aktivister i gatene i Egypt, med til sammen 5000 demonstrasjoner mellom 2005 og 2011. De var for det meste upolitiske og organisert av ungdommer, men vokste etter hvert til å bli større grasrotorganisasjoner som krevde politisk endring. Det muslimske brorskap støttet ikke protestene direkte til å begynne med, men da revolusjonen startet i Tunisia, krevde de at Mubarak skulle gjennomføre

reformer og frie valg. De første dagene av protestene i januar 2011 deltok ikke Brorskapet offisielt i protestene, men mange av deres unge medlemmer deltok sammen med de andre aktivistene. Brorskapet har siden 90-tallet unngått å stikke seg fram, fordi de som en forbudt organisasjon har vært redde for å bli tatt av sikkerhetsstyrker (Al-Awadi, 2013).

Før revolusjonen var avstanden mellom eldre og yngre i Brorskapet stor, der den yngre garde var overbevist om at det var forandring i gang i Egypt, og at Brorskapet burde lede an. De eldre og mer konservative medlemmene var overbevist om at regimet var for sterke. Mange av de unge ble med i aktivistgrupper som Change Youth Coalition, som sto for demonstrasjonen 25. januar, og Revolutionary Youth Coalition, som ble dannet den 25. januar på Tahrir-plassen. Dette var organisasjoner som gikk på tvers av politiske skillelinjer. Etter at Brorskapet offisielt støttet demonstrasjonene 28. januar, ble det stor oppslutning fra dem på Tahrir-plassen (Al-Awadi, 2013).

De liberale unge i Brorskapet ville også reformere organisasjonen, for å få mer dialog mellom de eldste og de yngste medlemmene. Brorskapet har ikke hatt en egen ungdomsorganisasjon, bortsett fra en studentorganisasjon som har vært aktiv på universitetene. Like etter revolusjonen fikk disse motsetningene konsekvenser, da flere unge gikk ut av organisasjonen, sammen med viktige, men mer liberale medlemmer i Brorskapets 'ledergrupper'. Dette skjedde fordi de var uenige i hvordan organisasjonen ble styrt (Al-Awadi, 2013).

Loven om politiske partier ble endret etter Mubaraks fall, og Det muslimske brorskap dannet Frihet og rettferdighetspartiet (FJP) i juni 2011. De vant 216 av 508 seter i Peoples Assembly (PA) i valget i 2011, og fikk dermed ordstyreren i PA. PA ble oppløst i 2012, etter at det ble kjent at kandidater med partitilhørighet ble favorisert overfor de uavhengige kandidatene i valgloven. FJP fikk høy oppslutning fordi Brorskapet var en av de best organiserte politiske grupperingene i landet, og var relativt populær etter å ha tilbudt velferdstjenester og lignende gjennom mange år. FJP holdt på sharia som en del av plattformen sin, men åpnet opp for å være et parti for alle egyptere, også kristne. De ville ha demokrati og en folkevalgt president. FJP var likevel et slags legitimitetsparti for brorskapsmedlemmer, siden Det muslimske brorskap var en forbudt gruppering. Dannelsen av FJP førte til en intern debatt, der mange var uenige i at Brorskapet skulle gå inn i politikken (Al-Awadi, 2013).

Demonstrasjonene stilnet ikke selv om Mubarak gikk av. I løpet av 2012 var det 558 demonstrasjoner, 513 streiker og 500 sit-ins i Egypt. Den største demonstrasjonen av dem alle var 30. juni 2013, da demonstrantene ønsket at Mursi skulle gå av. Bare måneder etter

at Mursi ble president, begynte opposisjonen å oppfordre hæren til å gripe inn. Mursi var ikke Brorskapets førstevalg som presidentkandidat, men var en reserveløsning etter at Khairat El-Shaters kandidatur ikke ble godkjent av valgstyret. Mursi hadde sittet i PA tidligere, vært medlem av Brorskapet siden 1978, og hadde tidligere hatt ansvar for politiske saker i organisasjonen (Al-Awadi, 2013).

Al-Awadi skriver at det er vanskelig å bedømme presidentperioden hans, i og med at han fikk sitte så kort, men at den i store trekk var mislykket med tanke på å bedre økonomien og sikkerheten i landet. Han tok over et land med dårlig økonomi, men arbeidsledigheten og inflasjonen økte under hans styre. Opposisjonen mente at FJP 'brorifiserte' staten, og demonstrasjonene startet foran Brorskapets hovedkvarter i mars 2013. Al-Awadi mener den største feilen Mursi gjorde, var å tro at hans juridiske legalitet som president var den samme som en folkelig legalitet. Han ble blant annet kritisert for å ha for tette bånd til ledelsen i Brorskapet (Al-Awadi, 2013).

Selv om de holdt militæret og sikkerhetsstyrkene tett til seg, var det ikke nok for å redde presidentskapet. Mursi og FJP var ikke villige til å styre i en koalisjon med de gamle maktøverne og de sekulære grupperingene, men prøvde heller å sette dem opp mot hverandre. I løpet av det året Mursi satt som president, ble begge partene misfornøyde med ham. De sekulære reagerte spesielt da Mursi prøvde å endre grunnloven som plasserte presidenten 'over loven'. Like etter prøvde de å få gjennom en ny grunnlov i løpet av 16 timer, som skulle stemmes over i en folkeavstemning 15 dager senere. Dette skapte protester i befolkningen. Dokumentet var på 230 sider, og Kandil skriver at veldig få hadde nok mulighet til å lese gjennom og forstå dokumentet. Bare en tredel av de stemmeberettigede dukket opp for å avgi stemme, men 63 % av de frammøtte stemte ja (Kandil, 2015, s. 140-141).

Utvik forsvarer til en viss grad Mursis valg om å endre grunnloven. På dette tidspunktet hadde ikke Egypt et fungerende parlament, fordi hæren hadde annullert parlamentsvalget. Å styrke presidentens makt kan ha vært det eneste tiltaket som kunne forhindre at hæren, som på dette tidspunktet fortsatt styrte domstolene, skulle felle presidenten. Hæren og den gamle staten beholdt makta også etter at Mursi ble valgt, mener Utvik. De oppførte seg som om de hadde vetorett over de valgte organene. Han mener også at Det muslimske brorskap ikke gikk så langt i å ville islamisere staten, slik kritikerne skal ha det til. Han skriver at alle partiene var enige om å bevare ett punkt i grunnloven om sharia. (Utvik, 2017).

Utvik (2017) mener det ikke var det religiøse aspektet som førte til polariseringen, men heller maktkamp mellom tre hovedgrupperinger: islamistene, de sekulære og det tradisjonelle maktapparatet (hæren). Han mener at holdningen til demokratiet har mer å gjøre med makt enn ideologi. Det har med selvske interesser å gjøre, og han legger vekt på at det selvfølgelig var islamister som støttet kuppet (for eksempel salafistene) og sekulære som ikke gjorde det. Det rådet heller ikke tillit til demokratiet og institusjonene i Egypt. I et demokrati må de som taper ha tillitt til at systemet fungerer slik at de kan konkurrere på like premisser ved neste valg. Denne tilliten har nok ikke vært til stede i Egypt. De har hatt liten tro på systemet og de andre partene, noe som kanskje ikke er så rart etter så mange år med autoritært styre (Utvik, 2017).

Overgangen fra et diktatur til demokrati er ikke bare utfordrende for de politiske institusjonene, men også for pressen. Fatima El Issawi mener at perioden i Egypt fra revolusjonen i 2011 til kuppet i 2013 er et eksempel på det. Under Mubarak ble de statlige mediene kontrollert av regimet. De private aktørene ble indirekte kontrollert av staten, ved at det var mye selvsensur og nepotisme, og at de som eide mediene hadde forbindelser til staten. Pressen så på seg selv som 'voktere av staten', og dermed også av regimet (El Issawi, 2014).

Den egyptiske pressen var veldig kritisk til Mursi etter at han ble valgt, men de gikk tilbake til å være vennlig innstilt til staten da hæren igjen fikk makta etter kuppet. Mediene trengte også en demokratiseringsprosess, fordi de ikke plutselig kan endre mediemodell over natta. Hun skriver at dette gjorde at mediene ikke kunne bidra positivt i demokratiseringsprosessen for selve landet, for eksempel ved å være 'en markeds plass for ideer', der man kunne diskutere løsninger i offentligheten (El Issawi, 2014). Grunnloven som ble skrevet i 2014 gir god beskyttelse til journalister, med informasjons-, presse-, og ytringsfrihet. Likevel er det dårlige forhold for journalister, og det har også blitt verre å være utenlandsk journalist i Egypt (El Issawi, 2014).

2.3 Islam i pressen

Edward Said har med boka *Covering Islam* satt søkelys på pressens framstilling av islam. I bokas andre utgave skriver han at han er bekymret for at ordet 'islam' har blitt for tett knyttet til ordet 'fundamentalisme', noe som kan føre til at alle muslimer generaliseres og forstås som fundamentalister (Said, 1997, s. xvi). Han skriver:

[...] jeg sier ikke at muslimer ikke har angrepet og skadet israelere og vestlige i islams navn. Jeg sier at mye man leser og ser i mediene om islam, beskriver at denne aggresjonen kommer fra islam i seg selv. Lokale og konkrete omstendigheter er ikke tatt med. Med andre ord, dekningen av islam er en ensidig aktivitet som ikke snakker om hva vi *gjør*, men hva arabere og muslimer i sin feilaktige natur *er* (Said, 1997, s. xxii).

I denne boken undersøker han framstillingen av den Iranske revolusjon i 1979. Han finner ut at de fleste mediene framstilte muslimer som hatefulle og irrasjonelle og som én skremmende, kollektiv person (Said, 1997). Han retter spesielt kritikk mot den amerikanske historikeren Bernard Lewis som var en av de første som etablerte begrepet «muslimsk sinne/aggresjon» i magasinartikkelen «The Roots of Muslim Rage». Han skrev at muslimer har gått fra å beundre til å avvise vesten, noe som skyldes at deres sivilisasjon følte seg ydmyket av vestens dominans. Det har igjen ført til at fundamentalisme har fått fotfeste (Lewis, 1990, s. 59). Lewis mener dette sinnet er spesielt rettet mot USA og lanserer begrepet «The Clash of Civilizations», som Samuel Huntington (1993) noen år senere utviklet en teori om. Den går ut på at det er motsetningene mellom de kulturelle og religiøse «sivilisasjonene», og ikke nasjonalstatene, som vil stå mot hverandre i konflikter i framtiden.

Lewis forklarer at islamsk fundamentalisme har gitt et mål og en form til «aggresjonen hos de muslimske massene [...]». Og at det er noe med den religiøse kulturen i islam som gjør at «den høfligste og mest ydmyke bonde, i en opphetet situasjon, bytter ut disse egenskapene med en eksplosiv miks av sinne og hat» (1990, s. 59). Denne framstillingen av muslimer, har forsker Dina Ibrahim (2010) funnet i en tolkningsrammestudie av framstillingen av muslimer i amerikanske medier. Like etter terrorangrepene 11.september 2001, ble muslimer i USA framstilt som fredelige, mens muslimer i andre land ofte ble framstilt som sinte og voldelige mennesker, som demonstrerte og brant det amerikanske flagget.

I den norske offentligheten kan en muslim lett satt i sammenheng med islamisme, som igjen enkelt blir koblet opp mot fundamentalisme og terrorisme (Utvik, 2013, s. 19). Selv om betydningen av religion har blitt mindre hos folk flest, har den symbolske verdien økt i noen miljøer, i tillegg til i det offentlige ordskiftet. Medienes interesse for islam skyldes problemer tilknyttet migrasjon og integrering, men også at islam for europeere ofte framstilles som et symbol for et verdisyn i opposisjon til det europeiske, eller at islam inngår i en fortelling om fare og frykt (Døving & Kraft, 2013, s. 127).

Oppslagene i norsk presse om integrering og innvandring handler ofte om islam. I 2009 var én av tre artikler som handlet om integrering og innvandring knyttet til religion, og da oftest islam. Ordene ‘muslim’ og ‘islam’ ble brukt oftere enn ‘svineinfluensa’, som var en

av de store nyhetssakene det året. De ble brukt like mange ganger som navnet til daværende statsminister Jens Stoltenberg. Det hadde ikke vært noen store debatter tilknyttet islam dette året (IMDi, 2009). Døving og Kraft mener at journalister har blitt flinkere til å framstille muslimer som enkeltpersoner og ikke bare som en representant fra sin religion (2013, s. 127). De mener likevel at saker om islam og muslimer enkelt blir plassert i en negativ tolkningsramme, uansett hvilket tema man snakker om. Noen aspekter ved islam blir satt i sammenheng med hverandre, fordi de blir tolket inn i den samme rammen. En leser vil for eksempel ikke vil bli overrasket om et tema som homofili dukker opp i en debatt om hijab i politiet. Dette fenomenet, der noe får ‘generell gyldighet’, mener forfatterne at kan overføres til den globale framstillingen av islam, der islam blir sett på som motpol til det vestlige (Døving & Kraft, 2013, s. 147-148).

2.4 Dekningen av kuppet og Brorskapet

Det er ikke mange som har gjort en tolkningsrammeanalyse av kuppet i Egypt, og heller ikke av framstillingen av Det muslimske brorskap i dekingen av kuppet. Det finnes likevel noen, i tillegg til studier som undersøker framstilling av andre islamistiske grupperinger. Her skal jeg redegjøre for noen av dem.

En av studiene som ligner mest på det jeg skal gjøre, er en tolkningsrammeanalyse av kuppet i Egypt gjort av Sara El Maghraby og Yasmine Abu El Ela (2014). De undersøker hvordan tre aviser fra tre forskjellige land (USA, Israel og Saudi Arabia) framstiller kuppet og den påfølgende uka. De ser ikke spesielt på framstillingen av Det muslimske brorskap, men heller hvordan den politiske endringen ble dekket, og hvordan konsekvensene av den politiske endringen ble rammet inn. De analyserer materialet sitt etter positive, negative, avventende eller beskrivende tolkningsrammer angående kuppet og konsekvensene av kuppet.

Funnene viser at den Saudiarabiske avisa Asharaq Alawsat var mest positiv til kuppet, mens New York Times var mest negativ. Men både New York Times og Jerusalem Post var ganske delt på midten med positiv og negativ deking. Den israelske avisa var helt klart mest avventende (El Maghraby & El Ela, 2014). De tre avisene var mest opptatt av de negative konsekvensene av kuppet. Jerusalem Posts deking med hele 90 prosent av sakene, New York times med 71 prosent og Asharaq Alawsat med 54 prosent (El Maghraby & El Ela, 2014).

En annen studie av to privateide egyptiske TV-stasjoner viser at Det muslimske brorskap blir framstilt som ‘skurkene’ i kuppet. De hentet ikke inn noen motstemmer, og Brorskapet blir sett på som ‘de andre’, som en motsats til folket og nasjonen. I de forskjellige programmene

som blir analysert finner forskerne disse tolkningsrammene: nasjonsramme, voldsramme, feireramme, 'alt egyptisk blod er hellig'-ramme, kriminalitetsramme, religionsramme og enhetsramme (Elmasry, Auter & Makady, 2016).

Midtøsten og islam har i større grad blitt dekket av amerikanske medier etter 11. September 2001, og at denne synligheten har oftest ført til negative og ufullstendige bilder av Midtøsten og de som bor der. Man har tolket det som skjer gjennom orientalske stereotypier, ifølge Andrea Guzman. Hun skriver at amerikansk dekning av Midtøsten og Nord-Afrika har vært dominert av en 'oss mot dem'-forståelse etter 11. september 2001, der kommunistene har blitt 'byttet' ut med muslimer som den nye kulturelle fienden. Men før den arabiske våren, har ledere av Egypt, Saudi-Arabia og Kuwait, som har vært nære allierte med USA, vært unntatt denne tolkningsrammen. Egypt har likevel ikke blitt ensidig tolket, fordi styresmaktene har blitt sett på som en del av 'oss', men ikke hele folket (Guzman, 2015).

Guzman har ikke analysert mediedekningen av kuppet, men av revolusjonen i Egypt i 2011. Jeg tar med funnene fra denne studien fordi de sier noe om framstillingen av Brorskapet og konteksten rundt urolighetene som endte med et kupp. Hun har analyserte et utvalg TV-innslag fra CNN og Fox News med utgangspunkt i forhåndsdefinerte rammer som allerede har blitt brukt i tidligere studier om Midtøsten: venn, fiende, rasjonell, irrasjonell (Guzman, 2015). Funnene viser at Egypts tidligere president Mubarak både blir sett på som venn og fiende på CNN og Fox, mens Det muslimske brorskap bare blir sett på som en fiende. CNN tolker dem som en potensiell fiende, mens Fox ser på dem som en reell fiende. De revolusjonære passer mer og mer inn i venn-ramme etter hvert. Når Brorskapet blir en del av demonstrasjonene, blir de sett på som et mulig problem for USA på CNN, og blir satt i sammenheng med militante islamister og motstand til Irak-krigen, men ikke beskrevet som en direkte trussel mot USA. Men når det blir tydeligere at Mubarak må gå, blir Brorskapet mer og mer tolket inn i en (potensiell) fiende-ramme. Fox plasserer Brorskapet inn i en tydeligere fiende-ramme, hvor de for eksempel skriver at hvis de får makta, vil det sette Egypts forhold til vesten på spill. De lurer ikke på *om* Brorskapet vil gi USA problemer, men *når* (Guzman, 2015).

Tolkningsrammene rasjonell/irrasjonell, spiller på Edward Saids orientalistiske perspektiv, der 'vi' representerer 'de vestlige', og er gjerne liberale, fredelige, logiske, demokratiske. 'Dem' er derimot de farlige orientalske 'andre', og framstilles som en motsetning til verdiene nevnt over (Guzman, 2015). Det muslimske Brorskapet blir både av CNN og Fox satt inn i en irrasjonell tolkningsramme, men i forskjellig grad. De fokuserer på deres religiøse agenda, voldelige fortid og mulige voldelige framtid. CNN beskriver dem som

en 'islamistisk paraplyorganisasjon', mens Fox bruker flere forskjellige betegnelser, for eksempel 'Det islamistiske muslimske brorskap' og 'Det islamistiske fundamentalistiske islamske brorskap'. Begge beskriver Brorskapet som noen som er imot amerikanske idealer, i og med at de vil ha en islamsk stat, og dermed ikke en splittelse mellom stat og religion. De er også opptatt av at Brorskapet har vært forbudt i Egypt, deres voldelige fortid og tilknytning til terrorisme. Guzman skriver at «på samme måte som tidligere portrett av Midtøsten, blir Det muslimske brorskap beskrevet som 'den orientalske andre', uansett om de bidro i en demokratisk bevegelse» (93) (Guzman, 2015).

Både CNN og Fox setter Mubarak inn i en irrasjonell tolkningsramme, fordi han avviser den vestlige, demokratiske måten å styre et land på. Mubarak blir karakterisert som en autoritær leder, som har styrt landet med jernhånd i 30 år. CNN setter de revolusjonære inn i en rasjonell tolkningsramme, ved å framheve at de har høy utdannelse og er ikke-voldelige, sekulære og demokratiske. Mohamed el-Baradei blir for eksempel knyttet til sin nobelpris. Guzman tolker bruken av ordet 'revolusjon', som en parallell til USAs egen kamp for demokrati, og dermed som noe positivt. Fox bruker først den irrasjonelle tolkningsrammen, der de revolusjonære blir betraktet som uorganiserte, voldelige og ungdommelige, før de etter hvert bruker den rasjonelle, der deres demokratiske hensikter blir trukket mer fram (Guzman, 2015).

Martin Elena (2016) har studert tolkningsrammene CNN og Al Jazeera English brukte i sin dekning av kuppet i 2013. Han tar utgangspunkt i Robert Entmans fire rammelementer (Entman, 1993) (se s. 17). Han kaller hoveddrammen som CNN bruker i sin dekning av konflikten for «andre del av revolusjonen», og hoveddrammen Al Jazeera bruker for «Militær makt». TV-kanalene dekket hendelsen mer likt enn ulikt, for eksempel ved at de begge kalte hendelsen et kupp, og at begge understreket at Mursi var valgt på demokratisk vis. CNN hadde dog flere ekspertstemmer som i hovedsak erkjente at Mursi hadde blitt valgt demokratisk, men likevel argumenterte for at han ikke hadde opptrådt demokratisk. Kuppet ble på den måten ikke legitimert hos CNN, men rettfærdiggjort. CNN omtalte i større grad konsekvenser av kuppet enn del Al-Jazeera gjorde, som så mer på voldshandlingene som utspilte seg. CNN hadde mer tolkende saker, enn Al-Jazeera som var mer beskrivende. Al Jazeera holdt på sin anti-militær-ramme hele tiden, mens CNN gikk fra å være kritisk til kuppet, til å bli litt mer positiv.

3 Teori: tolkningsrammer

Denne oppgaven baserer seg på teori om tolkningsrammer i studien av å undersøke framstillingen av Det muslimske brorskap. Teori om tolkningsrammer i medier – og kommunikasjonsforskning, eller 'framing theory' som det kalles på engelsk, forstår medietekster ut i fra hvilken informasjon som blir valgt og framhevet, og hva som blir valgt bort. En medietekst kan være en avisartikkel, tv-reportasje, foto, reklame og lignende, som faller innenfor fellesbetegnelsen det 'utvidete tekstbegrepet' (Østbye, Helland, Knapskog, Larsen & Moe, 2013, s. 64). En tolkningsramme defineres like mye etter hva teksten utelater som hva den framhever. Informasjonen i en medietekst blir satt i en sammenheng og strukturert innenfor en metaforisk ramme som tolkes av leseren. Robert Entman mener at en tolkningsramme definerer problemer, peker på årsaker og diagnoser, kommer med moralske vurderinger og foreslår løsninger (1993, s. 52).

Det finnes andre definisjoner på tolkningsrammer, men Entmans definisjon er den mest brukte, og er en definisjon som beskriver hva tolkningsrammen gjør (Matthes, 2009, s. 354). Gaye Tuchman (1978) var en av de første som snakket om tolkningsrammer innen medieforskningen, og forklarer bruken av metaforen 'ramme' slik: «nyheter er et vindu ut mot verden». Hun mener at menneskene i samfunnet lærer om seg selv og andre ved å se ut av denne 'vindusrammen', eller vinduskarmen som man sier på norsk. Hva det er man ser avhenger av om vinduet er lite eller stort, om det har sprosser, om glasset er klart, om vinduet er plassert ut mot en bakgård eller ut mot gata, og det avhenger av hvor man står når man ser ut av vinduet. Denne vinduskarmen, eller tolkningsrammen om man vil, både tilfører og begrenser mening i medieteksten.

I medie - og kommunikasjonsforskning har tolkningsrammer blitt forstått og jobbet med på forskjellige måter (Matthes, 2009). Stephen Reese er en av dem som definerer tolkningsrammer som noe generelt og ikke spesifikt for medier – og kommunikasjonsfeltet. Han definerer tolkningsrammer som «organiserte prinsipper som er felles for samfunnet over tid, som må symbolske måter strukturerer mening i den sosiale sfæren» (min oversettelse) (Reese, 2010, s. 17). Tuchman (1978) mener at tolkningsrammeteori er kunnskapens sosiologi, og at det på et generelt nivå handler om hvordan man rammer inn og forstår informasjon og kunnskap, uavhengig om man snakker om mediebransjen eller andre deler av samfunnet.

Teori om tolkningsrammer brukes altså ikke bare i studier innenfor medier – og kommunikasjonsfeltet, men er utbredt i studier innen for eksempel samfunnsvitenskap og

lingvistikk (Van Gorp, 2007). Forskningen baserer seg derfor på litteratur fra mange andre fagfelt, for eksempel sosiologi, psykologi og lingvistikk (Borah, 2011), som preger hvilke perspektiver man har til årsaker og konsekvenser at tolkningsrammer i mediene. Man kan forske på tolkningsrammer ut ifra ulike perspektiver og ulike deler av kommunikasjonsprosessen. Entman mener at tolkningsrammen blir til gjennom fire stadier i kommunikasjonsprosessen: kommunikatøren (som i denne oppgaven er journalisten), medieteksten, mottakeren (leseren/publikum) og kulturen (1993, s. 52). Forsker man på psykologi og er interessert i de kognitive aspektene ved dannelse og 'reproduksjon' av tolkningsrammer, vil man kanskje gjøre et psykologisk eksperiment på journalisten eller publikum. I min analyse av tolkningsrammer vil jeg forholde meg til medieteksten, men samtidig analysere den i lys av visse kulturelle referanser, som gjør at det teoretiske perspektivet tilhører en sosialkonstruktivistisk tradisjon. Teksten blir sett på som et samspill med sosiale og kulturelle forhold (Van Gorp, 2007).

Tolkningsrammeteori er hyppig brukt i forskning på medier og kommunikasjon (D'Angelo & Kuypers, 2010), og bærer med seg den samme lasten og fordelene som mange teorier innenfor medieforskningen, ved at den er preget av tverrfaglighet og er påvirket av teori og metoder fra andre fagfelt (Ytreberg, 2008). 'Framing' blir beskrevet som en teori, en tilnærming, et konsept, et perspektiv, et paradigme en analytisk teknikk og lignende (D'Angelo & Kuypers, 2010). Den spriker i forskjellige retninger og er et «fragmentert paradigme» (min oversettelse), som Entman kalte teori om tolkningsrammer i en mye sitert artikkel (1993). Noen mener at dette er en styrke ved tolkningsrammer (D'Angelo, 2002), fordi mange perspektiver vil kunne tilføre mest mulig kunnskap til hva som gjør at tolkningsrammer oppstår og påvirker publikum. I denne oppgaven vil tolkningsrammer bli brukt som både et teoretisk perspektiv og analyseteknikk. Siden tolkningsrammer er et vidt begrep, er det ingen faste 'mål' som sier hva en tolkningsramme i en tekst er. Man kan definere en ramme på flere nivåer og med flere 'størrelser'.

3.1.1 Rammenivå

Medietekster analyseres ut ifra tolkningsrammer i alle 'størrelser' og 'fasonger, som har fått forskjellige betegnelser av forskjellige teoretikere. Noen kategoriserer tolkningsrammene innenfor makro - og mikronivå (Reese, 2010), noen som generelle, spesifikke eller sak-spesifikke, og kulturelle (Matthes, 2009; Van Gorp, 2010), og noen som unike og generelle (Borah, 2011). I denne oppgaven bruker jeg heretter ordene generelle og sak-spesifikke.

De sak-spesifikke tolkningsrammene er de som er spesifikt knyttet til en nyhetssak, debatt eller konflikt. Med bruk av generelle tolkningsrammer kan man kan identifisere de samme tolkningsrammene i tekster som handler om forskjellige saker (Matthes, 2009). Generelle tolkningsrammer kan være: konflikt, økonomisk interesser, 'menneskelig interesse', moral og ansvar (Semetko & Valkenburg, 2000). En annen mye brukt generell tolkningsramme i journalistikken er spill-rammen ('game frame' på engelsk), som ofte tolker politisk debatt inn i en sportskontekst. Nyhetssaker som handler om politikk i en valgkamp handler ofte om det politiske spillet, og om hvem som kommer til å vinne 'veddeløpet', istedenfor å handle om de politiske sakene (Lawrence, 2010). Dette er en generell tolkningsramme man kan finne i mange nyhetssaker om politikk, uansett hva saken handler om. Et eksempel på en sak-spesifikk tolkningsramme er rammene 'mot abort' ('pro-life' på engelsk) og 'for abort' ('pro-choice' på engelsk), som preger abortdebatten i særlig USA (Reese, 2010).

Det er mest vanlig å bruke sak-spesifikke tolkningsrammer. Det viser to undersøkelser av tolkningsrammeforskning, av henholdsvis Matthes (2009) og Borah (2011). De etterlyser begge mer bruk av generelle tolkningsrammer, slik at forskningen kan brukes til å generalisere. Fordelen med sak-spesifikke rammer er at de kan si noe mer presist om akkurat det man undersøker, som kanskje ikke ville ha blitt avdekket hvis man bare leter etter mer generelle trekk ved en tekst. Faren er at tolkningsrammeforskningen kun blir stående igjen med et stort antall rammer som ikke kan brukes på nytt av andre (Borah, 2011).

3.2 Tolkningsrammer i praksis

Journalister selv snakker ikke mye om tolkningsrammer i hverdagen. Det er vanligere å snakke om vinkling, nyhetskriterier eller en knagg som publikum hekter seg på og får dem til å lese saken (Allern, 2014, s. 91-92). Denne prosessen fungerer mer som en sirkel enn en rett linje. Journalisten lever ikke i et vakuum og blir påvirket av kulturen og samfunnet rundt seg. Det er heller ikke slik at det ene stadiet i prosessen direkte påvirker det neste. Journalisten kan bevisst eller ubevisst kommunisere via en tolkningsramme, men det betyr ikke at publikum nødvendigvis vil tolke informasjonen inn i den samme rammen. Hver mottaker kan tolke noe ulikt ut i fra sin egen oppfattelse av virkeligheten. Entman mener at de tolkningsrammene som forskere finner i tekstene derfor ikke med sikkerhet påvirker publikummet. Vi tolker alt rundt oss etter hva vi allerede vet og forstår, og etter tolkningsrammene som har blitt normer i samfunnet forøvrig (1993, s. 52-53).

Van Gorp legger vekt på at journalistens kognitive tankesett bevisst eller ubevisst velger en tolkningsramme i teksten ut i fra eksisterende kulturelle rammer i samfunnet. Det er altså ikke bare journalisten som konstruerer tolkningsrammer, man blir også påvirket av samfunnets konstruksjon av rammer rundt seg. Journalistiske rutiner, eierstrukturen til mediehuset, og andre ytre maktaktører, som politikere, sosiale bevegelser og lignende, påvirker hvordan journalistene konstruerer tolkningsrammene (Gamson & Modigliani, 1989, s. 5; Van Gorp, 2007, s. 67-68).

Gamson og Modigliani kaller disse aktørene for rammesponsorer, som prøver å 'selge inn' sine tolkningsrammer til journalistene. Sponsorene kan for eksempel være kommunikasjonsarbeidere som har som jobb å påvirke mediene (1989). Noen ganger 'kjøper' mediene denne tolkningsrammen, mens andre ganger opererer journalisten med den samme tolkningsrammen som sponsoren, fordi de får informasjon fra det samme stedet (Van Gorp, 2007). Siden journalistene er avhengige av kilder i sakene sine, er de også avhengige av kildenes tolkningsrammer og kan derfor ikke alltid 'lage' sine egne (D'Angelo & Kuypers, 2010). Et eksempel kan være at en politiker publiserer noe oppsiktsvekkende på Facebook for å kommunisere med velgerne. Hvis denne politikeren ikke vil bli intervjuet av journalister, men bare henviser til Facebook-posten sin, må journalistene sitere fra denne istedenfor å stille egne spørsmål. Denne nyheten kan dermed bli formidlet på politikerenes tolkning og premisser. Man kan selvfølgelig snakke med andre kilder som kan mene noe om hva denne politikeren har sagt, og på den måten skape andre tolkninger.

Når det kommer til rutiner i mediene som en påvirkningsfaktor, er idealer og bransjenormer viktige for tolkningsrammen (Gamson & Modigliani, 1989, s. 8). For eksempel idealet om objektivitet, idealet om å snakke de svakes sak, og idealet om å være vaktbikkje. Det er større sannsynlighet for at mediene bruker de samme tolkningsrammene som politikere og offisielle kilder i saker som handler om utenrikspolitikk. Mediene er tradisjonelt mindre selvstendige, og lener seg mer på kildene sine, enn de vanligvis gjør i saker som handler om andre politiske områder (Lawrence, 2010, s. 267). Lawrence (2010) skriver om dette fra et amerikansk perspektiv, der spesielt mange av de såkalte 'mainstream'-medienes dekning av Irak-krigen har fått mye kritikk i ettertid. Blant andre New York Times og Washington Post har begge blitt kritisert for ikke å ha viet nok plass til alternative tolkningsrammer i debatten før den amerikanske invasjonen i Irak i 2003.

Det er selvfølgelig også mange eksempler på at journalistiske tekster har tatt i bruk egne tolkningsrammer og endret premisser for den politiske debatten. Et eksempel er reportasjen i magasinet *The New Yorkers* i 2004 om torturen i det irakiske fengslet Abu Ghraib, som var

drevet av amerikanerne (Lawrence, 2010, s. 276). Et annet eksempel er at norske aviser på leder- og kommentar plass støttet Snowden, i motsetning til norske myndigheter. En studie av denne dekningen viser at avisene framsto generelt uavhengige av politikernes, som i liten grad ytret seg i debatten (Eide & Lånkan, 2016, s. 19).

3.3 Tolkingsrammer – en del av kulturen

Pressen bruker kulturen for å produsere nyheter, men er på samme tid selv en sosial og kulturell aktør som former samfunnet (Tuchman, 1978, s. 209). Stephen Reese (2010, s. 18) ser på tolkningsrammer som innebygd i det 'kulturelle spindelvevet', der alle trådene henger sammen. Tolkingsrammene oppstår ikke uavhengig av omgivelsene, noe som gjør det utfordrende å finne og definere dem. Van Gorp beskriver det samme: «tolkningsrammer ser ut til å være over alt, men at ingen helt vet hvor de starter eller hvor de slutter» (min oversettelse) (2007, s. 62). Kulturelle tolkningsrammer i en medietekst kan være stereotyper eller arketyper som speiler kulturen. Stereotypene (f.eks. innvandrere bidrar ikke nok til samfunnet) peker på kulturelle verdier (f.eks. 'økonomisk vekst er et gode'), og arketyper (helt, skurk, offer, osv.), er med på å strukturere et narrativ (Van Gorp, 2010, s. 86).

Van Gorp mener at man må se på tolkningsrammer som noe kulturelt, og distansere dem fra individer, altså den enkelte journalist og publikummer. Dette synet påvirker hvordan man forholder seg til tolkningsrammer. For det første, det alltid vil finnes alternative tolkningsrammer, hvis du leter etter dem med andre kulturelle briller (2007, s. 63). For det andre, tolkningsrammen og medieteksten eksisterer uavhengig av hverandre. I og med at tolkningen er en del av kulturen, vil leseren 'ta innover seg' tolkningsrammen fordi at tolkningsrammen allerede er en del av leserens kultur. Den eksisterer i kulturen uavhengig av om teksten er skrevet eller ikke. For det tredje, tolkningsrammer er mektige fordi de er inkorporert i kulturen og dermed kan operere skjult for mottakeren.

For det fjerde, det finnes ingen individuelle tolkningsrammer. Han mener dermed at man ikke kan snakke om mentale eller kognitive tolkningsrammer i mediene. Dette er det mange som er uenige i, der det finnes forskningsmiljøer som gjør psykologiske tester og eksperimenter for å finne ut hvordan man tar til seg og 'produserer' tolkningsrammer. For det femte, tolkningsrammer forandrer seg veldig sakte, fordi det fordrer en forandring også i kulturen. Hver gang tolkningsrammen blir bekreftet, blir den sterkere, og det er lettere at man ignorerer informasjon som kunne ha ført til en 'mot-ramme', som er en ramme som står i motsetning til en annen. Et eksempel er 'mot-abort' og 'for-abort' som omtalt tidligere. For det sjette er tolkningsrammene likevel dynamiske og formes av sosial interaksjon. De formes i

samhandling mellom teksten, journalistene, publikum og de tolkningsrammene som allerede er en del av kulturen. En tolkningsramme kan endres av en stor hendelse, 'et sjokk' som Van Gorp kaller det, som endrer en kultur eller et samfunns felles minne og forståelse av noe (2007).

3.4 Hvorfor studere tolkningsrammer?

Siden jeg skal undersøke *framstillingen* av noen, anser jeg det som hensiktsmessig å ta utgangspunkt i teori om tolkningsrammer. 'Å framstille' noen kan umulig gjøres i et en-til-en-forhold med virkeligheten. Derfor er det nyttig å ta utgangspunkt i et teoretisk perspektiv som har tolkning som en forutsetning. Teorien gir grunnlag for å undersøke komplekse strukturer som påvirker framstillingen i en tekst. Den gir verktøy til for eksempel å analysere en tekst både ut i fra hva som er synlig og tydelig, men også det som 'ikke blir sagt'. I tillegg til å se framstillingen, i dette tilfellet av Det muslimske brorskap, i en kontekst, og ikke som noe isolert i en tekst. Siden jeg har som utgangspunkt at jeg vil undersøke framstillingen over en viss tidsperiode, er det også nyttig å forholde seg til tolkningsrammer. Fordi selv om de representerer komplekse strukturer, er de relativt konkrete, slik at man kan bruke dem til å kategorisere. Dette kommer jeg tilbake til i metodekapittelet.

Man kan si at tolkningsrammeanalyser ofte assosieres med en normativ tradisjon innen journalistikkforskningen, selv om analysen i seg selv ikke sier noe om hva som er god og dårlig journalistikk. Den handler om å finne hva som *er*, heller enn hvordan noe *bør* være (Lawrence, 2010, s. 278). Indirekte er det lett å knytte en slik analyse opp mot normative verdier, og Lawrence mener at mange tolkningsrammeanalyser «hviler på ikke uttalte normative forventinger» (2010, s. 278). Dette kan for eksempel være hvis en rammeanalyse viser at deknningen av et område har vært lite nyansert eller vært tett knyttet opp mot én spesifikk 'rammesponsor', som bryter med idealer for journalistikken både i Norge og mange andre land.

For selv det ikke er en fasit på hva god journalistikk er og hva den skal være i samfunnet, er det noen idealer det er bred enighet om i liberale demokratier, for eksempel idealet om pressen som 'vaktbikkje' overfor statsmaktene og som en 'markeds plass for ideer' (Lawrence, 2010, s. 279-280). I Norge blir for eksempel idealer for etikk og noen for kvalitet formidlet og justert gjennom Vær varsom-plakaten og Pressens faglige utvalg. En tolkningsrammestudie kan ut i fra disse idealene brukes til å måle journalistikken. Den kan også, som andre analyser av journalistiske tekster, bidra til å si noe om hvilken virkelighet mediene formidler til publikum. Dette er viktig å undersøke fordi den kan påvirke publikum

og forme deres virkelighetsoppfatning og identitet (Hågvar, 2007), og fordi formidlingen av 'en virkelighet' er en studie av makt, makten til å velge og til å velge bort perspektiver (Lawrence, 2010, s. 278). Det ligger makt i bruken av tolkningsrammer i mediene, for eksempel hva som blir sagt i en politisk debatt om hva som er viktig og hvorfor det er det.

Ihlen og Allern mener at det er naivt å tro at pressen bare rapporterer fakta, som mange journalister selv mener at de gjør (2008, s. 246). Å lage narrativ blir sett på som en viktig ferdighet som journalister må ha, det samme når det kommer til å vinkle saker. Konstruerer man et narrativ og vinkler en sak, har man kommet langt på veg i å sette informasjon inn i en tolkningsramme. Det er med andre ord noe som blir gjort hver dag, og som blir sett på som riktig og viktig i pressen. Likevel er det mange som mener at pressen snevrer inn den offentlige debatten ved å bruke og gjenbruke tolkningsrammer (Tuchman, 1978). Dominerende bruk av én tolkningsramme i nyhetsdekningen av en hendelse eller et fenomen gjør at det blir vanskeligere for dem som ikke er eksperter på feltet å gjøre en selvstendig tolkning av det mediene rapporterer (Entman, 1991, s. 8).

Tolkningsrammene i pressen er likevel bare én av flere faktorer som former og påvirker politikk og folks forståelse av samfunnet (Tuchman, 1978), og man behøver ikke å overdrive den direkte makten journalistene har på publikum og samfunnet. Likevel er makten mediene har omtrent institusjonalisert med samfunnsoppdraget de påberoper seg, gjennom den 'journalistiske samfunnskontrakten', som er en metafor som beskriver pressens oppdrag i samfunnet. Prinsippene om politisk deltakelse og ytringsfrihet har lagt grunnlaget for samfunnskontrakten, der pressen 'gir og tar' i en kontrakt med staten. Ved å opptre som en fjerde statsmakt passer pressen på at individet ikke blir utnyttet av de tre andre statsmaktene, og ved å hegne om ytringsfriheten, tar den vare på en av individets friheter. Staten regulerer mediene ved å sørge for at det er et mangfold av aktører, slik at folket får tilgang til en offentlig samtale. Samfunnskontrakten definerer på denne måten journalistikk som et yrke, gir den privilegier, makt og ansvar i det demokratiske samfunnet (Sjøvaag, 2010).

Denne oppgaven handler ikke om hvordan Det muslimske brorskap bør framstilles, men hvordan de ut ifra mine teoretiske briller blir framstilt i materialet jeg undersøker. I og med at mediene er i et samspill med samfunnet forøvrig, håper jeg at denne oppgaven kan gi noen hint om hvilke virkelighetsoppfatninger om Brorskapet og islamisme i samfunnet.

4 Metode: tolkningsrammeanalyse

Jeg gjentar her problemstilling og forskningsspørsmålet jeg skal undersøke i denne oppgaven:

- *Hvordan ble Det muslimske brorskap framstilt i norske medier under og etter kuppet i Egypt i 2013?*
- *Hvilke tolkningsrammer brukes i avisene Aftenposten, VG og Klassekampen i framstillingen av Det muslimske brorskap i dagene rundt kuppet i Egypt 3. Juli 2013 og de påfølgende voldshandlingene i august?*

Jeg skal gjøre både en kvalitativ og en kvantitativ undersøkelse for å undersøke forskningsspørsmålet. På grunn av tolkningsrammenes komplekse mekanismer og latente meningsinnhold er det mye som ikke vil bli fanget opp av kun en kvantitativ undersøkelse. En kvalitativ undersøkelse vil på den andre siden ikke ha mulighet til å se på et større materiale og undersøke tendenser over tid. Det er derfor vurdert som hensiktsmessig å kombinere en kvalitativ og kvantitativ undersøkelse av tolkningsrammer (D'Angelo, 2010; Van Gorp, 2007), slik at metodenes styrker og svakheter kan utfylle hverandre (Cooper, 2010). Dette blir da en form for metodetriangulering, der jeg kombinerer to noe ulike metoder, for å få et resultat som best mulig svarer på problemstillingen min.

Det er ikke tette skott mellom de tradisjonelle kvantitative og kvalitative undersøkelsene, og det er det heller ikke i denne oppgaven. Man må gjøre en viss form for tolkning i alle tekstanalyser. Kompleksiteten i tolkningen, avhenger dog av hvilken type analyse man gjør. Det vil selvfølgelig være liten grad av tolkning i kvantitative innholdsanalyser, hvis man skal telle enkelte ord for eksempel (Bergström & Boréus, 2014, s. 30).

Ifølge Matthes og Kohring (2008) er det fem metodiske tilnærminger som blir mest brukt i innholdsanalyser av tolkningsrammer: hermeneutisk, holistisk, deduktiv, dataassistert og lingvistisk. Den hermeneutiske tilnærmingen er veldig tolkende og beskriver innholdet grundig, den lingvistiske tar først og fremst for seg språket, den holistiske finner først rammene kvalitativt, for så å plassere tekstene kvantitativt i de forskjellige kategoriene. Den dataassisterte tilnærmingen bruker algoritmer til å tolke teksten, og den deduktive tilnærmingen plasserer tekstene inn i forhåndsdefinerte rammer.

De første fire tilnærmingene er såkalt induktive i sin metodiske tilnærming, mens den deduktive, er selvsagt deduktiv. Induktiv og deduktiv tilnærming er to forskjellige vitenskapelige måter å gå fram på. Ved den deduktive tilnærmingen, har man en regel/lov som utgangspunkt, og bruker et case/empiri for å bevise denne loven, som da gir et resultat. Ved en induktiv tilnærming begynner man med caset eller empirien, som et grunnlag for å lage en regel/lov, for så å få et resultat (Jensen, 2012, s. 289). På samme måte som det ikke er tette skott mellom kvalitativ og kvantitativ metode, er det heller ikke det mellom disse tilnærmingene. De kombineres ofte og utelukker ikke nødvendigvis hverandre. Det er heller ikke uvanlig at en induktiv og deduktiv tilnærming går noe inn i hverandre i analysen (Matthes & Kohring, 2008).

4.1 Rammepakke-modellen

For å svare på problemstillingen og det underordnede forskningsspørsmålet vil jeg gjøre det som ligner mest på en blanding mellom en hermeneutisk tilnærming og en manuell holistisk tilnærming (Matthes & Kohring, 2008, s. 260). Som nevnt i innledningskapittelet, er det blitt gjort få lignende tolkningsrammestudier av framstillingen av islamister. Derfor skal jeg selv finne tolkningsrammene ved å gå induktivt og kvalitativt inn i et lite utvalg av avistekster. Disse tolkningsrammene skal brukes som utgangspunkt for den deduktive analysen, for å se hvordan Brorskapet blir framstilt i et større utvalg tekster.

Som beskrevet i teorikapittelet kan en tolkningsramme forstås forskjellig av forskjellige publikum og i forskjellige kulturer. Det er også mange måter å definere, samt forstå teorien bak, en tolkningsramme. Faren med en studie som undersøker tolkningsrammer kvalitativt, er at mange ikke forklarer godt nok hvordan de har gått fram for å finne rammene induktivt. Matthes og Kohring mener at analysen kan havne i en metodisk sort boks, der ingen får vite hva som definerer tolkningsrammene, noe som både svekker validiteten og reliabiliteten til studien (les om validitet og reliabilitet under neste delkapittel) (2008, s. 260). For å unngå det, har jeg utført den kvalitative induktive studien så transparent som mulig, ved delvis å basere analysen min på Van Gorp's (2007, 2010) rammepakke-modell.

Rammepakke-modell går ut på å finne elementer i en tekst som sammen former en pakke som igjen definerer en tolkningsramme. Rammepakken består av 'framing devices', som jeg har oversatt til 'rammeelementer' på norsk, og 'reasoning devices', som jeg har oversatt til 'forklaringselementer' (2007, 2010). De norske ordene vil bli brukt videre i denne oppgaven. Ved å først finne delene (ramme- og forklaringselementene) av tolkningsrammene i de forskjellige tekstene og redegjøre for hvordan de danner tolkningsrammer, blir prosessen

mer transparent og systematisk, enn en undersøkelse som ikke analyserer ut i fra konkrete kriterier.

Teoretikerne som bruker rammepakkemodellen, tar i bruk noe forskjellige rammeelementer. Modellen ble først utviklet av Gamson og Lasch (1983), som opprinnelig opererte med fem rammeelementer: historiske eksempler, metaforer, bilder, fraser (catch phrase) og skildringer. Van Gorp (2007, 2010) legger til andre rammeelementer man kan se etter i en analyse, for eksempel: valg av ord, kilder, tema, aktører, statistikk, appell (emosjonell, logisk, etisk), kontrast, argumenter med flere. Forklaringselementene er ikke alltid tydelig i teksten, i motsetning til rammeelementene så kommer de noen ganger bare implisitt fram i teksten. Forklaringselementene er problemdefinisjon, årsakssammenhenger, løsningsforslag og moralske vurderinger.

Ved å kombinere ramme- og forklaringselementer i denne modellen, kan de synlige rammeelementene underbygge de mindre synlige og implisitte forklaringselementene (Entman, 1993; Van Gorp, 2007, 2010). Entman (1993, s. 53) forklarer forholdet mellom disse to på en lignende måte, selv om han ikke kaller dem for ramme- og forklaringselementer. Han skriver at tolkningsrammer oppstår når fremhevede elementer brukes til å argumentere for problemer, årsakssammenhenger, moralske vurderinger og løsningsforslag. Forklaringselementene har Van Gorp hentet fra Entmans teori om tolkningsrammer. Entman (1991, s. 7; 1993, s. 52) mener også at en tolkningsramme konstrueres av elementer i teksten som nøkkelord, fraser, stereotyper, bilder, symboler, fakta med flere, som ligner på rammeelementene til Van Gorp (2007, 2010).

4.2 Validitet og reliabilitet

Å vurdere validitet og reliabilitet er en måte å måle kvaliteten på forskningen på. Validitet betyr ”å måle det en sikter mot å måle”, og handler da om de metodiske valgene man gjør gir relevante og gyldige funn for problemstillingen. Man kan både snakke om validitet av enkelte deler ved analysen, men også om validiteten til analysen som helhet. Ved det sistnevnte tilfellet går også studiens reliabilitet under begrepet validitet. Reliabilitet handler om pålitelighet til dataene og analysen. Noe forenklet kan man si at en kvantitativ analyse har høy reliabilitet og en kvalitativ analyse har høy validitet. Noen ganger kan de komme i konflikt med hverandre, og det kan være vanskelig å få både høy validitet og reliabilitet i den samme studien (Østbye et al., 2013). I metoden jeg bruker, som beskrevet over, bruker jeg både kvalitative og mer kvantitative tilnærminger, som styrker validiteten og reliabiliteten til studien på hver sin måte.

Det å tolke er en viktig del av tolkningsrammeanalysen. Man kan tolke helhet ut i fra deler, og deler ut i fra helhet. Delene og helheten henger sammen og påvirker hverandre, som i en hermeneutisk sirkel (Østbye et al., 2013, s. 233). En tolkning er subjektivt, noe som også er nødvendig for å kunne tolke en tekst. Alle lesere nærmer seg en tekst med visse fordommer eller forforståelse, uten disse er det umulig å tolke teksten. Det er også umulig å rekonstruere og tolke en tekst akkurat slik forfatteren hadde tenkt seg, eller akkurat slik en leser forstår teksten (Bergström & Boréus, 2014, s. 31).

En av farene med å analysere tolkningsrammer induktivt er at identifiseringen av tolkningsrammer kan gjøres vilkårlig med en risiko for at forskeren finner rammer som vedkommende bevisst eller ubevisst leter etter (Matthes & Kohring, 2008, s. 259), fordi forskeren er påvirket av sine kognitive og kulturelle tolkningsrammer. Hvis alternativet er å bruke allerede definerte tolkningsrammer og bare gjør en deduktiv analyse, er det fare for at validiteten blir lav, fordi man kan gå glipp av tolkningsrammer som ikke faller inn under de forhåndsdefinerte rammene (Matthes & Kohring, 2008). Dette vil kunne svekke validiteten, selv om det reduserer faren for at forskeren leter etter å bekrefte egne tolkningsrammer.

I mitt tilfelle kan tolkningsrammene jeg ubevisst lete etter være formet av mine erfaringer jeg fått av å ha blitt født og oppvokst i Norge med norske foreldre i en gjennomsnittlig middelklassefamilie. Mine tolkninger kan også være formet av at jeg ikke er muslim eller religiøs, at jeg er student og at jeg er kvinne, for å nevne noen enkle faktorer. På denne måten står jeg 'utenfor og ser inn' når jeg skal tolke framstillingen av Brorskapet, selv om jeg selvsagt har investert mye tid i å lese forskningsartikler og lignende om dem. Men på en annen side, handler ikke denne oppgaven om at jeg skal finne ut hvem Brorskapet *egentlig* er, men analysere hvordan mediene framstiller dem. Medielandskapet i Norge har jeg mye kulturell kjennskap til, ved å studere journalistikk og jobbet som journalist i flere mediehus. Denne kulturelle kompetansen og påvirkningen må jeg være bevisst, men samtidig også bruke, fordi det er helt nødvendig å tolke for å kunne finne tolkningsrammer, man må bruke seg selv ved for eksempel å lese mellom linjene i en tekst, som er viktig i den induktive fasen (Van Gorp, 2010).

Noe man likevel kan gjøre for å øke reliabiliteten i en slik studie, og redusere vilkårligheten, er å forklare godt og vise hvordan man har tenkt (Matthes & Kohring, 2008). Det vil også øke intersubjektiviteten, som betyr at det blir lettere for andre å etterprøve analysene og konklusjonene i studien (Østbye et al., 2013, s. 31). Derfor bruker jeg en modell som gjør det lettere å forstå og etterprøve mine vurderinger og tolkninger. Rammepakkemodellen der en systematisk analyserer ramme- og forklaringslementer i en

induktiv fase, vil kunne gjøre det lettere for noen andre å etterprøve og forstå vurderingene bak tolkningsrammene senere. Denne framgangsmåten vil også kunne begrense det subjektive i den deduktive analysen, ved at man i den induktive og tolkende analysen følger et systematisk opplegg (Van Gorp, 2010, s. 92).

I den deduktive fasen av analysen bør man prøve å redusere subjektiviteten man har brukt mye i tolkningen i den induktive fasen, slik at intersubjektiviteten og derav interkoderreliabiliteten blir høy (Van Gorp, 2010). I denne fasen skal tekstene kodes i et kodeskjema med få variabler. For å styrke validiteten og reliabiliteten, mener Matthes og Kohring (2008) at det er viktig å identifisere enkelte elementer av tolkningsrammen, og ikke bare definere tolkningsrammen som helhet (holistisk variabel). Dette fordi det blir lettere å forstå hvordan analysen har foregått steg for steg, slik at reliabiliteten styrkes. Det fører dog til noen utfordringer med validiteten til kodingen, hvis tolkningsrammen i den kvantitative studien skal defineres av variabler som reduserer tolkningsaspektet ved analysen. Dette og andre dilemmaer knyttet til validitet og reliabilitet vil diskuteres mer senere i oppgaven.

4.3 Utvalg

Jeg har bestemt meg for å se på deknningen til *Verdens Gang* (VG), *Aftenposten* og *Klassekampen*, som alle riksdekkende aviser med utenriksredaksjoner. *VG* og *Aftenposten* er de publikasjonene som når flest i Norge, der VG er størst på salg av løssalgaviser og Aftenposten på abonnemeter. De er dermed viktige premissleverandører for hvordan en konflikt blir formidlet til det norske publikummet. *Klassekampen* er inkludert i undersøkelsen fordi den er en nisjeavis, som dermed skiller seg fra de andre. Den skiller seg også ut ved at den ikke er eid av Schibsted, slik *Aftenposten* og *VG* er. Den har et tydelig politisk ståsted som 'venstresideavis', mens Aftenposten har et mindre tydelig "liberalkonservativt samfunnssyn" (Redaktørforeningen, 2014a). VG har ingen politisk dreining i sin formålsparagraf (Redaktørforeningen, 2014b). Disse nevnte forskjellene vil forhåpentligvis gi en bred forståelse av framstillingen av Det muslimske brorskap. Jeg undersøker bare artiklene de publiserer i sine papiraviser. Dette gjør det enklere å sammenligne de tre avisene fordi Klassekampen ikke har noe særlig publisering på nett. Tekster i papirutgaven er også tydelige sluttprodukter, i motsetning til tekster på nettavisene som oppdateres og endres på fortløpende. Denne undersøkelsen tar dermed forbehold om at avisene kan ha framstilt Det muslimske brorskap på andre måter i sine nettutgaver.

Jeg skal se på både nyhetssaker, reportasjer (nyhet og feature) og kommentarer/ledere, men ikke eksterne kronikker og leserinnlegg. Jeg definerer en reportasje som en journalistisk

tekst der journalisten har vært på stedet for å observere og/eller snakke med folk. Denne oppgaven handler om norske mediers redaksjonelle framstilling, og det er dermed viktig å ha med både kommentarjournalistikken og nyhetsjournalistikken. Reese mener at det er viktig å ha med begge sjangrene for å få med helheten (Reese, 2010, s. 29), som i denne sammenhengen er relevant, fordi tolkningsrammer ikke er en isolert faktor i én enkelt artikkel. I tillegg er det i noen tilfeller utfordrende å skille kommentarjournalistikken og nyhetsjournalistikken fra hverandre.

Jeg skal se på tidsperiodene 2.-8. Juli og 15.-21. august i 2013. Kuppet skjedde på kvelden 3. juli, men demonstrasjonene startet noen dager før, og alle de tre avisene begynte å rapportere for fullt fra 2. Juli. Jeg har da valgt å se på deknningen én uke fra denne dagen. For å se om tolkningsrammene forandrer seg fra det mer eller mindre fredelige kuppet til den mer voldelige konflikten, vil jeg også se om noe endret seg etter massakren 14. August og én uke framover i tid.

Jeg har lest gjennom alle papiravisutgavene fra de gitte datoene for å forsikre meg om at jeg har fått med meg alle relevante saker. Jeg startet med å søke i databasen Retriever, men opplevde at noen avisartikler ikke ble fanget opp av søkeordene mine. Jeg har valgt å luke ut notiser og saker skrevet om konflikten i Egypt, der Brorskapet, Mursi eller Mursi-tilhengerne ikke er omtalt. Jeg har også tatt ut saker fra materiale der de bare så vidt blir nevnt (Ottosen & Bull, 2016). Enhetene jeg undersøker i denne analysen er altså journalistiske tekster både innenfor kommentar, nyhet og featuresjangeren. For at en tekst skal være en enhet, har jeg lagt til grunn at den må ha en byline. Det betyr at under/sidesaker som har egen byline blir regnet som én selvstendig enhet, mens de som ikke har det og samtidig er i et så lite format at den for eksempel ikke har ingress, blir regnet sammen med hovedsaken. Jeg endte opp med et utvalg på 63 tekster.

Jeg skal gjøre en induktiv analyse på et utvalg på seks av de ovennevnte tekstene, omtrent 10 prosent av det førnevnte utvalget. De seks tekstene har jeg strategisk valgt ut på bakgrunn av en gjennomlesning av hele materialet. Jeg har valgt ut de tekstene som er mest relevante og interessante for analysen (Østbye et al., 2013, s. 249). Hele materialet ble først gjennomgått for å sile ut de tekstene som går i dybden på Brorskapet og Mursi-tilhengerne. Dette fordi mange av tekstene beskriver konflikten rundt kuppet, der Brorskapet blir nevnt som en aktør, og man ikke får så mange beskrivelser eller kontekst man kan analysere dem ut i fra.

Da satt jeg igjen med litt mindre enn halvparten av tekstene. Det neste kriteriet for å få ned antallet, var å se etter et mangfold i framstillingen, slik at mange artikler som «lignet» på

hverandre ble silt ut. Dette fordi denne fasen ikke handler om representativitet i framstillingen, men mangfold, slik at jeg har størst mulig sannsynlighet til å fange opp alle tolkningsrammene gjennom den induktive fasen. Kvantitet blir heller viktig i den deduktive analysen. Jeg prøvde også å plukke saker fra alle publikasjoner, i tillegg til et mangfold i sjanger, med både nyhetssaker, feature-reportasjer og kommentarer, og ca. likt fordelt mellom de to tidsperiodene jeg undersøkte. Det er lite litteratur på hvordan man skal gjøre en slik utvelgelse i en tolkningsrammeanalyse, noe som gjør at dette er et av de vanskeligste stegene i prosessen. Slik jeg ser det, tilfører denne induktive analysen studien to ting: dybdekunnskap om tolkningsrammene brukt om Det muslimske brorskap og et grunnlag for å analysere hele materialet kvantitativt. Det betyr at disse seks tekstene på samme tid må være gode eksempler på en tolkningsramme og speile mangfoldet som finnes i hele materialet.

I vurderingen av hvilke tekster jeg har valgt, har jeg derfor ikke plukket bare dem med en tydelig vinkel, som da også mest sannsynlig har en tydelig tolkningsramme, men også saker der saken må *tolkes* for å finne rammen. En tolkningsramme er ikke alltid like synlig. Utfordringen ved dette stadiet av undersøkelsen er at jeg som forsker allerede har måttet finlese og lese tekstene analytisk før jeg starter på den *egentlige* undersøkelsen, noe som øker faren for at jeg tolker for mye og gjør meg opp meninger om hvilke tolkningsrammer jeg vil finne før jeg skal starte analysen. Det kan svekke intersubjektiviteten, og det er derfor viktig å vise hvordan jeg har kommet fram til rammene. Valget av disse utvalgte tekstene dominerer den videre analysen en hel del. Jeg har derfor brukt en metode der jeg prøver å se etter flere tolkningsrammer i hver tekst og ser etter mønstre på tvers av tekstene. På den måten blir ikke den ene teksten alene malen for den enkelte tolkningsramme. Det blir derfor også viktig å generalisere over funnene fra de enkelte tekstene, slik at de kan brukes til å analysere andre tekster.

Jeg mener likevel at denne utvelgelsen av tekster er bedre enn et tilfeldig utvalg, i og med at utvalget er veldig lite. Jeg kunne endt opp med å analysere veldig like tekster, som ville gitt mindre muligheter for å generalisere tolkningsrammene (Østbye et al., 2013, s. 238), og blitt mindre egnet til å analysere hele materialet i den deduktive fasen.

4.4 Framgangsmåte analyse

Denne analysen har flere faser som glir noe inn i hverandre (Van Gorp, 2010). Prosessen med å finne tolkningsrammer er ikke strømlinjeformet. Selv om både Van Gorp og jeg har delt den opp trinnvis, er det ikke en prosess der man fullfører alle stegene og til slutt plutselig har svaret. Generelt i en tekstanalyse vil ikke den praktiske analysen foregå slavisk mellom

analyseelementer og analysefaser slik som det gjerne blir forklart i en mal (Hågvar, 2007, p. 105). Det er en prosess der noen tolkningsrammer blir tydelige tidlig i prosessen, mens andre ikke før på slutten, som gjør at man noen ganger må gå tilbake til en tidligere fase for å lete etter elementer som kan ha blitt oversett i starten av analysen (Van Gorp, 2010).

Jeg har likevel delt opp den metodiske forklaringen etter Van Gorps analyse for å tydeliggjøre de forskjellige delene av analysen. Analysen baserer seg først og fremst på en modell Van Gorp har utarbeidet for å gjøre den kvalitative analysen så systematisk som mulig. Det er en metode der tolkning og subjektivitet blir viktig i den induktive fasen, og der flere grep skal gjøre det subjektive så usynlig som mulig i den deduktive fasen. Analysen vil ikke være etter punkt og prikke fra Van Gorps beskrivelse, men noe inspirert av andre teoretikere, og noe tilpasset akkurat min studie.

4.4.1 Induktiv tolkningsrammeanalyse

Første steg i Van Gorps metode er å finne relevante tekster, gjerne utenfor mediene, som kan si noe om tolkningsrammene på det man skal forske på. Han foreslår at man analyserer tekster fra andre aktører enn mediene, for eksempel politiske partier og ulike organisasjoner, som er med å påvirke tolkningsrammene i kulturen. Dette fordi tolkningsrammer ikke er noe som kun finnes hos journalister og i medietekster, men som er mer abstrakte og en del av kulturen. For å kunne se tolkningsrammene i medietekstene er det viktig å ha en viss kunnskap og forståelse for temaet man skal analysere (Van Gorp, 2010). Dette er en av stegene jeg ikke vil følge på grunn av kapasitetshensyn, men jeg har i innledningskapittelet redegjort for ulike forskeres teorier og forståelse av Det muslimske brorskap spesielt og islam og islamisme generelt. Dette er kunnskap jeg har tatt med meg inn i analysen, og som jeg tar med meg videre inn i tredje steg av denne metoden.

Andre steg er en «åpen koding» av de seks tekstene, der jeg finner ramme- og forklaringselementer i hver enkelt tekst og plasserer dem i ett skjema, delt inn etter de forskjellige avisartiklene (se vedlegg 3). Et rammeelement kan for eksempel være ord som skildrer medlemmer av Brorskapet og et forklaringselement kan være et sitat som definerer hva som er problemet med kuppet. En viktig del av dette stadiet er å studere elementene noe løsrevet fra teksten, slik at det blir lettere å finne de elementene som bryter med hoveddrammen. Disse elementene bidrar til å kartlegge de forskjellige tolkningsrammene på tvers av tekstene, noe som er viktig fordi de ikke er sikkert at elementer fra én tekst alene kan gi god nok informasjon om en tolkningsramme. På dette stadiet blir de ulike elementene sidestilt, slik at gjentakende og framhevet informasjon ikke får større plass enn de andre

elementene. Derfor er det viktig å vente med å definere tolkningsrammene i hver enkelt tekst til man har analysert helheten på et senere stadium i prosessen. På dette stadiet i analysen er det viktig ikke å studere se hva sakene handler om, men hvordan innholdet blir framstilt (Van Gorp, 2010)

Tredje steg handler om å heve abstraksjonsnivået på analysen, ved å lete etter mønster og sammenhenger på tvers av skjemaene som ble laget i steg 2. Her prøver jeg å se etter tolkningsrammer som er større enn summen av enkeltelementene jeg har plassert i skjemaene. Ifølge Van Gorp (2010) er det enklere å finne mer abstrakte størrelser når man analyserer skjemaer og slipper å lese elementene direkte opp mot den spesifikke saken de opprinnelig er en del av. Det er spesielt viktig når man skal finne tolkningsrammer som skal brukes deduktivt på et større materiale og derfor ikke kan være knyttet til én spesifikk tekst (Van Gorp, 2010). For å finne mønstre på tvers av skjemaene, trekker jeg inn karakteristikk av Brorskapet og islamisme fra forskningslitteratur jeg redegjorde for i innledningskapittelet. Dette vil bidra til bedre å se mønstre og narrativ i skjemaene som allerede eksisterer i samfunnet og kulturen. Et mønster kan for eksempel være at voldelige elementer i teksten ofte blir satt i sammenheng med elementer som har med religion å gjøre.

Van Gorp (2010) mener at det er viktig at man venter til dette stadiet med å vende seg tilbake til litteraturen, slik at andres tolkninger av ramme og forklaringselementer ikke hindrer forskeren fra å ha et åpent sinn i møte med teksten. Dette er selvsagt enklere i teorien enn i praksis, i og med at man alltid til en viss grad er påvirket det man har lest eller hørt. For å tydeliggjøre hvilke karakteristikk i litteraturen jeg har brukt for å finne mønstre i skjemaene, har jeg tatt i bruk et fargekodesystem. Framgangsmåten vil jeg utdype i analysedelen.

I fjerde steg av denne induktive analyseprosessen har jeg analysert de seks tekstene kvalitativt, ved å lete etter ramme og forklaringselementer, og til slutt definert hovedrammen i teksten. Det er altså på dette stadiet at tolkningsrammene først blir definert, etter at de forskjellige elementene i tekstene har blitt identifisert i steg 2 og mer generelle tema og karakteristikk har blitt satt i sammenheng og synliggjort i steg 3.

Denne tekstanalysen ligner mer på metoden man benytter en hermeneutisk tilnærming til induktiv tolkningsrammeanalyse, og er ikke inkludert i Van Gorps analysemodell. Jeg har valgt å skrive ut analysen i tekstform fordi det synliggjør mine vurderinger av hva en tolkningsramme er. Selv om Van Gorps analysemodell prøver å ta subjektivitet så mye som mulig ut av analysen, vil en analyse av tolkningsrammer uansett inneholde elementer av tolkning. For å følge oppfordringen til Matthes og Kohring (2008) om å ikke havne en «metodisk svart boks», vil jeg derfor synliggjøre min analysemetode så langt som mulig.

I den kvalitative tekstanalysen har jeg tatt i bruk funnene fra både steg 2 og 3 for å definere hoveddrammene i hver enkelt tekst, og dermed definere hvordan Brorskapet hovedsakelig blir framstilt. Ved å gjøre en slik analyse får jeg muligheten til å analysere ramme- og forklaringselementene ut i fra konteksten i teksten, og på den måten analysere hva som ikke blir sagt og hvilke elementer som er mer tydelig enn andre, slik Entman (1993) legger vekt på. Jeg mener derfor at inkluderingen av den kvalitative tekstanalysen gjør at jeg både får analysert tolkningsrammene ut i fra den konteksten de finnes i, men også heve blikket og se enkeltelementene og perspektiver utenifra, i steg 2 og 3.

I denne prosessen blir det også tydelig hvilke elementer i tekstene som ikke passer inn i hoveddrammen, og som da er med på å 'utfylle' andre tolkningsrammer. Arbeidet med én tekst er på denne måten også en del av det kontinuerlige arbeidet med å kartlegge alle tolkningsrammene. Det å gi navn til tolkningsrammene er også en del av det kontinuerlige arbeidet, som er en viktig og vanskelig del av prosessen. Dette fordi navnet definerer hele rammen og sier noe om rammens sentrale struktur og forskerens subjektive tolkning kommer til syne (Van Gorp, 2010).

Samtidig som jeg har skrevet ut de kvalitative tekstanalysene, har jeg arbeidet med å lage en rammematrise, som er selve målet for den induktive analysen, i følge Van Gorps analysemodell (2010). Rammematriksen (se vedlegg 2) systematiserer de forskjellige rammepakkene i et felles skjema. I arbeidet med denne blir det tydelig om det er noen rammer som overlapper hverandre og om forklaringselementene henger sammen. I matrisen beskrives ramme- og forklaringselementene på en mer generell måte enn i tekstanalysen, slik at skjemaet skal kunne brukes som et arbeidsverktøy når hele materialet skal analyseres i den deduktive fasen av analysen. De kvalitative tekstanalysene og rammematriksen vil sammen også gi grunnlag for å definere noen enda mer generelle kjennetegn, som gjør at tolkningsrammene kan brukes for å analysere framstillingen av andre islamistiske grupperinger et annet sted og en annen tid.

4.4.2 Deduktiv tolkningsrammeanalyse

Den deduktive innholdsanalysen vil si noe om hvilke tolkningsrammer som blir mest brukt i perioden jeg studerer, om enkelte hendelser forandrer bruken av tolkningsrammer, og hvordan de er fordelt på publikasjonene og sjangre. Denne studien gir meg mulighet til å sette tolkningsrammene fra den induktive fasen i en større sammenheng, og dermed si noe om framstillingen av Det muslimske brorskap over en periode.

Det er en generell utfordring å kategorisere noe som forutsetter en tolkning, slik en analyse av tolkningsrammer gjør. Kvantitative innholdsanalyser har ofte mer objektive variabler enn det jeg gjør her, på den måten at skjønn blir redusert så mye som mulig (Østbye et al., 2013). Noen ser på bruken av spesifikke ord eller kilder for å si noe om tolkningsrammen, noe som passer inn i en standard innholdsanalyse. Van Gorp (2010) følger en modell der man stiller ja/nei-spørsmål til alle tekstene for til slutt å lage en statistikk (Semetko & Valkenburg, 2000). Dette er en omfattende metode med mange steg som jeg ikke har kapasitet til å utføre, og som i søken etter å fjerne subjektiviteten i kodingen også fjerner mye av tolkningen, som muligens vil svekke validiteten (Cooper, 2010). Tekstens kontekst kan endre måten teksten tolkes på (Cappella & Jamieson., 1992, s. 41), slik at det kan bli en utfordring at saker som har en tolkningsramme som defineres av kontekstuelle forhold eller av informasjon som ikke blir skrevet, blir kategorisert feilaktig og vil svekke validiteten.

I og med at tolkningen er essensiell i teorien om tolkningsrammer, velger jeg å bruke mer holistiske variabler (Matthes & Kohring, 2008), der én ramme utgjør én variabel. Mine vurderinger med denne metoden blir mindre synlig i analysen. Jeg vil derfor trekke fram noen eksempler på hvordan jeg har analysert tekstene, særlig i tilfeller der det er metodiske utfordringer for å styrke intersubjektiviteten. Jeg anser også at den kvalitative tekstanalysen jeg har gjort bidrar til å belyse hvordan jeg analyserer tolkningsrammer i en tekst.

Jeg har laget en kodebok som jeg har brukt når jeg har kodet tekstene. Jeg har brukt statistikkprogrammet SPSS til å kategorisere variablene i tekstene. Informasjonen om hver tekst (enhet) fylles inn cellene som tilhører variablene: avis, dato, periode, sjanger, størrelse, ramme 1 og ramme 2. I selve kodeprosessen har jeg analysert utvalget på 63 tekster (enheter) med hjelp fra funnene i den induktive studien. Rammematriksen, de generelle kjennetegnene og de kvalitative tekstanalysene, legger grunnlaget for kodingen i denne analysen. Jeg har skrevet en kort tekst på ca. 3-5 linjer som begrunnelse for valg av tolkningsramme for hver av de 63 tekstene. Jeg har gått gjennom materialet tre ganger, der jeg for hver gang har markert tekster jeg har vært usikre på, slik at de får en ny grundig vurdering ved neste gjennomgang.

Jeg har valgt å ha to rammevariabler fordi det er ikke slik at en tekst nødvendigvis bare har én tolkningsramme. Ofte blir en sak eller en gruppe framstilt på flere måter på grunn av en norm om balanse i framstillingen (Van Gorp, 2010). Alle tekster har ikke like tydelige ramme- og forklaringselementer i framstillingen av Brorskapet, og noen har konkurrerende elementer. For å vise at det finnes tekster som framstiller Brorskapet med to forskjellige tolkningsrammer, har jeg valgt å skille på 'ramme 1' og 'ramme 2' i kodeskjemaet. Dette fordi det gir en mer nøyaktig framstilling av hvilke måter Brorskapet blir framstilt på i en

tekst, enn hvis disse tekstene skulle ha blitt kategorisert som 'flere rammer' eller med bare én. Jeg velger å bruke 'ramme 2'-variabelen når det er to konkurrerende tolkningsrammer i en tekst. Hvis det er ett eller flere element i en tekst som bryter med hovedrammen i teksten, vil jeg ikke kategorisere den under 'ramme 2'. Dette er noe som må vurderes fra tekst til tekst.

De andre variablene vil bidra til å sette tolkningsrammene noe i en kontekst, slik at man kan analysere tolkningsrammene ut i fra tidspunkt for publisering, kilde- og sjangervalg. Resultatet av denne deduktive tolkningsrammeanalysen vil være noen tabeller og diagrammer. I og med at materialet består av kun 63 tekster, er ikke dette statistikk man kan generalisere over, men som kan si noe om tendenser og mønstre i framstillingen av Brorskapet i de tre avisene over disse to ukene. Gjennomføringen av analysen vil også gi en pekepinn på om den metodiske tilnærmingen jeg har tatt i bruk i den kvalitative studien, fungerer godt som utgangspunkt for en deduktiv tolkningsrammeanalyse.

5 Analyse - induktiv tolkningsrammeanalyse

I denne analysen har jeg definert tolkningsrammer som finnes i omtalen av Det muslimske brorskap i et utvalg av tekstmaterialet. Det er Brorskapet jeg skal undersøke framstillingen av, og det er derfor da viktig å finne definere tolkningsrammer i en størrelse som passer framstillingen av en gruppe mennesker. I og med at jeg selv skal finne disse rammene induktivt, blir rammene til en viss grad sakspesifikke, fordi de er knyttet opp mot konteksten. Likevel definerer jeg tolkningsrammer som kan brukes for å analysere framstilling av lignende grupperinger et annet sted, en annen tid, og er dermed noe generelle og abstrakte (Van Gorp, 2007, s. 72). De er dermed knyttet opp mot framstilling av islamister, og ikke opp mot kuppet i Egypt.

Jeg har tatt utgangspunkt i Van Gorps (2010) metode for å rekonstruere tolkningsrammer induktivt. Denne metoden er beskrevet i detalj i metodekapittelet, så i dette kapittelet, skal jeg greie ut for hvordan jeg har utført analysen med mitt utvalg. Jeg har ikke gjort første fase av hans metodiske analysemodell, slik jeg forklarer over, så jeg kaller hans fase to for 'trinn 1' osv. i min analyse.

5.1 Trinn 1 – åpen koding

På dette trinnet av analysen har jeg grundig gått inn i hver enkelt tekst for å finne ramme- og forklaringselementer. Jeg har laget ett skjema per tekst, der ramme- og forklaringselementer blir knyttet direkte til utdrag fra teksten. Her har jeg vært på jakt etter enkeltelementer i tekstene, som da senere kan være grunnlaget for en tolkningsrammebeskrivelse. Arbeidet med å finne elementene i rammepakken er en øvelse i mange teorier, både fra lingvistikken, medievitenskap med flere, slik arbeidet med hele tolkningsrammeteorien egentlig er. Jeg har luket ut noen som ligner for mye på forklaringselementene, og de som er for generelle, for eksempel tema, og de som ikke finnes i tekstene, for eksempel statistikk. Jeg har valgt å endre navn og spesifisere noen av dem, for eksempel 'valg av ord' har jeg overført til 'definisjoner'.

I arbeidet med mitt materiale ser jeg at det er stort forskjell på bruk av typer rammelementer, spesielt mellom sjangrene. Jeg har derfor ikke gått inn for å se etter et fåtall rammelementer i alle tekstene, men heller gått bredt ut og funnet de jeg mener dominerer tekstene. I kommentarartiklene er det mange flere argumenter og informasjon som setter Brorskapet i en kontekst, mens flere av feature-artiklene beskriver følelser og enkelthendelser. Rammeelementene som brukes i analysen er disse: beskrivelse, definisjon, kontekst (fakta og

historiske eksempler), språklige virkemidler (metaforer, slagord, kontrast, symbol, stereotypier), appell (etos, logos, patos), argumenter og bilder.

Disse rammelementene sier noe om framstillingen av Brorskapet på forskjellig nivå i teksten. Det er viktig fordi tekstene i analysen er skrevet veldig forskjellig, med tanke på sjanger, fortellerteknikk og bruk av språklige virkemiddel. Dette er ingen matematisk øvelse, slik at det i noen tilfeller betyr at noen av elementene vil være beskrivende for det samme tekstutdraget, for eksempel en metafor som appellerer til patos. Nedenfor vil jeg kort forklare hvordan rammelementene vil bli brukt i analysen.

5.1.1 Rammeelementer

Når jeg har lett etter rammeelementer har jeg sett etter *beskrivelser* av Brorskapet, både de ordene journalisten selv har valgt å beskrive dem med, som setninger med adjektiv, adverb og anføringsverb, men også de setningene som beskriver deres handlinger og det som skjer rundt dem. Anføringsverbene er de verbene som knytter sitatet til personen som sier det, for eksempel forklarer, hevder, påstår, forteller, roper eller det mer nøytrale ordet «sier». Anføringsverbene forteller at noe blir sagt og på hvilken måte. Det kan beskrive situasjonen og personen som sier det (Hågvar, 2007, s. 97).

Beskrivelser kan være både fortellende/oppsummerende setninger tell og scener som journalisten har observert. Denne motsetningen blir ofte kalt for 'show' (vis, min oversettelse) og "tell" (fortell, min oversettelse). Å bruke 'show' i journalistikken er et virkemiddel fra skjønnlitteraturen, og er et grep der man skriver en scene istedenfor å gjenfortelle en hendelse. Det kan også gå ut på å skildre noe med konkrete, nøkterne ord, istedenfor tolkende adjektiv og adverb. Ved å skrive det man som journalist observerer, uten å skrive det som en fortolkende gjenfortelling, kommer leseren tett på hendelsen, ser for seg det som skjer og får mulighet til å selv tolke hendelsen (Steensen, 2016). Denne informasjonen er avhengig av journalistens ståsted under observasjonen. Selv om journalisten er vitne til en hendelse, vil personen bare ha mulighet til å ta innover seg deler av virkeligheten, og slik kan en tolkningsramme dannes (Van Gorp, 2007).

Hvilke ord som blir brukt i omtalen av brorskapet, deres fiender og konflikten de er i har jeg valgt å markere som *definisjon*. Når man som journalist velger de ordene som definerer personer og hendelser setter man merkelapper på dem, som sier noe om hvordan journalisten kategoriserer og tolker situasjonen, og hvilken kultur og ideologi begrepene hentes fra. Hvis man for eksempel kaller noen for en 'diktator', vil denne personen kanskje assosieres med Hitler, Stalin og andre historiske personer (Pan & Kosicki, 1993).

Personer med tilknytning til Brorskapet blir omtalt på forskjellige måter i forskjellige tekster og av forskjellige kilder og journalister, som for eksempel ‘pøbler’, ‘islamister’ og ‘aktivister’. Dette er ord som er med på å skape tolkningsrammen om hvordan de blir forstått. Hvordan konflikten de er i blir definert sier også noe om deres rolle og skyld i den, som også bidrar til å forme tolkningsrammen. For eksempel, så blir kuppet kalt for ‘militærkupp’, ‘opprør’ og ‘avsettelsen’. Hvis konflikten blir definert som et ‘militærkupp’, er det vanskelig å beskyldte Brorskapet for å være de mest udemokratiske, men hvis man legger vekt på at dette er et opprør fra folket, så minner det om revolusjonen i 2011 som fikk kastet en autoritær leder. I denne definisjonen er det de som ‘kupper’, som maner fram de mest demokratiske assosiasjonene. Ved å se på definisjonene kan vi få et lite inntrykk av om Brorskapet blir framstilt demokratiske eller ikke, og om de blir framstilt som religiøse fanatikere eller ikke. Debatten om de faktisk er demokratiske og religiøse fanatikere, som min undersøkelse av framstilling spinner videre på, er en del av den akademiske debatten om dem innenfor statsvitenskap, internasjonale studier og historie, slik jeg har redegjort for i innledningskapittelet, og grunnen til at jeg ville undersøke framstillingen av dem i mediene. Derfor er ramme- og forklaringselementene som sier noe om dette, veldig viktig å få med seg i denne analysen.

Som en del av rammeelementene har jeg også lett etter elementer som jeg har kalt *kontekst, fakta* eller *historiske eksempler*, som ligner litt på hverandre og har mye av den samme funksjonen i teksten. Fakta og historiske eksempler er en del av konteksten, og er gjerne elementer i teksten som inneholder informasjon om Brorskapet eller konflikten. Denne informasjonen behøver ikke å være bare faktaopplysninger formulert med journalistens egne ord, det kan også være informasjon som kommer gjennom et sitat eller en handling som blir beskrevet. Kontekst kan også være informasjon som går utover faktaopplysninger og eksempler. Hvis det for eksempel blir beskrevet at tilhengere fra Brorskapet gjør et religiøst ritual, selv om det ikke er hovedpoenget i saken, vil det sette dem inn i en religiøs kontekst. Dette elementet er noe abstrakt og forskjellig fra situasjon til situasjon, men peker på hvilken informasjon/rammer som tolkningen holdes innenfor.

Hvilken informasjon man som leser får om en gruppe, påvirker selvfølgelig hvordan de oppfattes. I en tekst skiller Fairclough på fire nivåer av informasjonens tilstedeværelse: fraværende, implisitt, satt i bakgrunnen og synlig (min oversettelse) (Fairclough, 1995, s. 106). Noe informasjon blir altså skrevet rett fram og får plass, noe blir skrevet rett fram, men kanskje ikke viet plass, noe kommer implisitt fram, mens noe er utelatt eller kanskje glemt. Det som kommer fram implisitt kan være informasjon som kommer fram i et tydelig

rammeelement, men det kan også være informasjon som gir et hint om forklaringselementene. Dette er ikke nødvendigvis den informasjonen som kommer mest til syne når man skimleser avisen, men som likevel sender leseren ut på assosiasjonsrunder i eget hode. Det er viktig å analysere både det som blir sagt og det som ikke blir sagt, slik jeg skrev i teorikapittelet, mener Entman (1993, s. 54) at en tolkningsramme defineres like mye etter hva teksten utelater som hva den framhever. Det ligger makt i begge deler, og mottakeren av informasjonen vil tenke annerledes om informasjonen hvis hen også hadde lest alternative tolkninger av informasjonen. Det som ikke blir sagt blir først og fremst en del av tolkningen av forklaringselementene.

Jeg ser også etter *metaforer* i tekstene, som er et språklig bilde som også kan si noe om konteksten. ”En metafor kan representere en erfaring eller et saksforhold gjennom ord og uttrykk som er knyttet til et annet erfaringsområde” (Vagle, 1995), som betyr at et metaforisk ord eller uttrykk kan tilføre informasjon til teksten, ved å gi leseren assosiasjoner til noe annet som gir mening til teksten. En metafor er også et retorisk virkemiddel, som kan bidra til å framheve et poeng og gjøre språket mer levende. Metaforer og andre retoriske virkemiddel kan forsterke og effektivt kommuniserer et budskap (Pan & Kosicki, 1993). Jeg ser derfor også etter slagord, kontrast, symbol, stereotypier og lignende.

Argumentasjon er også et rammelement jeg ser etter i analysen. Argumenter kan si noe om forklaringselementene (problem, årsakssammenheng, moralsk vurdering og løsning). Dette kan være tydelige, åpne argumenter, eller presupposisjoner, som er implisitte argumenter. En presupposisjon betyr at informasjon er tilstede i teksten, meningen kommer fram, men på en implisitt måte (Fairclough, 1995). Dette finnes ikke bare i argumenterende setninger i teksten, all tekst er en kombinasjon av implisitt og eksplisitt mening (Fairclough, 1995). Det er et viktig signal om hva som blir tatt for gitt, og er en underforstått forutsetning som ligger i teksten. Den vanligste måten å gjøre det på er å referere til noe som antas som kjent og dermed er skrevet i bestemt form. Det er også vanlig å bruke modifierende småord, som kan svekke det som blir sagt eller skrevet, for eksempel ‘kan’, ‘mulige’, «etter det x avis erfarer...». Verbet av presupposisjon er ‘å presupponere’ (Hågvar, 2007).

Appell (etos, logos, patos) er måter å analysere innholdet på retorisk. Etos og patos appellerer til det emosjonelle i publikum. I denne studien kan man ikke måle om publikum blir emosjonelt berørt eller ikke, men Etos handler om karakteren til den som formidler noe, om personen er troverdig og vekker tillit (Sandvik, 1995, s. 244). I denne analysen kan det være en kilde som framstår troverdig og med god karakter ved at egenskaper eller prestasjoner blir trukket fram. Mohammed el Baradeis etos vil for eksempel styrkes ved at

han blir beskrevet som tidligere vinner av Nobels fredspris, da han ble omtalt som den nye visestatsministeren i Egypt sommeren 2013. En tekst kan også appellere til journalistens eller kommentatorens troverdighet. Patos handler om følelsene som vekkes i publikum, som kan være at noen ord eller måter å skrive på appellerer til forskjellige stemninger. Logos handler om hva som blir sagt og skrevet, og appellerer til fornuften til publikum (Sandvik, 1995, s. 244). I denne analysen kan logosappell for eksempel være faktaopplysninger eller argumenter som framstår som fornuftige.

Forskjellige måter å skrive sitater på kan påvirke hvordan teksten appellerer til publikum, ved bruk av 'indirekte tale' eller 'indirekte, fri tale'. For eksempel kan indirekte tale med bruk av sitatstrek gjøre at leseren opplever en større nærhet til situasjonen. Dette fordi det framstår som at det som blir gjengitt har blitt sagt akkurat slik i virkeligheten. Slike indirekte sitat bruker gjerne nåtidsform på verbene, som gir inntrykk av at dette skjer og ikke som har skjedd. 'Indirekte, fri tale' er en slags blanding av bruk av direkte tale med sitatstrek og indirekte tale som er en gjenfortelling av hva som har skjedd. Ved denne metoden kan det være vanskelig å vite om det er journalisten eller kilden som egentlig sier det som kommer fram. Det kan virke som at journalisten går inn i hodet på aktørene og rapporterer mer subjektivt fra situasjonen til kildene. Dette skaper også en nærhet og er en måte å beskrive spenningen i en situasjon (Hågvar, 2007).

I analysen vil jeg deskriptivt beskrive de *visuelle bildene* i sakene. Likevel vil jeg ikke gå inn i en mer tolkende bildeanalyse, fordi jeg ikke har kapasitet til å inkludere bildeteori i denne oppgaven. Bildet er selvfølgelig en del av tolkningsrammen. Det er et framhevet element, som gjør at jeg ikke kan overse det, og som er viktig for helheten i tekstene.

5.1.2 Forklaringselementer

Definisjon av problem er det første forklaringselementet. Selv om en avis-sak ofte er basert på et problem, så behøver ikke dette problemet å bli skrevet ut i klartekst. Hva som blir sett på som et problem er en viktig indikator på hvilken ramme informasjonen blir tolket inn i. Når et problem har blitt skissert opp har samfunnsdebatten tatt et tydelig spor, og mye vil handle om årsaker, konsekvenser og løsninger til problemet, og ikke om dette problemet er det største eller egentlige problemet. Premisset er altså lagt. I denne analysen vil jeg se på både hvordan Brorskapet blir framstilt i det store 'problemet' som kuppet og den politiske krisa er. Blir for eksempel Brorskapet sett på som de som har skyld i krisa, eller blir de framstilt som offer. Jeg vil også se på de som enkeltpersoner eller gruppe blir sett på som et problem.

Årsakssammenheng er forklaringselementet som setter problemet inn i en sammenheng, med årsaker til og konsekvenser av problemet. En årsak kan være *hvorfor* det er et problem eller en 'diagnose' av problemet. Van Gorp (2007) kaller dette elementet for «causal interpretation», mens Entman (1993) kaller det «causal analysis», og det går ut på å identifisere det som skaper problemet. Noen ganger blir diagnosen årsaken til at problemet har oppstått, mens andre ganger blir det en forklaring for hvorfor problemet er et problem.

Løsningsforslag/medisin er forklaringselementet som sier noe om hvordan problemet kan og/eller bør løses, og gjerne sier noe om hva som da vil skje.

Moralsk vurdering er forklaringselementet som evaluerer de involverte (i problemet). Det kan for eksempel skje ved at en kommentator skriver rett ut at «dette var en umoralsk handling, fordi...», ved at en av kildene blir sitert på at de vurderer noen personer eller handlinger som gode eller dårlige, eller at beskrivelser av en hendelse eller et språklig bilde implisitt formidler en moralsk vurdering som leseren kan oppfatte. Et eksempel på det siste kan være skildringer av at en ubevæpnet person blir skutt av militæret, som mange vil tolke som en umoralsk handling, både på grunn av internasjonale konvensjoner og andre kulturelle og sosiale normer.

5.2 Trinn 2 - finne mønstre

5.2.1 Framgangsmåte

På dette trinnet av analysen har jeg lett etter mønstre, likheter og forskjeller på tvers av skjemaene. Jeg har visualisert det med påtegnede rammer i forskjellige farger rundt teksten til ramme- og forklaringselementene (se vedlegg 3). Jeg har tatt utgangspunkt i bakgrunnskapittelet og litteraturgjennomgangen i innledningskapittelet når jeg har startet med sorteringen, ved å se etter karakteristikk av Brorskapet og islamister som blir skissert der. Van Gorp (2010) anbefaler på dette stadiet å lete etter tolkningsrammer utenfor mediene.

Jeg har ikke gjort en selvstendig rammeanalyse av andre tekster eller kulturelle uttrykk, fordi denne oppgaven handler om å finne tolkningsrammene ut i fra de journalistiske tekstene og ikke å forholde seg til allerede definerte rammer. Jeg har istedenfor valgt å ta utgangspunkt i karakteristikk, framstillinger og debatter jeg har redegjort for innledningsvis. Jeg har ut i fra dét markert de elementene som framstiller Brorskapet som autoritære, demokratiske, religiøse fundamentalister eller voldelige, som blir greid ut for innledningsvis. Jeg har også sett etter elementer som framstiller dem som rasjonelle eller irrasjonelle, som er

rammer som har blitt brukt i tolkningsrammeanalyser av Brorskapet tidligere, blant annet Guzman (se s. 15), da hun så på tolkningsrammene i dekingen av revolusjonen i amerikanske medier. Jeg vil dog ikke bruke begrepet 'irrasjonelle' om autoritær praksis, slik hun definerer det, men en assosiasjon som er tettere knyttet opp mot følelser og handlinger i teksten. Jeg har også sortert elementene etter noen tema, egenskaper og symbol som jeg har observert etter å ha arbeidet med dette materialet, både i utvelgelsen av tekstene til den induktive studien og i den åpne kodingen, for eksempel politikk, religion, sinte, fredelige og martyr.

Jeg har bevisst sortert elementene etter forskjellige 'målestokker', for eksempel med både å se på tema og egenskaper, slik at det blir enklere å skille dem fra hverandre. Mange av elementene har fått flere forskjellige påtegnede rammer rundt seg, for eksempel så vil de fleste elementene som assosieres med demokrati også assosieres med politikk. I arbeidet med å fargelegge dette skjemaet har jeg gått gjennom alle tekstene med én farge før jeg har gått videre, slik at elementene har blitt vurdert opp mot en farge innenfor et kort tidsrom.

Fargekoder kodeskjema (vedlegg 3):

- Lysegrønn - voldelige ●
- Mørkegrønn - offer for vold ●
- Rød – tema: religion ●
- Blå - tema: politikk ●
- Gul –demokratiske ●
- Svart - autoritære ●
- Rosa – egenskaper: sinte, hysteriske ●
- lilla – egenskaper: fredelige, rolige ●
- Turkis –religiøse fundamentalister ●
- oransje – irrasjonelle ●
- Lys rosa – rasjonelle ●
- Grå - grasrot, sivilsamfunn ●

5.2.2 Funn trinn 2

Utfordringen er etter kodingen å finne noen mønstre ut av disse påtegnede rammene jeg har fargelagt det åpne kodeskjemaet med. Ut i fra dette skjemaet blir det tydelig at noen av tekstene er mer flertydige enn andre, ved at de har mange farger i skjemaet. Det blir også

tydelig at de fleste tekstene har elementer som skiller seg ut fra tendensen i teksten. Dette er da elementer jeg kan bruke for å styrke tolkningsrammene på tvers av sakene.

Det er tydelig at fargen for politikk (blå) er den som er brukt mest, som ikke er så overraskende i og med at dette er saker som handler om en politisk krise. Jeg ser at politikk-fargen står alene ved en del elementer, som kan tyde på at politiske saker og spill, både internt i brorskapet, innad i Egypt og mellom Egypt og andre stater er gjeldende. Dette er spesielt tydelig i kommentarartikkelen *Geværene taler for seg*. Politikk-fargen blir oftest lenket sammen med demokrati (gul), som skjer ofte i *Mursi-tilhengerne lar seg ikke knekke*, eller autoritær (svart), som skjer ofte i *Den lange veien mot blodbad*. Dette indikerer at Brorskapet blir framstilt som politikere både når de framstår som autoritære og demokratiske. Fargen for religion (rød) sammenfaller nesten aldri for fargen for demokrati, og noen ganger for fargen for autoritær. Det kan tyde på at det er ikke det religiøse aspektet ved Mursi og Brorskapet som gjør at de framstår som enten autoritære eller demokratiske. Fargene for politikk og religion overlapper heller ikke ofte i skjemaet, som kan tyde på at framstillingen av Brorskapet ikke er preget alt for mye av diskusjon og spenning knyttet til islamisme som ideologi.

Fargen for ‘demokratisk’ (gul) overlapper aldri med fargen for ‘fundamentalisme’ (turkis). Det indikerer at den religiøse og demokratiske politikeren eller tilhengeren framstår som en moderat religiøs person, som ikke er så overraskende. I teksten *Brorskapets hevn* er det tydelig at Brorskapet blir definert ut i fra deres religion og ikke politikk. Den røde fargen (religion) er til stedet i hele skjemaet, og ingen ting blått (politikk). Den røde fargen knyttes ofte til fargen for vold, kriminelle, religiøse fundamentalister og irrasjonelle. Den røde fargen står også alene i elementer som er knyttet til kontekst, som kan tyde på at det er en religiøs kontekst for saken, som ikke bare er knyttet opp mot religiøs fundamentalisme og vold.

Andre farger som klenger seg sammen er fargen for vold og autoritær, Farger som står en del alene er blå (politikk), lysegrønn (voldelige) og mørkegrønn (offer for vold). Noen ganger er de to grønnfargene også sammen. Det kan indikere at elementer i tekstene framstiller Brorskapet og motparten som likestilte i konflikten, der de både er offer og voldelige. Når grønnfargene står alene hver for seg kan det tyde på at Brorskapet noen ganger blir framstilt som overgripere eller ofre uavhengig av politisk og religiøs kontekst.

Fargen for ‘sinte og hysteriske’ overlapper med flere andre, ofte med irrasjonell, men også med vold, religion, politikk og demokratisk, men står også en del alene. At den står alene kan tyde på at dette er karakteristikk som er tydelig i teksten, og at den overlapper med vold

og demokratisk kan tyde på at karakteristikene som sint og hysterisk ikke overskygges av hva personen for eksempel sier i et sitat. En person kan framstå som sint og irrasjonell med beskrivende ord og klisjeutrykk, uansett om hen snakker om hevn eller en folkevalgt president.

5.3 Trinn 3 – Tolkningsrammene defineres (selektiv koding)

På dette trinnet blir rammepakkene rekonstruert og tolkningsrammene definert. Van Gorp (2010) skriver at målet med denne induktive analysen er til slutt å sitte igjen med en rammematrix (vedlegg 2) som binder sammen både ramme - og forklaringselementene i de forskjellige tolkningsrammene. I tillegg til denne matrisen vil jeg i dette kapitlet gjøre en kvalitativ tekstanalyse av de seks tekstene, for å finne hovedrammen i dem. Denne analysen vil vise hvordan jeg har analysert meg fram til rammepakkene i rammematrixen. Av pedagogiske hensyn vil jeg allerede her skrive hvilke rammer jeg har funnet:

- Demokrater
- Autoritær politisk organisasjon
- Voldelige fundamentalister
- Offer
- Sinte menn
- Kompleks organisasjon

5.3.1 "Presidentens tilhengere lar seg ikke knekke"

Aftenposten publisert i papiravisa 3. Juli 2013 denne saken: *Presidentens tilhengere lar seg ikke knekke*. Den er skrevet av avisas korrespondent Jørgen Lohne som befinner seg i Kairo, nærmere bestemt i bydelen Nasr City. I ingressen står det: «Det er viktigere å beskytte demokratiet enn å støtte Mursi, sier presidentens islamistiske støttespillere.» Reportasjen er publisert før militærkuppet blir gjennomført samme kveld. på kvelden samme dag. Hær sjef al-Sisi har allerede kommet med et ultimatum til Mursi, der han truer med at hæren vil ta over statsapparatene hvis ikke Mursi trekker seg.

Hovedkildene i reportasjen er tre søstre, som demonstrerer i en teltleir for å vise støtte til president Mursi. De kommer fra en familie som aktivt støtter Det muslimske brorskap. I tillegg, blir tre mannlige demonstranter fra leiren intervjuet, og en Egypt-analytiker ved International Crisis Group som blir intervjuet via nyhetsbyrået Reuters. Bildet i saken viser de

tre søstrene i front, med flere andre bak seg, som smiler til fotografen med et bilde av Mursi i hånda. De har alle tre på seg hijab, og det påpekes i bildeteksten at dette er et sted for islamister: «Søstrene Mena, Shaima og Sahar Bakr støtter fullt opp om president Mursi og er nå blant 'innbyggerne' i islamist-teltleiren i Nasr City»

Rammeelementer

Metafor: Tittelen indikerer at presidentens tilhengere er sterke fordi de ikke lar seg knekke. Dette metaforiske uttrykket henviser til at det er noen som prøver å knekke dem, altså å påføre dem en form for skade, men ikke nødvendigvis i fysisk forstand, siden dette er et uttrykk og ikke bokstavelig ment. De står imot motstanden og det med et smil (bildet).

Argumenter/logos-appell: De som blir intervjuet mener at Mursi ikke bør tvinges til å gå av eller bli utsatt av et kupp, og de argumenterer med demokratiske prosesser, maktoverlevering ved valg og demokratisk legitimitet: «- Mursi må få fullføre sin fireårsperiode. Deretter kan jo de som er imot hans politikk, stemme for en annen kandidat i neste valg, sier Shalma, som er lege.» Hun argumenterer her for at man må bytte ut ledere ved valg etter endt valgperiode. Hun presupponerer at demokratiet på dette tidspunktet fungerer og at det holder seg slik til neste valg.

Den ene søsteren argumenterer også med demokratiske prinsipper, når hun helt sist i artikkelen får spørsmål fra journalisten om Mursis misbruk av makt. Han spør:

- Har dere noen som helst forståelse for at mange mener at Mursi har misbrukt sin makt og vanstyrt landet under sitt første år ved makten? Spør jeg søstrene Sakr.
- Det er ingen tvil om at Egypt har **store problemer**, men løsningen på dem er **ikke å kaste vår demokratisk** valgte leder, sier Sahar. (min utheving)

Selv om journalisten stiller et kritisk spørsmål her, tolker jeg det ikke som en særskilt kritisk avslutning på reportasjen. Sahar Sakr framstår ikke ekstrem eller trangsynt når hun erkjenner problemene. Hun får samtidig på nytt nevnt at Mursi er demokratisk valgt, som er noe man som leser sitter igjen med til slutt. Hun argumenterer også med appell til logikk når hun trekker fram demokratiske prinsipper i et spørsmål som handler om nettopp dét. Hun argumenterer indirekte for at det ikke er Mursi som er problemet, selv om Egypt har store utfordringer.

Beskrivelser: Journalisten bruker få adjektiv og adverb i denne saken, men bruker andre ord som indirekte beskriver og gir assosiasjoner til hvem kildene er. For eksempel blir de fleste demonstrantene omtalt med yrkestittel. De har for det meste yrker som blir sett på som respekterte mange steder av verden; lege, lærer, tannlege og en kunststudent. Som leser får jeg dermed et inntrykk av at dette er mennesker med høy utdannelse, som er opplyste, oppegående og mest sannsynlig har god økonomi. Denne informasjonen styrker kildenes etos. Dessuten blir ordet «myndig» brukt for å beskrive den eldste søsteren, Sahar, som er tannlege. Ordet beskriver noen som har makt og autoritet, og det kan være noen som er fast, verdig, bestemt og betydende. Jeg vil si at det er et mer positivt enn negativt uttrykk for autoritet. Etter sakens første sitat beskriver journalisten noen demonstranter som han ikke intervjuer. De bryter med inntrykket man får av de andre kildene: «- Mange takk al-Sisi, du har skapt kaos i landet! Roper en gruppe menn **taktfast og bitende sarkastisk** mens de svinger med stokker og jernstenger de **hevder** bare er til selvforsvar.» (min utheving)

Adverbene hjelper leseren med å høre for seg situasjonen, og ordet «sarkastisk» hjelper leseren å skjønne at «mange takk» ikke er bokstavelig ment. Anførings verbet «hevder» gir et inntrykk av at journalisten ikke nødvendigvis tror på dem. Han hadde gitt utsagnet deres mer legitimitet hvis han hadde skrevet «sier» istedenfor. «Hevder» er et ord som gjør at utsagnet får stå mer for deres regning. Denne gruppen med menn blir ikke intervjuet og får ikke navn og yrkestittel i artikkelen. De framstår derfor mer som en gruppe og en masse sinte demonstranter, og blir en kontrast til de kildene som blir intervjuet. Journalisten beskriver på denne måten mangfoldet blant Muris-tilhengerne.

Definisjon: Journalisten lar kildene selv definere om hærens planer skal omtales som et kupp eller ikke. Han presiserer også at det er aktivistene selv som mener de fører en kamp for demokratiet:

«Mursi avviste natt til tirsdag kravet fra de militære, og generalene har da heller ingen rett til å gripe inn, **fastslår** aktivistene, som **mener at de** fører en avgjørende kamp for Egypts unge demokrati. Al-Sisis ultimatum **ser de som et kuppforsøk** som de vil gjøre alt for å stanse.» (min utheving)

Søstrene blir definert som noen som aktivt støtter Det muslimske brorskap. Kildene blir ellers definert som «aktivister», noe som gir assosiasjoner til politisk og ikke ekstrem aktivitet. De som blir definert som aktivister i Norge er vanligvis organisasjoner som jobber med miljøvern og utviklingsspørsmål, som gir positive assosiasjoner hos de fleste. De blir

også definert som «islamistiske støttespillere» i ingressen. Hverken her eller andre steder i teksten blir islamisme brukt som noe negativt, men mer som en nøytral betegnelse av politikerne eller demonstrantene som har tilknytning til Mursi og Brorskapet. Det kommer ikke fram at noen ser på denne ideologien som en motsetning til noe demokratisk, og religion blir ikke nevnt som en av årsakene til den politiske krisa. Demonstrantene argumenterer heller ikke med religionen som en premissleverandør.

Kontekst: Det blir skrevet at søstrene tilhører «en familie som aktivt støtter Det muslimske brorskap». Denne informasjonen bidrar til å forstå Brorskapet noe bedre, fordi det gir et hint om at Brorskapet ikke er en vanlig politisk organisasjon, men noe hele familier sammen støtter opp om. Det kan gi assosiasjoner til at Brorskapet som grasrotorganisasjon. Noe annet som setter denne saken inn i en større kontekst, er dette sitatet som kobler omtalte konflikt med revolusjonen i 2011: «- Revolusjonen av 25. Januar 2011 er vår baby, som vi skal gjøre alt vi kan for å beskytte, erklærer Ahmad Khalil, lærer fra El-Sharkia-provinsen.»

Han sier indirekte her at det som nå holder på å skje bryter med revolusjonen, og dermed ikke er en fortsettelse av den, som noen hevder. Revolusjonen i Egypt og den arabiske våren generelt ble i starten sett på som revolusjoner for mer demokratisk styring. Ved å trykke revolusjonen og dens demokratiske rykte til sitt bryst, setter han Brorskapet inn i konteksten av å være blant dem som demokratiserte landet. Dette narrative sier noe om deres forståelse av seg selv i denne konflikten.

Fakta: En faktaboks setter artikkelen inn i en større kontekst. Den ramser opp hendelser siden revolusjonen i 2011. Her får leseren vite at en grunnlovsforsamling dominert av Brorskapet laget en ny grunnlov i 2012, men at den ble erklært ugyldig 2013. Dette fordi forsamlingen var ulovlig valgt ifølge domstolen. Det står også at opposisjonen mener at presidenten er i ferd med å samle all makt i Egypt i hendene til Brorskapet, og at Mursi håper at det kan holdes et nytt valg i oktober 2013.

Forklaringselementer

Definisjon av problem: Forsvarssjef al-Sisi har gitt Mursi et udemokratisk ultimatum. Det dominerende problemet i denne reportasjen er ultimatumet. Demonstrantene som støtter president Mursi, og Brorskapet direkte og indirekte, frykter ultimatumet skal bli et militærkupp. Det er altså al-Sisi og de så vidt nevnte opprørerne på Tahrir-plassen, som blir sett på som problemet. Som nevnt over, blir det også stilt ett kritisk spørsmål til deres

forståelse av Mursi, i tillegg er det en faktaboks, som gir leseren noe innsikt i konflikten fra den andre siden. Saken domineres likevel av Mursi-vennlige kilder som stort sett blir framstilt på en fordelaktig måte.

Årsak/diagnose (til problem): Mursi er en demokratisk valgt president, som bør sitte til neste valg.

Konsekvens (av problem): Militærkupp og dermed en oppløsning av demokratiet.

Løsningsforslag: Løsningen som skisseres av kildene er ikke å kaste Mursi, selv om det blir erkjent at Egypt har mange problemer, men heller vente til neste valg med å bestemme hvem som eventuelt skal erstatte han.

Moralsk vurdering: Det er demonstrantene i Nasr City som er demokratiske, ikke hæren og demonstrantene på Tahrir-plassen.

Sammendrag av forklaringslementer: De opplyste tilhengerne av Mursi og Det muslimske Brorskapet demonstrerer for sin folkevalgte president, fordi de er redde for at demokratiet skal gå i oppløsning, ved at hær sjef al-Sisi mulig utfører et kupp.

Tolkningsramme: Demokrat-ramme

Denne, som de fleste andre reportasjer, har elementer av flere tolkningsrammer. Når jeg da skal definere hvilken tolkningsramme som passer til hvordan Det muslimske brorskap blir framstilt i denne saken, tolker jeg det slik at de blir rammet inn som demokrater. Selv om enkelte elementer peker i en annen retning, tolker jeg dette som det mest framtreddende. For det første fordi kildene argumenterer med demokratiske premisser og prinsipper. Det gir dem logos-appell, og setter rammen for hva som er problemet i denne konflikten: det handler ikke om religion, men politikk, og det er Mursi som er den demokratiske og ikke de andre. For det andre framstår nesten alle kildene som fredelige, harmløse, sterke og opplyste, noe som gir dem troverdighet og legitimitet. For det tredje er disse elementene framtreddende i saken, i bilde, tittel, ingress og slutt. Da ser jeg bort fra starten av brødteksten som viser noen litt mer aggressive demonstranter. For det fjerde tolker jeg det dithen at alle de ovennevnte punktene, sammen med konteksten som blir gitt, og alt det som ikke blir sagt, peker på Mursi- og brorskapstilhengerne som demokrater. Noe av det som ikke blir innlemmet/uttalt er kritikken mot islamisme generelt og kritikken av Mursis islamistiske dreining spesielt, som mange allerede har fremmet på det tidspunkt reportasjen trykkes. Det er ingen motstemmer i denne saken, og islamisme blir brukt så og si som en nøytral betegnelse på disse politiske støttespillerne. De blir dermed framstilt som politiske og ikke religiøse demonstranter.

Elementer som bryter med rammen:

I denne teksten er det enkelt å se i det fargelagte kodeskjemaet hvilke elementer som skiller seg ut fra resten, og dermed fra hovedrammen. Sitatet med ‘de sarkastiske mennene’ beskrevet over, peker mer på rammen ‘sinte menn’. En person blir også sitert på dette: «- Vi vil kjempe til døden! Sier en mann som ikke oppgir navn.» Denne personen framstår som ekstrem, ved at han vil kjempe til han dør, og gir assosiasjoner til martyrer som ofrer seg for Gud. Med denne tolkningen, framstår han mer som en religiøs fundamentalist eller en sint, følelsesladd og irrasjonell person, som passer bedre inn under Sinte menn-rammen eller voldelige fundamentalister-rammen.

5.3.2 ”Den lange veien mot blodbad”

Denne saken ble publisert i Klassekampen 6. Juli 2013, tre dager etter at kuppet ble gjennomført. Den ble plassert under utenriks-seksjonen, men markert som en ‘bakgrunnsartikkel’. Den ble skrevet av korrespondent i Kairo Amal A. Wahab. Jeg tolker denne artikkelen som en analyse og en argumenterende tekst, som kunne ha vært kategorisert under kommentarseksjonen. Tittelen er *Den lange veien mot blodbad*. Stikktittelen på artikkelen er: «Frustrasjonen og hatet blant de millioner av egyptere som tok til gatene startet allerede under revolusjonen i 2011.»

I ingressen står det: «**Religion**: Majoriteten av egypterne ønsker religion ut av det politiske maktspeilet. Islamistene på sin side lover å ta opp kampen. Egypt kan være på vei mot et blodbad.» Hovedbildet i saken er av en folkemengde, der to hender i front løfter et krusifiks i den ene hånda, og koranen og et bønnekjede i den andre. Bildeteksten er: «**Endelig fri**»: Egyptiske aviser prydet forsidene med ”Velkommen tilbake Egypt” og ”Endelig fri” etter president Mohamed Mursis fall. Uenigheten mellom folket og islamistene kan sende landet inn i nye uroligheter.» Det er omtrent ingen åpne kilder i denne saken. Journalisten bruker for det meste seg selv, men siterer sin anonyme nabo helt til slutt.

Rammeelementer

Metafor/patos-appell: I både tittel og ingress står det at Egypt kan være på vei mot et blodbad. Blodbad er en sterk metafor, selv om den kanskje har blitt så mye brukt at den ikke assosieres med blodbad i bokstavelig forstand. Det er likevel et ord som vekker oppsikt både i ingress og tittel, og spiller på patos, følelser og krise.

Påstanden i ingressen om at Egypt kan være på vei mot blodbad, appellerer til følelsene til leseren, og framstår mest som et retorisk appell til patos. Dette fordi det ikke blir forklart nærmere hvorfor dette kan skje. Det påpekes bare at partene er uenige om blanding av politikk og religion. Det kommer ikke tydelig fram hvem som eventuelt vil være skyld i et blodbad, selv om det står at «islamistene på sin side lover å ta opp kampen». I og med at artikkelen handler om Mursi og Brorskapets mange mangler, kan man tolke det dit hen at om det blir voldelig, vil Brorskapet indirekte ha skyld i det. Siden det er få argumenter som går nærmere inn på hvorfor det vil ende opp voldelig, kan man ikke si at 'blodbad' blir framstilt som en mulig konsekvens av hva Mursi har gjort i maktposisjon. Jeg tolker det mer som en konsekvens av den politiske krisa og spenningene i Egypt, som egentlig startet med Den arabiske våren i 2011.

Bilde: Krusifikset og koranen kan gi inntrykk av at tilhengerne som jubler både er kristne og muslimer, og at de står sammen om dette.

Definisjoner: I teksten kaller journalisten brorskapstilhengerne for «islamister», men skiller dem fra «ekstreme islamister», som jeg tolker som andre grupperinger. Journalisten skriver også om Brorskapets «militser», som skal ha banket opp og torturert demonstranter utenfor presidentpalasset i november 2012. Det er noe vanskelig for leseren å skjønne hva som skiller en islamist fra en ekstrem islamist, hvem militsene er og om disse militsene gjør Brorskapet til ekstreme islamister eller ikke. Mangelen på forklaring gjør at man nok vil knytte «militser» til hele Brorskapet som organisasjon.

Sidevignetten har teksten «opprør i Egypt». Disse sidevignettene sier noe om hvordan konflikten blir framstilt, for eksempel hvem som har skyld i den. Ordet «opprør» plasserer ikke skyld, og kan bety voldelig «oppstand mot myndigheter» eller «voldsom bevegelse», ifølge bokmålsordboka. Man kan også assosiere det med opprøret under den arabiske våren, som vil gi assosiasjoner til mennesker som demonstrerer og ber autoritære ledere gå av. Ordet indikerer i alle fall at dette er noe som oppstår blant folket og ikke fra militæret.

Kontekst: Journalisten viser mangfoldet i forståelsen av kuppet, ved å vise til at vestlige medier kaller det som har skjedd for et kupp, mens egyptiske aviser bejubler sin frihet. Dette skriver hun helt først i brødteksten, og legger til: «Skal vi kunne forstå hva som skjer, må vi se på utviklingen i Egypt fra revolusjonen i 2011 og fram til hæren nylig tok side med de millioner av demonstranter». Denne setningen legger premisset for resten av artikkelen.

Journalisten bruker altså hendelser i nyere historie for å kontekstualisere ‘opprøret’. Noen av hendelsene hun trekker fram er:

- Religion ble brukt i valgkampen i forbindelse med folkeavstemningen: «vil du til himmelen må du stemme ja til grunnloven og beskytte islam og sharia. Stemmer du nei, kommer du til helvete», skriver journalisten at ble sagt.
- Mursi sørget for at presidenten er immun mot rettsforfølgelse i Grunnloven.
- Mursi byttet ut de Mubarak-vennlige med brorskapsvennlige dommere.
- Mursi ytret ingen kritikk mot ekstreme islamister som snakket på hans folkemøter og for eksempel kalte shia-muslimer for ‘skitne hunder’.
- Mange mistenker det egentlig er Brorskapets ledere og ikke Mursi som styrer Egypt.

Disse eksemplene framstiller Brorskapet og Mursi som relativt autoritære. Noen av dem handler om deres bruk og forståelse av religion, og gir assosiasjoner til fundamentalisme. Men det er likevel de elementene som fokuserer på Brorskapets autoritære politiske praksis, som får størst plass i teksten.

Argumenter: Disse opplysningene som inngår i konteksten, bruker journalisten for å analysere og argumentere for hvorfor tilstanden er slik den er i Egypt. Under mellomtittelen «det store vendepunktet» skriver Wahab at den største feilen Mursi gjorde var å vedta den nye grunnloven, for så å avsette Riksadvokaten. Det førte til at «alarmklokkene begynte å ringe», og det ble en debatt om det egentlig var lederne i Brorskapet som styrte landet, ikke Mursi. Hun skriver at den andre store feilen han gjorde var å avsette dommerne, som gjorde at «egypterne følte at Brorskapet brukte revolusjonen, ikke til å bygge en ny demokratisk stat, men til å befeste sin egen makt over institusjonene».

Journalisten mener årsaken til at Mursi ikke lyste ut nyvalg, da folk begynte å protestere i 2012, er Brorskapets forståelse av demokrati: «Demokrati for Brorskapet er **valgurnene** – og ikke noe annet. Det er en snever form for demokrati som kan utvikle seg til et **flertallsdiktatur**.» (min utheving). Hun legger til at deres form for demokrati ikke ønsker å skape konsensus, beskytte minoriteter eller tåle kritikk fra folket. Hun presupponerer at den demokratiske legitimiteten fra valget ikke er nok, med mindre man forstår demokratiet i en bredere form. Hun legger også til at Mursis knappe seier gjør at han må oppføre seg som

hele Egypts president, ikke bare Brorskapets. Under siste mellomtittel skriver journalisten dette:

Selvsagt er det som skjer en innblanding fra hæren som ikke skal finne sted i demokratiske samfunn. Det er likevel for tidlig å konstatere hvilke konsekvenser det vil få for landets demokratiske utvikling. Egypt er ikke noe demokrati ennå. Egypt befant seg i oppbyggingsfasen, og de fleste egyptere frykter derfor at islamistene med tid og stunder ville ha tatt landet i motsatt retning.

Selv om hun først skriver at hærens innblanding var udemokratisk, bruker hun resten av avsnittet på å legitimere det. Hun diskrediterer Mursis demokratiske legitimitet implisitt, ved å skrive at Egypt ikke er et demokrati. Hvis det er sant, kan jo heller ikke Mursi være demokratisk valgt.

Hun forklarer ikke om egypterne frykter islamistene på grunn av måten de har styrt på det siste året, eller om det er mer omfattende frykt som strekker seg lenger bak i tid.

Etos-appell: Avslutningsvis skriver Wahab: «Det som er helt klart er at majoriteten av muslimer, etter å ha erfart hva blanding av religion og makt fører til, ønsker religion ut av det politiske maktspeilet.» Denne setningen blir brukt som en motsetning til at det er uklart hva som vil skje med demokratiet. Jeg mener det likevel er utydelig hva som avgjør dette. Påstanden, som også til en viss grad blir fremmet i ingressen, blir ikke begrunnet i teksten, i alle fall ikke at hun har belegg for å snakke om «majoriteten av muslimer» i Egypt. Hun snakker her, og flere andre steder i teksten, på vegne av «majoriteten av egyptere» eller «egypterne». Hun appellerer med dette til sin egen etos, ved at hun påberoper seg å snakke på vegne av veldig mange mennesker, uten at leseren får informasjon om hvilke empiriske grunnlag hun har for disse påstandene.

Et sted i teksten bruker hun dog faktaopplysninger som argumentasjon for at Mursi ikke var president for «hele Egypt». Hun skriver at majoriteten ikke ønsket Mursi, fordi han bare fikk 25 prosent av stemmene i den første valgrunden, og at 26 av de 51 prosent av de som stemte på han i den andre runden, gjorde det i frykt for at den andre kandidaten skulle vinne. Jeg er usikker på om journalisten her legger noen undersøkelser eller statistikk til grunn, eller om hun bare antar at alle som ikke stemte på Mursi i første omgang, så på han som et gode av to onder i neste valgrunde. Bortsett fra dette er det vanskelig å si hva som gjør at hun har belegg for å skrive at «egypterne» mener og føler noe.

Forklaringselementer

Definisjon av problem: Islamistene har en snever forståelse av demokrati og vil blande religion og politikk, noe som står i motsetning til majoriteten av egypterne.

Det er litt vanskelig å definere et problem her fordi det overordnede problemet er ”opprøret i Egypt”, som sidevignetten kaller det. Tittelen henspiller også på den generelle krisa, og frykten for at dette ender i et blodbad, men teksten handler egentlig om at islamistene er det største problemet.

Årsak (hvorfor/diagnose): Mursi har gjennom sin presidentperiode vist at han styrer etter autoritære og religiøse prinsipper.

Konsekvens: I første omgang et opprør som endte i at hæren tok makta, og som i andre omgang kan ende med et blodbad.

Løsningsforslag: Vente og se, Egypt er ikke et demokrati, bare i begynnerfasen. Man må komme seg gjennom denne fasen, som naboen journalisten sier, fordi alt er bedre enn islamistene.

Moralske vurderinger: Mursi har gjort mange grove overtramp: vendt det døve øret til folkemassene, brutt løftene til aktivistene, ikke styrt som hele landets president, brukt religion i valgkamp, ikke kritisert ekstreme islamister, gitt mer makt til seg selv.

Sammendrag forklaringselementer: Opposisjonen som demonstrerer har vært frustrerte helt siden revolusjonen i 2011, og majoriteten av egypterne har aldri stilt seg bak Mursi og brorskapet. Etter å ha holdt ut en stund «ringte alarmklokkene» og folket tok til gatene på nytt for å protestere mot de autoritære islamistene, som blander religion og politikk. Mye tyder på at landet nå er på vei mot et blodbad.

Tolkningsramme: Autoritær politisk organisasjon-rammen

Denne tolkningsrammen er tydelig i teksten fordi den for det første gir mange historiske eksempler som viser at Mursi og Brorskapet har styrt landet på en autoritær måte. Det er en bakgrunnsartikkel som analyserer situasjonen i Egypt, hvor det framstår som at det bare er Mursi og Brorskapet som har skyld i forfatningen landet er i. Journalisten viser til at de har opptrådt autoritært og har et snevert syn på hva et demokrati er. Dette illustreres med rammeelementene og forklaringselementene i denne analysen. For det andre betyr dette selvfølgelig at mye er utelatt. For eksempel kan det virke som at journalisten snakker på vegne av ‘egypterne’ og ‘majoriteten av egypterne’, men utelater å fortelle noe om alle dem som faktisk stemte på Mursi og er brorskapstilhengere. For det tredje definerer ikke

journalisten hærens avsettelse av Mursi noen dager før som et kupp, men som et opprør. Dette framstiller hendelsen som noe som kom fra folket og ikke fra de militære, altså en mer demokratisk måte å kaste en president på enn et militærkupp. For det fjerde blir blanding av religion og politikk framstilt som noe negativt, og som et eksempel på autoritært styre. Dette framstiller da indirekte selve ideologien islamisme som autoritær, og en blanding mellom politikk og religion. Islam som religion blir ikke kritisert. Alt i alt blir Mursi og Brorskapet framstilt som lite demokratiske.

Elementer som bryter med rammen

Det fargelagte skjemaet for denne saken har en del forskjellige farger. En farge som skiller seg ut, ved at den bare blir brukt én gang, er den gule, som står for ”demokrati”. Denne er brukt rundt et tekstelement der Mursi blir beskrevet som den folkevalgte presidenten. Dette er en definisjon av Mursi som i utgangspunktet gir han mye legitimitet som president. Selv om resten av teksten handler om å diskreditere denne legitimiteten, blir denne definisjonen stående, og en del av historien som blir fortalt om Mursi. Dette er et element som passer inn i rammen som framstiller Brorskapet som demokrater.

5.3.3 "Det startet ved morgengry, like etter bønnen. Noen timer senere var gatene røde av blod."

Denne reportasjen ble publisert i Aftenposten 15. August 2013, dagen etter at nesten tusen mennesker ble drept i Egypt. Den er skrevet av avisas korrespondent Kristin Solberg. Sidevignetten på reportasjen er «Blodbad i Egypt», og Ingressen går slik: «Skuddsalver blir avfyrt, og Ali Mahmoud står ved siden av sin fetter da han plutselig faller.» Det er en ganske tekst, som bærer preg av at journalisten har vært tett på hendelsene. Tittelen forteller i seg selv en historie, som preger tolkningsrammen. Den forteller leseren at dette har noe med religion å gjøre, siden «bønnen» blir nevnt, og den sier at det som skjedde endte fatalt, ved at gatene var «røde av blod». Sammen med sidevignetten «Blodbad i Egypt», får man raskt inntrykk av at mange har blitt drept og såret. Bildene i reportasjen, som journalisten selv har tatt, viser fram at det er tydelige ofre i denne saken: Det er ett bilde av en svært skadd mann, ett hvor en mann eller gutt ligger på bakken og kanskje er død, og ett av flere menn som peker på blodflekker på bakken.

Man får ikke umiddelbart inntrykk av hvem det er som er offer i denne saken, hvis man som leser ikke med en gang trekkes mot ‘bildeteksten’ til en kartgrafikk, som er sentralt plassert ved starten av brødteksten. Der påpekes det at «sikkerhetsstyrkene ryddet i går leirene

til avsatt president Mursis tilhengere i Kairo». Ordet «ryddet» vil dog ikke med en gang oppfattes som et synonym til «blodbad».

Rammeelementer

Kilder: Fire forskjellige demonstranter som sympatiserer med Mursi og/eller Brorskapet er intervjuet i denne saken: Ali Mahmoud, Ahmed Ali, Ahmed Abdul og Mohammed Sami. I tillegg er det et sitat fra en toppleder fra Brorskapet, Mohammed el-Beltagy, som journalisten har snakket med tidligere. Det er altså bare kilder fra folk som sympatiserer med Mursi-siden av konflikten.

Etos og patos-appell:

Sitatene fra de dramatiske hendelsene dramatiserer reportasjen. Som leser kommer man tett på ofrene i sårbare situasjoner, ved å høre fra dem når de opplever vonde ting. Ali Mahmoud sier for eksempel dette: «- Han ble skutt da han sto ved siden av meg! Hylter han. - Han er død allerede!»

Leseren får ikke vite om Mahmoud sier dette spesifikt til journalisten, eller om det er noe som hun overhører og observerer, og snakker med han før eller etterpå for å få navnet hans. Det er et sterkt sitat, som oppleves nært, fordi det kommer rett fra den personen som selv opplever det, her og nå. Denne indirekte talen gjør at publikum kommer tett på de dramatiske hendelsene, og det spiller dermed på både etos- og patosappellen. Leseren kan høre for seg situasjonen og se på bildene. Det er også lett å få tillitt og sympati for akkurat disse personene fordi man kommer så tett på dem.

Beskrivelser & definisjoner:

Journalisten beskriver ting hun ser rundt seg, for eksempel:

Skuddsalver blir avfyrt, og Ali Mahmoud står ved siden av sin fetter da han plutselig faller. Med hjelp av andre bærer Mahmoud fetteren vekk fra skuddene, ut av menneskemengden. Noen løper i panikk. Andre i sinne, vekk fra tåregassen som ligger tykt over gaten. Det svir i øynene og gjør det vanskelig å puste. Mahmoud bærer ham inn i en sidegate der fetterens blod renner ned på bakken, og han lemper ham inn i en ventende ambulanse. Så blir Mahmoud stående ved de røde flekkene på asfalten.

Dette er ganske nøkternt beskrevet. De eneste følelsene hun tolker at andre har, er panikk og sinne. Hun skriver i tillegg at det svir i øynene, og at det er vanskelig å puste. Det er noe hun sannsynligvis vet, siden hun er der selv, så her tolker hun ikke situasjonen utenfra. Det kan

virke som at hun heller mot 'show, not tell'- metoden i hennes måte å formidle denne saken på, der hun viser leseren hva som skjer ved å beskrive nøkternt heller enn å tolke. Journalisten fortsetter med denne stilen når hun skildrer sammenstøtene mellom demonstranter og sikkerhetsstyrker, og når hun skildrer de skadde på sykehuset: «Så blir det mer tåregass og skuddsalver, nye skadede. Slik fortsetter det, og for hver gang, har flere demonstranter røde klær. Ingen vet ennå hvor mange som skades og dør.»

Demonstrasjonene i to forskjellige leire blir beskrevet som «pro-Mursi», og det står skrevet at det var kvinner og barn der, i alle fall i den største leiren. Journalisten omtaler kuppet som «avsettelsen av Mursi». Demonstrantene blir ikke definert som «islamister» eller «brorskapstilhengere», men som «demonstranter». De framstår som modige når det beskrives at de igjen og igjen går mot sikkerhetsstyrkene, selv om mange dør. Det religiøse aspektet ved demonstrantene beskrives slik av journalisten: «Så, etter noen minutter, når tåregassen har lagt seg, samler de seg igjen. De banker med stokker på stolper. De roper «Allahu Akbar, Gud er stor» og stormer frem mot piggråden og sikkerhetsstyrkene igjen.»

Dette uttrykket har blitt forbundet med terrorister, fordi flere har sagt «Allahu Akbar» rett før de har utført en terrorhandling. De fleste vet vel at det også blir brukt i mange andre sammenhenger, men har man en veldig islam-skeptisk tolkningsramme som leser, vil dette kunne framstille demonstrantene på en negativ måte. Religionen blir også synlig i følgende sitat: ”- Vi har ingen våpen. Dette er vårt eneste våpen, sier Ahmed Ali og løfter Koranen”. Dette sitatet er kan nok også tolkes ulikt, etter hvilken tolkningsramme man allerede har på islamister og konflikten i Egypt. Det kan forstås som et sitat som framstiller demonstrantene som fredelige, fordi han sier at de ikke har våpen, bortsett fra en bok, som strengt tatt ikke er et våpen. Man kan også tolke sitatet som en metafor for at hjelpa fra Gud er som et våpen, noe som gir fundamentalistiske assosiasjoner.

Journalisten beskriver en av topplederne i brorskapet, som hun skal ha møtt noen dager tidligere:

En av de som dør, ifølge Det muslimske brorskapet, er den 17-årige datteren til Mohammed el Beltagy, en av topplederne. I forrige uke gikk han rundt på Rabaa-plassen, han var sliten, men han **smilte** og han sa at han ikke skulle gi seg før **de han kalte kuppmakerne** var ute, demokratiet gjeninnsett. Kanskje ville det **ta tid**, sa han. (min utheving).

Beltagy blir her beskrevet som sliten, men smilende, og en som ville kjempe for demokratiet, selv om det tar tid. I tillegg blir han menneskeliggjort med informasjonen om hans datters død. Han blir her framstilt som hverken autoritær eller religiøs. Det eneste som svekker hans

etos *noe*, er at journalisten påpeker at det er Beltagy som bruker ordet «kuppmaker» og ikke henne.

Journalisten bruker flere ord for å beskrive voldshendelsene, for det meste «blodbad», men også «massakre». Disse ordene har negative konnotasjoner, og gir med en gang de drepte status som ‘offer’, i motsetning til bruk av ordet «sammenstøt», som andre journalister har brukt om denne hendelsen. Sammenstøt gir assosiasjoner til at det er minst to parter som gjensidig støter sammen, og ikke én part som vil «rydde» og massakrere den andre parten. Journalisten bruker også ordene «hardhendt håndtering» om hærens handlinger, når hun skriver om el-Baradei som har gått av. Dette uttrykket har et helt annet styrkeforhold enn «massakre» og «blodbad».

Fakta & kontekst:

Journalisten bruker forskjellige kilder for å vise at mange har blitt drept, men det er usikkert hvor mange. Hun skriver også at dette var et «varslet blodbad», som sier noe om konteksten hendelsen har. Hæren hadde oppfordret demonstrantene til å dra fra leirene, og «overdreven makt» har blitt brukt mot dem tidligere. Leseren får ved dette inntrykk av at hæren har brukt makt mot Brorskapsmedlemmer tidligere. Hendelsen denne dagen blir også knyttet til hærens posisjon før revolusjonen i 2011. En mann siteres på at mange nekter å la seg frakte i ambulanser, fordi mange skal ha blitt lurt da de demonstrerte for revolusjon i 2011, da de ble arrestert og ikke behandlet. Dette sier noe om at disse menneskene er vant til å være undertrykte og vant til å gjøre motstand. Det sier også noe om at denne konflikten kan ses i sammenheng med revolusjonen, da hæren først var på Mubaraks side.

Journalisten skriver at visepresident el-Baradei, som er tidligere fredsprisvinner, leverer sin oppsigelse i et åpent brev etter massakren. Der skriver han at «kriser kan løses mer fredelig» – og at han ikke vil ta ansvar for én dråpe blod. Fordømmelsen fra ham som fredsprisvinnende overhode i Egypt kan forsterke framstillingen av hæren som brutale og Mursi-tilhengerne som ofre. Det er rimelig å anta at el-Baradei har etos-appell for et norsk publikum på grunn av at fredsprisen deles ut av Den Norske Nobelkomiteen. El-Baradei har også tilhørt de sekulære, og ligner dermed mer på mange norske og europeiske politikere enn på islamister og den egyptiske hæren.

Forklaringselementer

Definisjon av problem: Blodbad – flere hundre pro-Mursi-demonstranter blir drept av hæren.

Årsak (hvorfor?/diagnose): Sikkerhetsstyrkenes brutalitet når de skulle ‘rydde bort’ demonstrantene, og makthavernes autoritære ordre.

Konsekvens (av problemet): På kort sikt: Tap av menneskeliv og innføring av unntakstilstand. På lang sikt: økt krise og et mer polarisert land, kanskje borgerkrig, mer vold, og politiske myndigheter som slår sprekker:

«Da solen gikk nedover Kairo i går kveld, var det egentlig bare én ting som var sikkert: det vil bli mer blod.»

Løsningsforslag: Ingen løsninger blir skissert, bortsett fra at den avgåtte statsministeren el-Baradei sier at «kriser kan løses mer fredelig». Journalisten skriver: «spørsmålet er hva som vil skje nå», og ramser deretter opp dårlige framtidsutsikter. Denne reportasjen framstiller situasjonen som håpløs, og hæren framstår ikke som en løsning i Egypt, selv om det ikke blir sagt direkte. Måten deres handlinger beskrives på (se rammelementer) ligner ikke en demokratisk institusjon, men en voldelig autoritær institusjon. Denne beskrivelsen kan også endre tolkningsrammen for hvordan man forstår selve kuppet seks uker tidligere, siden hæren ikke ser ut til å stå for demokratiske verdier.

Moralske vurderinger: Selve ordene «blodbad» og «massakre» inneholder en rekke implisitte moralske vurderinger. Mange lesere vil nok assosiere disse ordene med ord som brutalitet, vold, undertrykkelse, krig, terror, og kanskje folkemord eller forbrytelser mot menneskeheten. Andre moralske vurderinger som blir skrevet mellom linjene, er at det er såkalte ‘feige lag’.

Sammendrag forklaringslementer: Mursi-tilhengerne har kjempet for den de mener er den demokratisk rette presidenten, helt siden han ble avsatt seks uker tidligere. Hæren opptre ikke som en del av et demokrati. De bruker makta de har fått på brutalt vis, noe som ender i den «verste massakren i landets historie». Det har også ført til at statsministeren har gått av, og alt dette vil føre til økt krise, mer polarisering og en mulig borgerkrig.

Tolkningsramme: Offer-ramme

Jeg mener at Det muslimske brorskap, gjennom pro-Mursi-demonstrantene, hovedsakelig framstilles som ofre i denne teksten. For det første fordi journalisten har vært på stedet med demonstrantene og sett hendelsene fra deres perspektiv. Det er dette narrativet leseren blir fortalt. Leseren får aldri vite om noen i hæren ble skadd eller drept. Journalisten har skildret

nære og mest sannsynlig livsendrende hendelser for de menneskene hun intervjuer. Det samme skildrer bildene som blir publisert. De drepte og skadde får et ansikt i denne saken. For det andre framstår ikke bare demonstrantene som ofre i denne spesifikke hendelsen, men hele Brorskapet framstår som ofre, når man får lese om brutaliteten til de som tok makta fra Mursi. Denne hendelsen endrer muligens tolkningsrammen for hele konflikten, fordi kuppet framstår som mindre legitimt sett fra en demokratisk vinkel. For det tredje skildrer journalisten at denne hendelsen hadde såkalte ”feige lag”, selv om det ikke blir skrevet direkte.

Elementer som bryter med rammen

I det fargelagte kodeskjemaet er det enkelt å se hvilke elementer som skiller seg ut. I dette tekstutdraget framstilles Mursi-tilhengerne på en litt annen måte: «De banker med stokker og stolper. De roper Alluah Akbar, Gud er stor og stormer frem mot piggråden og sikkerhetsstyrkene igjen.» Demonstrantene framstilles for det første som religiøse, og at det religiøse har noe med konflikten å gjøre, i og med at de roper at ”Gud er stor” når de går til motangrep. De framstår også som noen som prøver å kjempe tilbake, og selv om de bare har stokker og stolper, blir de en gruppe som «stormer». De framstår som sinte og aggressive og, sammen med det religiøse aspektet, litt mer irrasjonelle og mindre fredelige enn i resten av teksten. I denne framstillingen passer de bedre inn i tolkningsrammen av Brorskapet som sinte menn, som blir beskrevet senere i denne analysen.

5.3.4 «- Nå viser de militære sitt sanne ansikt»

Denne reportasjen er publisert av VG 6. juli 2013 av deres reportere på stedet i Kairo, Jon Magnus og Marianne Vikås. Saken er publisert under sidevignetten ‘Egypt-revolusjonen’, og er en ganske skildrende reportasje, med ingressen: «Et av hærens kamphelikoptre kommer drønnende i lav høyde mellom to 15 etasjes boligblokker, rett over folkehavet.» Bildet i denne reportasjen viser unge menn som går i tog, med flagg, og provisoriske stokker, skjold og hjelmer. De ser alvorlige ut, men ikke utagerende. Tittelen, som er en sitattittel, viser til at det er de militære de unge mennene protesterer mot.

Rammeelementer

Kilder: Alle kilder i denne saken er pro-Mursi-demonstranter fra to forskjellige demonstrasjoner. Det er to navngitte kilder, en imam fra talerstolen og flere ikke navngitte

kilder som siteres. Brødteksten starter slik: «Et raseribrøl siger mot himmelen, i retning mot det flygende monsteret: – Dø, jævler, skriker den hjelmkledde demonstranten Ahmed, og hytter med en jernkølle mot det amerikanskbygde Apache-helikopteret.»

Definisjoner: På sidevignetten på reportasjen står det «Egypt-revolusjonen», og i teksten blir kuppet kalt «avsettelsen». Demonstrantene blir kalt «Morsi-tilhengere», «demonstranter» og «tilhengere av Det muslimske brorskap og Morsi».

Beskrivelser: I sitatene over her brukes det utropstegn, noe som også forekommer i et annet sitat i reportasjen og i tittelen. I tillegg brukes anføringsverbene «skriker» og «roper» etter flere sitater. Disse virkemidlene gjør at man som leser forstår at det er høy temperatur, sinne og frustrasjon blant tilhengerne til Mursi og Det muslimske brorskap. Demonstrantene blir framstør for det meste som sinte og frustrerte. Adjektiv og adverb (uthevet), som brukes for å beskrive situasjonen i reportasjen, er for eksempel:

- «Et av hærens kamphelikoptre kommer **drønnende** i lav høyde»
- «Et raseribrøl **stiger** mot himmelen, i retning det flygende monsteret»
- «En av demonstrantene **fråder** av sinne over«sviket mot demokratiet», som han kaller det».
- «Imamen Hoosam el-Sharquai holder en **flammende** tale.
- «**Unge, sinte** menn med hjelm og køller passet på. Kvinner med barn på armen, tannløse gamle, ble skjøvet og hjulpet i retning plassen foran Rabaa-moskeen.»

Spesielt gir beskrivelsen av at en av demonstrantene «fråder av sinne» inntrykk av at dette er mennesker som ikke klarer å kontrollere seg. Selv om denne demonstranten i et sitat etterpå påpeker at de «ikke er voldelige eller ekstreme gærninger», sitter leser igjen med den visuelle beskrivelsen av noen som «fråder av sinne», også fordi ordene er en mellomtittel. Journalisten gir heller ikke 'full støtte' til følelsesreaksjonen hans, når vedkommende presiserer at «sviket mot demokratiet» er kildens ord og ikke journalistens. Kilden framstør dermed som noe mindre troverdig, og mer som irrasjonell. Det blir tydeligere at journalisten vil distansere seg fra uttrykket ved å skrive det slik, enn hvis det hadde stått «– dette er et svik mot demokratiet, sier demonstranten».

Bruken av beskrivelsen "unge, sinte menn" står i en kontrast til resten av setningen, der kvinner, barn og tannløse gamle ikke får beskrevet følelsene sine på lik linje med de unge mennene. «Unge, sinte menn» har blitt en slags stereotypi av muslimske demonstranter ulike

steder i verden har blitt framstilt som sinte, skrikende, fundamentalistiske og voldelige personer, som for eksempel brenner flagg (Ibrahim, 2010; Lewis, 1990).

Appell og argument: Khaled Abu el Megd blir intervjuet før fredagsbønnen, og han blir ikke sitert med utropstegn eller i en oppildnet situasjon. Han framstår ganske rolig og fornuftig i de to første sitatene, og er den eneste mann-på-gata-kilden som blir referert med fullt navn og stillingstittel. Hans troverdighet blir dermed styrket:

- Hyggelig at dere er her. Alle vil bare snakke med kuppemakerne, med de såkalte 'seierherrene', sier den 40 år gamle forretningsmannen Kahled Abu el Megd.
- Vi vil mobilisere massene, gå rettens vei om nødvendig, og protestere til Morsi er gjeninnsatt. Men Khaled vil ikke utelukke vold.
- Men vold vil i så fall skje fordi enkeltindivider er frustrert og rasende, eller blir provosert av hæren. Eller fordi alle andre muligheter er brukt opp.

I sitat nummer to argumenterer han med demokratiske prinsipper. Han framstår her som logisk og rasjonell. Men det siste sitatet kan tolkes på flere måter. På den ene siden kan det virke som han ikke mener at rettens vei er den eneste og beste veien å gå, og at vold er en god vei. På den andre siden kan man også tolke det slik at han bare er realistisk og ser på volden som et mulig utfall, uten at han rettferdiggjør vold av den grunn. Uansett hva han egentlig mente, tror jeg at dette sitatet og journalistens bruk av «vil» i setningen foran (som hentyder til hans vilje og ikke hans analyse av situasjonen) gjør at også denne kilden oppfattes som noe aggressiv.

Metaforer & andre språklige virkemidler: Leseren blir allerede i ingressen satt inn i den dramatiske situasjonen, der kamphelikoptre flyr lavt over folkehavet av demonstranter. Senere i teksten blir disse helikoptrene metaforisk beskrevet som: «monstrene i luften» og «det flygende monsteret». Det blir også påpekt flere ganger at disse helikoptrene er bygd i og donert av USA. Journalisten skriver at helikoptrene er der av én grunn: for å vise hvem som har makt, som en «maktdemonstrasjon». Det blir også en stor kontrast mellom hæren som har kamphelikoptre fra USA, og Mursi-tilhengerne som har stokker og hjelmer.

Situasjonsbeskrivelsen sier noe om styrkeforholdet i konflikten. Denne kontrasten blir framhevet ved den informasjonen som blir gitt, men også med språklige virkemidler, som at ingressen er en beskrivelse av en dramatisk hendelse der hærens helikoptre flyr i lav høyde over folkehavet. Det er en dramatisk beskrivelse som sier noe om hvem som har makt, og hvem som er «folket» de har kontroll over fra lufta. Det gir assosiasjoner til at demonstrantene er hissige, men maktesløse småkryp, som de kan herse med.

Patos-appell: Journalisten bruker virkemidler som, med få ord, beskriver for leseren hvordan raseriet og frykten artet seg og utviklet seg på kort tid:

Raseriet steg, frykten økte, uroen spredte seg merkbart. Og så kom ryktene om at noe hadde skjedd utenfor republikanergardens hovedkvarter – en var drept, kanskje flere, kanskje mange! Raseriet økte, og forbannelser ble slynget mot de klaprende, kamuflasjemalte monstrene i luften over oss, konstruert av USA og som hæren i Egypt har fått i store mengder.

Dette er en levende beskrivelse av disse få sekundene, der hun beskriver forvirringen. Leseren kan se for seg situasjonen, der dette kanskje blir ropt av flere folk på en gang, som kan kjennetegne en ansent og forvirret stemning/tilstand. Journalisten bruker her 'fri, indirekte tale'. Følelsen av forvirring, sinne og desperasjon, hadde ikke kommet fram på samme måte, hvis journalisten hadde skrevet et indirekte sitat: «det kom rykter om at kanskje flere var drept utenfor republikanergardens hovedkvarter». Denne type bruk av sitat framhever følelsene i teksten og formidler på den måten kaoset og frykten blant demonstrantene.

Kontekst og argument: Det er en del referanser til religion i teksten. Journalisten skriver for eksempel at: «Det muslimske brorskap har sendt ut bannbuller mot hæren og«kuppmakerne»». Ordet «bannbuller» stammer fra pavens utsendelse av brev, og blir ofte satt i sammenheng med bannlysningen Martin Luther fikk i et slikt brev fra paven. Det er dermed et vestlig kulturelt begrep som her blir brukt for å beskrive innholdet i talene til talsmenn fra Brorskapet. Selv om dette er et uttrykk fra den kristne kulturarven, forstår jeg det her som et uttrykk for religiøse forbannelser/fordømmelser som kan assosieres med en usivilisert statsorden. Det er ikke en ordbruk man uttrykker om sine motstandere i en demokratisk rettsstat. Ordet «bannbuller» er ikke brukt i et sitat, så jeg går ut i fra at dette er journalistens egne ord.

Det blir også tydelig at tilhengere av Brorskapet er tett knyttet til religion, når fredagsbønnen er et sentralt samlingspunkt for demonstrasjonen, selv om dette ikke behøver å bety at de er islamister av den grunn. Fra talerstolen tolker imamen El-Sharquai konflikten inn i en religiøs sammenheng:

«- Allah ga oss valgseieren, men hæren har tatt den fra oss! Guds straff vil ramme dem, vi vil seire.

Et fornøyd sukk siger gjennom folkemengden som sitter og hører på ham.

- Vi er hverken redde for fly eller tanks, og vi dør om nødvendig. Vi frykter bare Gud, og blir gjerne martyrer!»

Han setter implisitt hæren opp mot Allah, og bruker ikke demokratiske prinsipper som argument for valgseieren, men religiøse prinsipper. Dette gjør at han framstår som fundamentalistisk og irrasjonell, noe som blir forsterket når han sier at de gjerne blir martyrer. Utrykket om «Guds straff vil ramme dem» og «vi dør om nødvendig» gir assosiasjoner til voldshandlinger, men ikke direkte.

I selve reportasjen er det lite faktaopplysninger om eller kontekstualisering av hva som har skjedd de siste dagene. I en sidespalte svarer dog tre norske eksperter på spørsmål om konflikten, men den har en annen byline og står for seg selv i analysen. Opplysninger om USA, og sitater som peker på journalistene som utlendinger, gjør at man får inntrykk av at denne saken ikke bare handler om Egypt, men også storpolitikk. Man får informasjon om at USA har betalt for kamphelikoptrene. De er således en stor militær støtte for Egypt, selv om det ikke skrives direkte. I følgende sitat får man inntrykk av at brorskapstilhengerne mener amerikanerne er innblandet i konflikten på et vis:

En av demonstrantene fråder av sinne over «sviket mot demokratiet», som han kaller det:

- Ser du utlending, vi er vanlige mennesker, kvinner, barn og gamle. Vi er ikke de voldelige og ekstreme gærningene som hæren ofte sier at vi er. Alt vi ber om er å få demokratiet og vår lovlige valgte president tilbake.

- Vi blir her til president Morsi er gjeninnsatt! Skjønner du! Skriv det til vennene dine i Amerika!

Forklaringselementer

Definisjon av problem: Direkte – Hæren demonstrerer hvem som har makta overfor Mursi- og brorskapstilhengerne. Indirekte – Skjerpning av konflikten i Egypt etter kuppet.

Årsak (hvorfor/diagnose): Mursi har blitt avsatt av hæren bare dager tidligere. Tilhengere av den valgte presidenten demonstrerer for å få ham gjeninnsatt.

Konsekvens: De religiøse demonstrantene er sinte, kaller det et svik mot demokratiet, sverger hevn, og utelukker ikke vold.

Løsningsforslag: Det blir ikke skissert opp noe løsningsforslag i teksten. Noen av kildene snakker om å ta hæren til retten/domstolen(e), demonstrere videre eller bli martyrer.

Moralske vurderinger: Jeg tolker det ikke slik at teksten formidler hvem som har moralsk «rett» i denne konflikten. Likevel er det mange sitater og beskrivende ord som indirekte bærer på moralske vurderinger av begge partene i konflikten. For eksempel refereres demonstrantenes ord om hevn og bruk av vold, som ikke setter dem i det moralske høysetet.

Demonstrantene uttrykker seg også indirekte om hærens dårlige moral. Her er tre separate sitater: (mine uthevinger)

- kaller avsettelsen et **svik** mot demokratiet

- Nå viser de militære sitt **sanne ansikt!** De setter inn tunge **våpen mot folket**, hvilket beviser at de ikke er annet enn usle **forbrytere!**,

- Ser du utlending, vi er **vanlige mennesker**, kvinner, barn og gamle. Vi er **ikke** de voldelige og **ekstreme gærningene som hæren** ofte **sier** at vi er. **Alt vi ber om** er å få **demokratiet** og vår lovlige valgte president **tilbake**.

Sammendrag forklarings-elementer: Det har vært en revolusjon, hvor Mursi har blitt avsatt. Tilhengerne hans mener det er et svik mot demokratiet. De er sinte og demonstrerer i gatene. De militære viser «sitt sanne ansikt» gjennom maktdemonstrasjon med kamphelikoptre som flyr lavt over demonstrantene.

Tolkningsramme: sinte menn-rammen

Jeg mener Det muslimske brorskap i all hovedsak blir tolket inn i en ramme som *sinte menn* i denne teksten, selv om hovedproblemet som skisseres opp ikke bare er knyttet til Brorskapet. Jeg vurderer det slik at det er rammeelementene som først og fremst definerer rammen her. Hærens moral og demokratiske sans kommer ikke godt ut av det i denne teksten, men brorskapstilhengerne framstår likevel ikke som utpregete ofre for en overmakt som har avsatt den demokratiske valgte presidenten. De blir ikke framstilt som ofre selv om motparten, i alle fall helikoptrene deres, i konflikten blir klassifisert som «monstre». De kan ikke plasseres inn i rammen om det ideelle offeret, som ikke er sint eller vil hevne seg (Van Dijk, 2009). De blir altså ikke framstilt som ofre, selv om motparten blir framstilt som overgriper.

For det første blir beskrivelsen av hvordan kildene snakker, både med bruk av adverb, anføringsverb og utropstegn, en framtrædende faktor i teksten. De roper, skriker, hytter, frårer, slynger forbannelser og sverger hevn, med utropstegn bak. De blir på denne måten beskrevet som veldig følelsesladde og framstår ikke som rasjonelle, fredelige borgere som argumenterer for sin sak.

For det andre blir menneskene i Brorskapet beskrevet som en gruppe, for det meste uten egne navn, som kommer i «en uendelig og målrettet strøm». De blir beskrevet som «unge, sinte menn» av journalisten. For det tredje peker innholdet i de fleste sitatene på at de er sinte, og bildet viser dem mer i en angrepsposisjon enn i en offerposisjon, selv om de ikke ser ut som en reell trussel.

For det fjerde framstår noen som fundamentalister – selv om den ene demonstranten påstår at det er akkurat dét de ikke er – når det beskrives at talspersoner kaster ut bannbullen og forkynner at Allah i utgangspunktet ga dem valgseieren. Dette gjør ikke at de framstår som mye mer rasjonelle og demokratiske enn hæren. Hæren på sin side blir ikke definert som kuppmakere, og gjør ikke annet enn å fly lavt over folkemengden.

Elementer som bryter med rammen

Elementer i teksten som ikke passer inn i hovedrammen skissert over, er intervjuet med Khaled Abu el Megd før fredagsbønnen (se s. 61). Uansett om det siste sitatet korrelerer bedre med unge, sinte-rammen og dermed også gjør at han passer inn der, er det tydelig at det er elementer som bryter noe med rammen i det første eksempelet. Sitatet passer bedre inn i Demokrat-rammen, som blir skissert først i denne analysedelen.

Andre elementer som utfordrer hovedrammen, er bruken av indirekte, fri tale i slutten av teksten, som beskrevet over (se s. 40). Det gjør at leseren kommer veldig tett på de dramatiske opplevelsene til demonstrantene, der det kommer tydelig fram hvem som er underlegne i denne situasjonen. De blir på denne måten framstilt som offer for overgrep av en autoritær statsmakt, som det kan virke som at leker og holder oppsyn med dem fra helikoptrene. Og passer enkeltstående bedre inn i Offer-rammen som har vært beskrevet tidligere (se s. 58).

5.3.5 "Geværene taler for seg"

Dette er en kommentar som ble publisert i Klassekampen 17. august 2013, skrevet av Peter M. Johansen. Tittelen er den samme som mellomtittelen over, og ingressen er: «Hæren er ikke folkets frigjøringshær». Vinklingen på denne saken er rettet mot forfatterens negative syn på hæren i Egypt, men Brorskapet får også i denne konteksten en grundig framstilling. Bildet er et byråfoto av en folkemengde, der en plakate med bilde av forsvarssjef al-Sisi holdes opp blant mange egyptiske flagg, med bildeteksten: «Hylles: Egypts forsvarssjef Abdel Fattah al-sisi hylles på Tahrir-plassen i Kairo 3. Juli».

Rammeelementer

Definisjoner og appell: Forfatteren kaller antropologiprofessor og Egypt-ekspert Unni Wikan for en «militærattaché», fordi hun i en sak i Klassekampen tidligere denne sommeren kalte kuppet for «et godt kupp» og mener at hæren er den beste løsningen for landet. Bruken av «militærattaché» kan tolkes som en fornærmelse og en metafor for å være militærvennlig.

Han bruker også andre franske uttrykk, som «ancien régime» om Mubaraks regime (et regime som opprettholdes selv om det ikke holder tritt med tiden) og «coup de grace» (nådestøt) om kuppet. Disse historiske begrepene og distanseringen fra Wikan gjør at Johansens troverdighet øker. Han mener at Wikan og kreftene bak den arabiske våren har gått seg «vill i alliansene», fordi militærets makt er så inngrodd. «Mange flere skulle ha luktet lunta», står som et uthevet sitat i teksten. Med disse rammelementene framstår Johansen som den som har skjont alt sammen, mens de andre har blitt lurt av militærets ‘inngrodde makt’. Han styrker med dette sin etos-appell, som kan prege hvordan argumentene hans framstår i resten av teksten. Han beskriver og definerer også Brorskapet som en «mangslungen bevegelse».

Metafor: Kommentatoren skriver at «Brorskapet melte sin egen kake», som er et metaforisk uttrykk for å begunstige seg selv framfor andre. Han bruker dette for å beskrive et Brorskap med autoritære tendenser, som spilte innenfor militærets rammer, der de hjalp hverandre til å få makt. Han skriver at dette gikk utover «forfatningen og demokratiske spilleregler». Dette gjør at de framstår som ganske autoritære og at de har spilt innenfor autoritære rammene som militæret har lagt. Han skriver videre at «[...] noe Mursi nå har beklaget som et feilgrep. Venstresida kjenner det igjen ut fra sine erfaringer med Brorskapet [...]» Dette kan tolkes dithen at andre skulle ha skjont at Brorskapet var småkorrup. Det virker likevel ikke som at han først og fremst kritiserer Brorskapet i denne passasjen, fordi han legger vekt på at Mursi har beklaget og at premisset for korrupsjonen er hæren.

Tittelen *Geværene taler for seg* bruker ordet gevær som en metafor på voldsbruk, og presupponerer at vold er et argument som ikke trenger forklaring. Stående sammen med ingressen «Hæren er ikke folkets frigjøringshær» gir tittelen enda mer mening, og man skjønner at det er hæren som bruker vold. Tittelen og ingressen utgjør sammen en narrativ, og en presupposisjon i fortellingen er at hæren ikke var på folkets side mot de autoritære myndighetene under den arabiske våren og ikke denne sommeren i 2013. Det er volden som er beviset på det.

Fakta & kontekst: Det er ved dette rammeelementet at framstillingen av Brorskapet blir tydeligst i denne teksten. Disse opplysningene og eksemplene fungerer som argumenter for Johansens meninger. Johansen peker på dem som markedsliberalister, på spliden internt i brorskapet, og på maktforholdet mellom Brorskapet og hæren det året Brorskapet hadde presidenten: «Mens Brorskapet begynte å utfordre militærets posisjoner ved å bekle stillinger med sine egne, et kjent fenomen som ikke begrenser seg til Egypt eller politiske islamister,

dikterte markedsliberalisten Shater den økonomiske politikken i samme spor som under Mubarak.»

Han setter konflikten inn i en geopolitisk kontekst ved å nevne IMF. Han nevner også at Mursi prøvde å yte en viss motstand til IMF's anti-subsidieringspolitikk når han forhandlet om et lån på 4,8 milliarder dollar. Han skriver også senere at hæren vil føre den samme markedsliberale politikken som både Mubarak og Brorskapet førte. For en leser som er kritisk til verdens handelssystem, vil denne konteksten bidra til å forklare situasjonen til Brorskapet i Egypt, ved at de må forholde seg til IMF's politikk i utformingen av sin egen.

Han peker at brorskapet er en «mangslungen» bevegelse med interne stridigheter innad. Han argumenterer med at Brorskapet har en mer demokratisk ungdomsfløy: «Ungdommene i Brorskapet protesterte da lederne ville peke ut ledelsen i det politiske partiet Frihets- og rettferdighetspartiet. De mente at det brøyt med den demokratiske ånden fra Tahrir, og den tidligere lederen Abdel Moneim Aboul Fotoh gikk ut og stilte opp som presidentkandidat». Fotoh var den forrige lederen av brorskapet, som også var uenig med ledernes valg og framgangsmåter, slik han stilte som en uavhengig presidentkandidat og meldte seg ut av partiet.

Johansen peker også på den interne maktkampen innad i Egypt, og peker på at hæren alltid har hatt mye makt: « Militæret la rammene for Brorskapet etter valget og under utformingen av grunnloven. Brorskapet ga de militære det de ba om.»

Han skriver også: «Brorskapet opererte under trange politiske og økonomiske rammer, satt av militæret, selv om de forsynte og lot seg beruse av makt og begynte å påtvinge folk sin forståelse av islam.» I det siste sitatet peker han på at militæret var de som la premissene for politikken, men også at Brorskapet utnyttet posisjonen sin. Dette bruker han som et argument for at kravet fra gatene om at Mursi måtte gå var legitimt og forståelig, selv om han påpeker at militærkuppet ikke var det. Han framstiller her Brorskapet som noen som ikke har hatt vilje eller mulighet til å trosse hæren. Det setter dem i et dårlig lys, men kanskje hæren i et enda dårligere et.

Han setter også maktkampen i Egypt inn i en økonomisk klasse-kontekst. Han bruker ordet «borgerskapet» når han snakker om hvor «dragkampen» startet da folk begynte å bli misfornøyde med Brorskapets økonomiske og religiøse styreform. Dette er et ord som gir assosiasjoner til at det var de rike som var misfornøyde med Brorskapet, og ikke nødvendigvis 'vanlige folk'. Det er rimelig å dette når «borgerskapet» brukes i Klassekampen, med sin forankring på venstresiden. I konteksten som kommer fram om

hæren, er det tydelig at det er de som blir framstilt som de virkelige skurkene i Egypt, som bruker både Brorskapet og andre som brikker i spillet sitt.

Forklaringselementer

Definisjon av problem: I sum ser kommentatoren ut til å mene at mange flere skulle ha luktet lunta angående hæren. Det er hæren som er og alltid har vært den reelle autoritære makteliten i Egypt, ikke Brorskapet eller noen andre.

Årsak (hvorfor/diagnose): Hæren har alltid handlet på vegne av seg selv, de vil ha makt både militært, utenrikspolitisk og økonomisk, også under den arabiske våren i 2011 og da folkemassene tok til gatene i 2013. De så sitt snitt til å få mer makt, og bli kvitt Brorskapet i 2013, ved å regissere et kupp.

Konsekvens (av problemet): Hæren har nå makta på ny, og det er mindre demokrati og mer vold enn på lenge i Egypt. ‘Geværene taler for seg’, som journalisten skriver i tittelen. I tillegg vil hæren fortsette sin linje som markedsliberalister.

Løsningsforslag/medisin: Se hæren for det de er, autoritære og voldelige markedsliberalister, ikke omfavne kuppet som ‘godt’ og ikke hæren som ‘folkets helter’.

Moralske vurderinger: Brorskapet har gjort en del dumme ting, noe har de beklaget og de fortjener kritikk, men det er uansett hæren som er den virkelige fienden av folket i Egypt.

Oppsummering: Folket har blitt lurt til å tro at dette var «et godt kupp», og at Brorskapet var de reelle fiendene av demokratiet, når det har vært hæren som har satt spillereglene helt siden den arabiske våren. Brorskapet er en splittet bevegelse, der det er fløyer som er mer demokratisk enn andre. Mursi har opptrådt autoritært. Det var derfor riktig av folk å protestere i gatene, men det var ikke riktig at hæren skulle regissere et «godt kupp».

Tolkningsramme: kompleksitet-rammen

Denne kommentaren har ikke en like tydelig tolkningsramme som de øvrige sakene som er analysert i denne induktive studien. På en måte framstiller denne teksten Brorskapet relativt godt, i alle fall fordi hæren blir framstilt veldig dårlig. Jeg kunne eventuelt ha trukket fram noen av karakteristikkene som blir gitt, og kalt rammen for «markedsliberalist-rammen», «den beste av to under-rammen» eller «bedre enn hæren-rammen». De er muligens alternative, men mindre tydelige rammer i denne teksten. Kommentaren handler om at hæren er den reelle fienden til et demokratisk Egypt, og dermed blir ikke Brorskapet framstilt som like autoritære som i kommentaren «Den lange veien mot blodbad». De blir heller ikke

framstilt som demokrater. Journalisten kritiserer Brorskapets styre og skriver at folket gjorde rett i å protestere mot dem. Jeg tolker denne kommentaren dithen at journalisten mener at Brorskapet er en mangfoldig og motsigelsesfylt organisasjon.

For det første, journalisten tar i bruk mange historiske eksempler og annen informasjon som blir brukt som argumenter gjennom hele teksten. Dette er informasjon om Brorskapet setter dem i en større kontekst. Han peker på dem som markedsliberalister – akkurat som hæren, peker på den interne striden innad i Brorskapet og viser til at det finnes flere fløyer, som viser at det er et mangfold innad i organisasjonen, både når det kommer til holdninger til demokrati og til religionsforståelse. Han peker også på den interne maktkampen i Egypt, mellom hæren og det gamle regimet på den ene siden og Brorskapet på den andre.

For det andre, blir Brorskapet framstilt som politikere, ved at det meste av teksten handler om diverse maktkamper og samfunnsforhold. Det fargelagte skjemaet fra den åpne kodingen, viser at den blå fargen- som er knyttet til «politikk» er den mest dominerende. Mange av de andre fargene dukker også opp, men dominerer ikke på samme måte. Det kan tyde på at de forskjellige ramme- og forklaringselementene knytter Brorskapet til mange forskjellige holdninger og hendelser innenfor en politisk kontekst.

For det tredje, skriver journalisten at «Brorskapet er en mangslungen bevegelse», som gjør at beskrivelsen av dem ikke passer så godt inn i én tolkningsramme, i alle fall ikke i de «størrelsene» som har blitt identifisert i denne analysen. Denne rammen vil derfor kalles for «kompleksitets-rammen», og er en tolkningsramme der Brorskapet blir beskrevet som mye forskjellig og deres rolle i den politiske krisa blir forklart med flere årsaker.

Elementer som bryter med rammen:

Det er ingen elementer som bryter med denne rammen.

5.3.6 "Brorskapets hevn"

Denne nyhetssaken ble publisert i VG 18. August 2013, skrevet av Jon Magnus. Tittelen står over her, mens undertittel er: «Brenner kirker og dreper de 'vantro'» og ingressen er: «Blodtørstige menn med røtter i Det muslimske brorskap sprer frykt og død blant Egypts religiøse minoriteter.» VGs reporter og fotograf har vært i Kairo-forstaden Ezbet el Nakrl for å intervju koptiske kristne, deriblant en prest. Presten er avbildet i det største bildet i saken. Han står i midtgangen i en kirke, er kledd i en sort kjortel, med et stort kors rundt halsen og ett i hånda. Han har langt skjegg og en slags lue på hodet. Han ser alvorlig inn i kameraet. I tillegg til presten er to skadde personer intervjuet. De blir avbildet sammen med to andre

menn, mens de viser fram skadene på ryggen til den ene. Et tredje foto viser et religiøst bilde som har fått mange skudd igjennom seg. Et fjerde bilde viser fire menn, to av dem med hjelm, som holder seg for ansiktet for å beskytte seg mot tåregass. Dette skjedde den samme dagen som hæren prøvde å få brorskapstilhengere ut av en moské i Kairo.

Rammeelementer

Definisjon: I denne saken blir Brorskapet og deres tilhengere definert på flere måter: menn med røtter i Det muslimske brorskap, mobben fra Det muslimske brorskap, terrorgruppene fra Det muslimske brorskap og en islamist fra Brorskapet. De blir også definert som «islamistene» og «mobben». Tittelen på saken er: «Brorskapets hevn». Bruken av bestemt form på substantivene i flere av disse definerende ordene impliserer at dette er én gruppe. Om ikke alle har vært med på ugjerningene, så står de i alle fall sammen om det. Tittelen bygger opp under den forestillingen - at Brorskapet som organisasjon hevner seg. Det samme med «mobben fra Det muslimske brorskap» og «terrorgruppene fra Det muslimske brorskap». Bruken av bestemt form på substantivene gjør at det framstår som at dette er noe hele organisasjonen utfører.

I betegnelsen «menn med røtter i Det muslimske» framstår som de dog som mer uavhengige av selve organisasjonen, det samme gjelder bruken av «en islamist fra Brorskapet». Den ubestemte formen av substantivene hjelper nok noe. Det blir lagt inn et lite forbehold. I alt så blir Brorskapet her definert som både en mobb, islamister og terrorister. Bruken av «mobb» og «terrorist» blir satt i sammenheng og rettfærdiggjort med handlingene som blir beskrevet. Ordet «islamist» blir derimot ikke forklart eller satt i noen sammenheng. Ordene «en rasende muslimsk horde», blir også brukt om de som har utført ugjerningene. De blir her definert ut i fra sin religiøsitet, og som en gruppe som sammen blir ilagt følelsen «rasende».

Det kommer fram i saken at presten og de andre kildene skiller mellom de som har gjort disse ugjerningene og de lokale muslimene:

«- Vi kan alltid bygge nye kirker og nye hjem hvis islamistene brenner det ned, sier fader Bishoy.

- Men hvis vi mister vennskapet med våre lokale, muslimske venner, er alt tapt!»

Islamistene blir satt i et motsetningsforhold til de lokale, muslimske vennene. Men det at disse to 'grupperingene' blir sammenlignet, vitner om at dette er et sted der religiøs identitet og religiøs historie står sterkt, og at de forstår dette som en konflikt mellom religioner og ikke politiske partier.

Beskrivelser og metaforer: Mennene fra Brorskapet får noen beskrivende ord i denne saken, det samme gjør deres handlinger. I ingressen blir de beskrevet slik:

Blodtørstige menn med røtter i Det muslimske brorskap sprer frykt og død blant Egypts religiøse minoriteter.

Å være blodtørstig er et metaforisk uttrykk for noen som har lyst til å drepe. Deres handlinger blir beskrevet av intervjuobjektene, som blant annet å spre frykt og død. Det er ofte et uttrykk som blir brukt om terrorister – at de sprer frykt. Presten kaller dem også terrorister, men spesifiserer at det er mobben fra det muslimske brorskap han snakker om, og da kanskje ikke hele organisasjonen som helhet. Deres handlinger blir også beskrevet: «- Mobben fra Det muslimske Brorskapet er terrorister! De dreper oss, og de brenner ned våre kirker og våre hjem, og sier at vi må straffes fordi vi er 'vantro', sier den koptisk kristne presten fader Bishoy Issa.»

Journalisten forteller om konflikten ved å beskrive handlingene deres slik: «Verst er det i det øvre Egypt, der mange koptiske kristne skal være brent i hjel, eller regelrett henrettet. Men de siste to døgnene har mobben også gått løs på den koptiske minoriteten i og utenfor Kairo.»

Kontekst: I tekstutdraget over her, kommer det også fram at dette ikke er en isolert hendelse, men en del av en konflikt som foregår i andre deler av landet også. Det er dog lite informasjon som kommer fram om hva som ligger bak «Brorskapets hevn» (tittelen). Leseren får nesten ingen indikasjon på at denne saken har noe med en større konflikt og uroligheter i landet, så det er vanskelig å få grep om hva de hevner seg på de kristne kopterne for. De historiske eksemplene gir dog kontekst til saken, slik at det framstår som at dette er en konflikt om religion, slik man har sett i over 1000 år mellom muslimer og kristne. Det framstår ikke som en politisk konflikt, bortsett fra prestens referanse til sitt gode samarbeid med lederne av moskeen etter Brorskapet fikk makt. Et av bildene er dog tatt i forbindelse med at hæren brukte tåregass for å få folk ut av en moske i Kairo. Bilder hører til denne saken, men også en undersak med tittelen ”Kairo holder pusten”.

Kulturelle/religiøse symbol: Begrepet «vantro» – blir brukt med hermetegn i undertittelen, men uten når det står i et sitat. Å være vantro her noe man også sier i kristendommen og representerer en person er vranglærd eller tviler (kilde, bokmålsordboka). I denne sammenhengen passer det inn i et narrativ om den islamistiske terroristen som dreper kristne

fordi de er «vantrø». Det er en begrunnelse islamistiske terrorister bruker (kilde). Andre ord som setter saken inn i en religiøs kontekst er «sjel» og «mirakel», som er journalistens egne ord.

Forklaringselementer

Definisjon av problem: Brorskapet dreper kristne og brenner kirker

Årsak: De gjør det fordi de mener at de kristne er vantrø. Det er en del av en religionskonflikt mellom kristne og muslimer, som har holdt på siden muslimene kom til landet 600 år etter de kristne.

Konsekvens: Mulig splittelse mellom kristne og muslimske venner i lokalsamfunnene.

Løsning/medisin: Ikke mist vennskapet med de lokale muslimene, da er alt tapt.

Moralsk vurdering: Det blir gjort både implisitte og eksplisitte vurderinger av Brorskapets handlinger og hvem de er. De blir kalt for terrorister, mobb og blodtørstige.

Tolkingsramme: Voldelige fundamentalister

Det muslimske brorskap blir først og fremst framstilt som voldelige fundamentalister i denne saken. For det første blir de definert som terrorister og blodtørstige, selv om de i ulik grad framstår som at hele organisasjonen er bak dette eller ikke. Det blir ikke presisert hvem og hva Brorskapet er for noe utover dette. De blir også framstilt som voldelige fundamentalister ut ifra handlingene som blir beskrevet at de har gjort. De skal ha henrettet, drept, skutt rundt seg og skutt på religiøse bilder. For det andre, får leseren møte to stykker som har blitt skadet av Brorskapet og får høre om en som har blitt drept. De framstår som verdige ofre, med navn og yrkestitler og relasjoner med andre mennesker. Disse, i tillegg til en prest som er bekymret for vennskapet i byen, er kilder i saken.

Presten framstår som sympatisk og fredelig i sine uttalelser, og ikke selv som en religiøs fanatiker, selv om han på bildet ser veldig religiøs ut, med antrekk, langt skjegg og stort kors rundt halsen. De som har gjort ugjerningene, og framstår som en masse og ikke individer. Da er det også lettere å ta til seg framstillingen slik den blir presentert. For det tredje, blir denne hendelsen og konflikten satt i en større religionskonflikt-kontekst og ikke en politisk kontekst. På den måten framstår Brorskapet først og fremst som religiøse og ikke politiske. De blir definert som «islamister», som blir tydelig at er noe annet enn å bare være muslim, men det blir ikke forklart hva de legger i begrepet. Det kan da være vanskelig for leseren å få noe inntrykk av hva en islamist her. For det fjerde framstår brorskapets religiøsitet

som ekstrem og fundamentalistisk, fordi de dreper andre som ikke tror på det samme som dem.

Elementer som bryter med rammen:

Denne saken er den teksten i dette utvalget med en tydeligst tolkningsramme. Det er ingen elementer i saken som bryter med rammen.

5.4 Funn tolkningsrammer

Ved å studere disse tekstene induktivt har jeg funnet seks ulike tolkningsrammer. Det er tolkningsrammer som har noen fellestrekk, men som alle har unike trekk ved seg. De har blitt beskrevet i mest spesifikke termer i forrige del av analysen, og vil her bli beskrevet i litt mer generell og oppsummerende form, samt sammenligne dem og evaluere kvaliteten.

Van Gorp (2010) mener det er tre kriterier som evaluerer om rammene man har funnet er gode nok: (1) en utfyllende (fyldig) beskrivelse av rammene; (2) abstraksjonsnivået; og (3) muligheten rammen har til å definere rammer i andre temaer. For å evaluere mine egne tolkningsrammer opp mot de to første kriteriene til Van Gorp, har jeg oppsummert dem i en «rammematrise» (se vedlegg 2), der forklaringselementene og eksempler på viktige rammelementer er listet opp i et skjema. På den måten kommer det fram om rammepakken 'henger sammen' og om beskrivelsen av den er 'tykk' nok. I matrisen har jeg tilpasset forklaringselementene til den generelle rammen rundt kuppet, og ikke like spesifikke som de ble analysert i hver enkelt tekst i den induktive analysen. Denne matrisen vil på denne måten være nyttig som en rettesnor i kodingen av hele materialet i den deduktive analysen.

5.4.1 Autoritær og demokrat

Disse to rammene fungerer på som 'mot-rammer', ved at de er gjensidig utelukkende (kilde). Det er en litt annen øvelse å finne tolkningsrammer om en gruppe i en konflikt, enn å identifisere tolkningsrammene som framstiller selve konflikten. Det gjør at noen tolkningsrammer resonerer godt med de generelle rammene for konflikten, noe disse to rammene gjør, som går i kjernen av hvem som har skyld i konflikten rundt kuppet. Med disse rammene er det ingen problem å fylle ut forklaringselementene i rammematriksen, som sier noe om hva som er problemet, hvorfor dette er et problem osv. Rammepakkene beskriver to vidt forskjellige tolkninger av hvem Brorskapet er, som jeg utgreide for innledningsvis. Fellesnevneren er at de i disse rammene blir framstilt som politikere, forskjellen er om de

framstilles som *legitime* eller ikke. Navnene fram rammene kommer fra statsvitenskapen og er beskrivelser på to forskjellige måter å styre et land. De er kjente størrelser i politikken og kan derfor brukes om andre grupper eller partier.

Kjennetegn Demokrat-rammen:

- Brorskapet blir knyttet direkte til Mursi som president og partiet FJP.
- Brorskapet framstår som legitime politikere, ikke korrupte eller juksere
- Brorskapet blir knyttet til demokratisk politikk, visjoner, praksis eller prinsipper
- Brorskapets tilhengere framstår som fredelige, opplyste og rasjonelle
- Brorskapet blir knyttet opp mot moderat islam eller ikke religion i det hele tatt
- Islamisme blir ikke framstilt som problematisk
- Problemer, årsakssammenhenger, løsninger og moralske vurderinger er knyttet opp mot problematikk rundt demokratiet og politiske prosesser.

Generelle kjennetegn Autoritær politisk organisasjon-rammen:

- Brorskapet knyttes først og fremst til sin politiske praksis
- Brorskapet knyttes til korrupsjon og annen udemokratisk praksis
- Brorskapet blir framstilt som illegitime maktpersoner
- Brorskapet blir framstilt som undertrykkere
- Brorskapet kan knyttes til vold
- Brorskapet kan knyttes til religiøs undertrykkelse/fanatisme
- Islamisme som ideologi kan bli diskreditert
- Problem, årsakssammenhenger, løsninger og moralske vurderinger er først og fremst knyttet opp mot problematikk rundt deres bruk av makt

5.4.2 Sinte menn

Denne rammen skiller seg fra de to ovennevnte. Framstillingen av Brorskapet som ‘sinte menn’, går ikke inn i kjernen av kupp-konflikten på samme måte. Det var derfor mindre intuitivt å fylle ut forklaringselementene i rammematriksen. Framstillingen av Brorskapet i artikkelen « - Nå viser de militære sitt sanne ansikt» skjer først og fremst med bruk av rammelementer, der de framstår som sinte og følelsesladde og forklaringselementene er mindre tydelige. Jeg mener likevel at rammen er fyldig nok til å utgjøre en ramme. Fordi denne framstillingen av Brorskapet viser seg også i flere av de andre tekstene, men også finnes i kulturen og andre medieforskning forøvrig. Man kan si at ‘unge, sinte menn’ er en

slags stereotypi, som derfor har assosiasjoner til kulturelle referanser utenfor denne spesifikke hendelsen og er en kulturell tolkningsramme (se s. 21).

Et generelt kjennetegn ved disse 'sinte mennene' i rammeelementene i undersøkelsen er at de blir framstilt med store følelser, gjerne så store følelser at de sier at de ønsker å bli martyrer. Martyr-elementet har jeg lagt inn i rammepakken i rammematrisen, men også som et generelt kjennetegn. Jeg har ikke kalt rammen for martyr-rammen fordi de ikke blir framstilt som martyrer, men framstilt som noen som ønsker å bli martyrer. Til opplysning, det at rammen heter sinte menn, betyr ikke at framstilling av kvinner ikke kan plasseres i denne rammen. Den spiller mer på stereotypien enn på det deskriptive navnet.

Generelle kjennetegn Sinte menn-rammen:

- Brorskapets tilhengere blir først og fremst knyttet til deres negative følelser, hovedsakelig sinne og hysteri
- Brorskapets tilhengere blir framstilt som en gruppe
- Brorskapets tilhengere framstilles som irrasjonelle
- Brorskapets tilhengere blir ikke hovedsakelig framstilt som hverken offer eller overgriper
- Brorskapet kan bli knyttet til fundamentalistiske holdninger og ønske om å bli martyr
- Brorskapets tilhengere kan både bli knyttet til politisk og religiøs praksis
- Brorskapets tilhengere blir ikke knyttet til voldelige hendelser
- Problem, årsakssammenhenger, løsninger og moralske vurderinger blir knyttet til saken eller personene som vekker tilhengers sterke følelser.

5.4.3 Offer

Offer-rammen er en annen kulturell tolkningsramme, som vi kjenner fra kristendommen og som brukes som en kjent referanse i Norge i dag. Det er altså en kjent skikkelse som er lett å få øye på. Som nevnt innledningsvis, har Brorskapet vært forbudt i Egypt i 80 år, og har vært offer for forfølgelse og fengsling av makthaverne. På den måten er framstillingen av dem kjent fra deres historie, og årsaken til at den fikk en 'egen farge' i trinn 2 av analysen. Det som først og fremst preger rammepakken i denne analysen er drapene på hundrevis av Brorskaps - og Mursi-tilhengere. Denne framstilling går også i kjernen av konflikten mellom Brorskapet og hæren, og forklaringselementene henger godt sammen.

Generelle kjennetegn Offer-rammen:

- Brorskapet som organisasjon eller deres tilhengere er offer for vold og/eller undertrykkelse.

- Brorskapets tilhengere får et ansikt og en historie – framstår som enkeltmennesker
- Brorskapets politikk og/eller religiøs praksis blir ikke problematisert
- Brorskapets tilhengere framstilles som de moralske i konflikten
- Brorskapets tilhengere blir ikke knyttet til skyld i kriser
- Problem, årsakssammenhenger, løsninger og moralske vurderinger blir knyttet til voldshandlinger og makt

5.4.4 Voldelige fundamentalister

Denne er en ramme som framstiller Brorskapet som selve problemet i konflikten, på samme måte som Autoritær-rammen. Den store forskjellen er at de i denne rammen blir de definert ut i fra sin religiøsitet. De har også likheter til sinte menn-rammen, ved at Brorskapet også der kan bli framstilt som fundamentalistiske, med tanke på martyr-elementet. Det som tydelig skiller dem er volds-aspektet. I Sinte menn-rammen snakker de kanskje om å ofre seg selv eller ber Gud om å straffe fienden, men ingen oppfordring eller utøving av vold.

‘Fundamentalist’ er en kjent betegnelse, som også brukes om andre enn muslimer. Ordet har blitt brukt i beskrivelse av Brorskapet tidligere (se s. 5) og i framstillingen i mediene (se s. 12). Selv om Brorskapet i Egypt har vært lite knyttet til vold, har andre islamistiske grupper vært det, og beskyldinger ble rettet mot Brorskapet under Mursis presidentperiode. Derfor fikk ‘vold’ en egen farge i analysen på trinn 2. Volds-rammen er såpas tydelig i artikkelen «Brorskapets hevn», at jeg vurderte det slik at ‘vold’ måtte være en del av navnet til denne rammen. Hvis ikke kan den enkelt skilles fra Sinte menn-rammen i den deduktive analysen.

Generelle kjennetegn ved Voldelige fundamentalister– rammen:

- Brorskapet blir knyttet til religion og religiøs praksis
- Brorskapet blir ikke knyttet til politisk virksomhet
- Brorskapet blir knyttet til fundamentalistisk tolkning av religion
- Brorskapet blir knyttet til voldelige handlinger eller trussel om vold
- Brorskapet kan assosieres med terrorisme
- Brorskapet kan framstå som irrasjonelle
- Brorskapets tilhengere framstå som villige til å ofre seg
- Problemer, løsninger, konsekvenser og moralske vurderinger er knyttet til det religiøse

5.4.5 Kompleks organisasjon

Denne rammen skiller seg ut fra resten i denne analysen. Jeg valgte å gi hovedrammen jeg fant i saken «Geværene taler for seg» denne betegnelsen fordi det var en sak med mange rammeelement, men som likevel ikke pekte i én retning. Det betyr likevel ikke at den er uten tolkningsrammer. Det er en tekst med mange rammelementer og den framstår ikke som nøytral, men kanskje mer nøytral enn de andre. Denne rammen framstiller Brorskapet som mer nyansert enn de andre rammene, ved for eksempel å peke på både demokratiske og autoritære karakteristikk. På denne måten kan rammen karakteriseres som balansert i framstillingen av Brorskapet. Men den kan like mye karakteriseres ved at Brorskapet blir framstilt som en kompleks organisasjon, ved å peke på indre stridigheter og historien deres.

Dette er karakteristikk som beskriver dem innledningsvis av flere forskere, og kan sånn sett sies å være en tolkningsramme som resonerer med tolkninger av Brorskapet i deler av samfunnet. Dette er også en ramme som ble tydelig i trinn 2 av analysen, da alle fargene på kryss og tvers av alle kodeskjemaene gir et inntrykk av at det er mange måter å framstille Brorskapet på. Denne rammen var spesielt vanskelig å lage en rammepakke ut av i forbindelse med den konkrete konflikten. Jeg har komplementert med informasjon fra de andre kodeskjemaene også, slik at kompleks-rammen får mer 'kjøtt på beinet' enn bare «Geværene taler for seg»-kommentaren. Et eksempel er informasjon om dem som fundamentalister, som bare så vidt kommer fram i saken, men som kommer fram i de fleste andre sakene i analysen. Det kan tyde på at det er en del av den

Generelle kjennetegn Kompleks organisasjons-rammen:

- Brorskapet blir framstilt som en sammensatt og mangfoldig bevegelse
- Brorskapet kan bli satt i sammenheng med deres egen historie
- Brorskapets blir både knyttet til politisk og religiøs praksis
- Brorskapets forståelse og utførelse av politikk og religion blir problematisert
- Brorskapets politikk og indre liv kan bli diskutert
- Brorskapets praksis og historie blir satt i sammenheng med deres forhold til maktbaser både i og utenfor Egypt.
- Brorskapet kan bli framstilt på en analyserende måte
- Ramme- og forklaringselementene spriker i forskjellige retninger, og ingen annen ramme er framtreddende i teksten.
- Problem, årsakssammenhenger, løsninger og moralske vurderinger er knyttet i hovedsak til historiske eksempler

6 Analyse – deduktiv tolkningsrammeanalyse

Målet med denne analysen er å finne ut hvordan Det muslimske Brorskapet ble framstilt under og etter kuppet i juli og august 2013 i tre norske aviser. Jeg har da brukt tolkningsrammene som jeg identifiserte i den induktive delen av analysen for å kartlegge en større del av deknningen. Analysen vil kunne si noe om framstillingen av Brorskapet i løpet av en toukers periode. Den vil kunne peke på noen tendenser for hvordan Brorskapet har blitt framstilt mest og minst og til hvilket tidspunkt i konflikten rundt og etter kuppet i 2013. Den vil også si noe om framstillingen varierer mellom sjangrene og mellom de tre avisene. Jeg har da tatt utgangspunkt i de seks tolkningsrammene jeg har funnet i den induktive studien: demokrater, offer, voldelige fundamentalister, autoritære politikere, Sinte menn og kompleks organisasjon. Under her kommer jeg med noen eksempler på tekster som har vært utfordrende å analysere, for å vise hvordan jeg resonerer.

6.1 Få ramme-og forklaringselementer

En av utfordringene i en tolkningsrammeanalyse er å identifisere rammene i en tekst som har begrenset informasjon om Brorskapet og konflikten de er en del av. VG har flere saker der de intervjuer sivile egyptere, og sakene forteller først og fremst om hvordan den politiske uroen er for dem. Et eksempel er nyhetssaken «- Morsi løy til oss». Dette er en sak som helt tydelig har noe med den avsatte presidenten å gjøre og er dermed aktuell for min analyse.

Journalisten har intervjuet en som driver med utlån av kameler til turister ved pyramidene. Problemet hans er at det kommer ingen turister lenger på grunn av uro i landet. Han skylder på Mursi fordi han ikke «visste hvordan han skulle styre Egypt». Oppslaget er på samme tid framstilt som en slags gladsak, der en 91 år gammel dame fra USA kommer og faktisk leier en kamel sammen med datteren sin. Hovedbildet viser at dama setter fra seg rullatoren, med pyramidene i bakgrunnen, og et annet bilde viser henne og datteren som smiler med solbriller og solhatt. Ingressen er: «Turistflukten fra Kairo ruinerer Ragabs (65) livsgrunnlag. Rachel (91) fra Florida er en av få som vil se pyramidene fra kamelryggen.»

Dette «glad-elementet» kan avlede leserens oppmerksomhet mot Brorskapet, men det forekommer i en større sammenheng, der Mursi ikke direkte blir anklaget for å være autoritær, mer for å være udugelig. Men på sidevignetten øverst på avissiden står det «Egypt-revolusjonen». VG definerer altså konflikten i Egypt som en revolusjon, der avsettelsen av Mursi settes på linje med avsettelsen av Mubarak to år tidligere. Saken opererer med en grad av innforståthet, der Mursi tolkes inn i en fortelling der han er en autoritær leder. Det som

likevel gjør at denne saken har vært vanskelig å kategorisere, er at sidevignetten Egypt-revolusjonen” har stått på alle VGs saker mellom 4-8.juli, men alle sakene hører av den grunn med i autoritær-rammen. De andre sakene har hatt annen informasjon som har stått fram som viktigere. Jeg kategoriserte til slutt denne saken i ‘autoritær’-rammen, alternativet ville vært ‘annen’. Men dette er en av de sakene med minst informasjon om Brorskapet eller Mursi, slik at saker med mindre informasjon ville ha blitt tatt ut av materialet. Denne saken hadde en tittel som så tydelig framstiller Mursi dårlig, så jeg mener at jeg måtte inkludere den.

6.2 Hvem kommuniserer – journalist eller kilde?

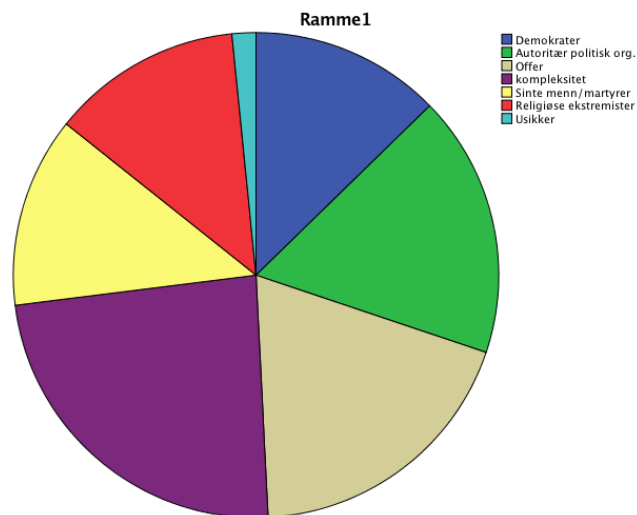
I noen artikler kommer det tydelig fram at journalistens tolkningsramme ikke nødvendigvis er den samme som kildenes. Det kan man se ved hvilke spørsmål hen stiller, diverse presupposisjoner og hvordan journalisten velger å sortere forklaringselementene i teksten. Likevel kan det være rammelementer som bryter med tolkningsrammen ved for eksempel sitater fra en kilde. Dette er informasjon man må tolke, og som ikke så lett blir fanget opp, hvis man ikke leter etter tolkningsrammen som en helhet i kodingen. Noen mener at disse elementene som tydelig kommer fra journalisten bør vektlegges mer når man velger tolkningsramme. Van Gorp (2010) mener at dette ikke gir så mye mening i og med at journalisten uansett plukker ut hva som skal med i teksten. Det er også journalisten som velger hvilke kilder vedkommende vil snakke med, og på den måten tar valg (2007). Som vist i den induktive studien, framhever jeg dog anføringsverb og andre beskrivelser journalisten gjør av kildene sine, som gir dem mer eller mindre troverdighet. Det blir i denne prosessen viktig å se hvilken kontekst det er satt i, og for meg som skal se på framstillingen av mennesker og ikke et tema eller hendelse, blir karakteristikkene viktig.

6.3 Funn deduktiv analyse

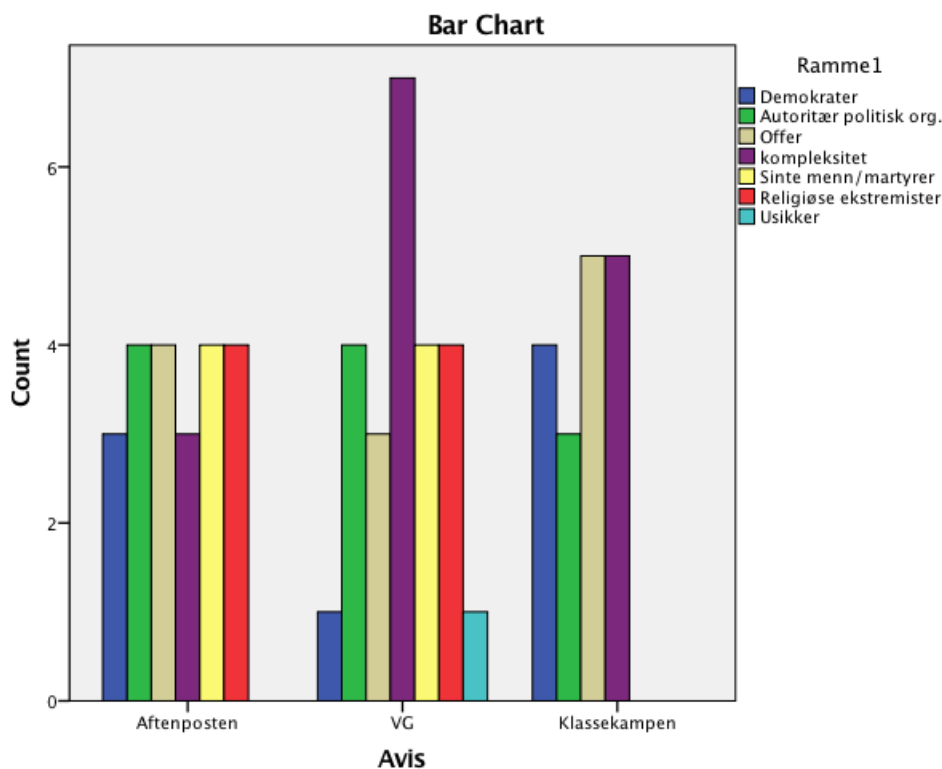
Hovedrammen (ramme 1) som oftest blir brukt i dette utvalget er kompleksitet-rammen (23%). Offer-rammen blir bruk nest mest (19%). Deretter autoritær-rammen (17, 5%) og Sinte menn-, voldelige fundamentalister - og demokrat-rammen (12,7 % hver). Én tekst passet ikke inn i noen av tolkningsrammene og er kategorisert som ‘usikker’. (se figur 1).

I analysen av hovedrammen hos hver enkelt avis, kommer det fram at *Klassekampen* ikke har noen tekster med Voldelige fundamentalister-rammen eller Sinte menn-rammen. De har like mange tekster med Offer- og Kompleksitet-rammen som hovedramme (5 tekster). *Verdens gang* stikker seg fram i søylediagrammet med å ha syv tekster som har kompleksitet-

rammen som hoveddramme. Autoritær-, Voldelige fundamentalister - og Sinte menn-rammen er hoveddrammer for fire tekster hver. Offer-rammen for tre tekster og demokrat-rammen med én tekst. *Aftenpostens* tekster er ganske likt fordelt på alle tolkningsrammene. Autoritær-, offer-, Sinte menn-, og voldelige fundamentalister-rammen som hoveddramme i fire tekster hver, mens demokrat og kompleksitet er hoveddrammer i tre tekster hver.

Figur 1

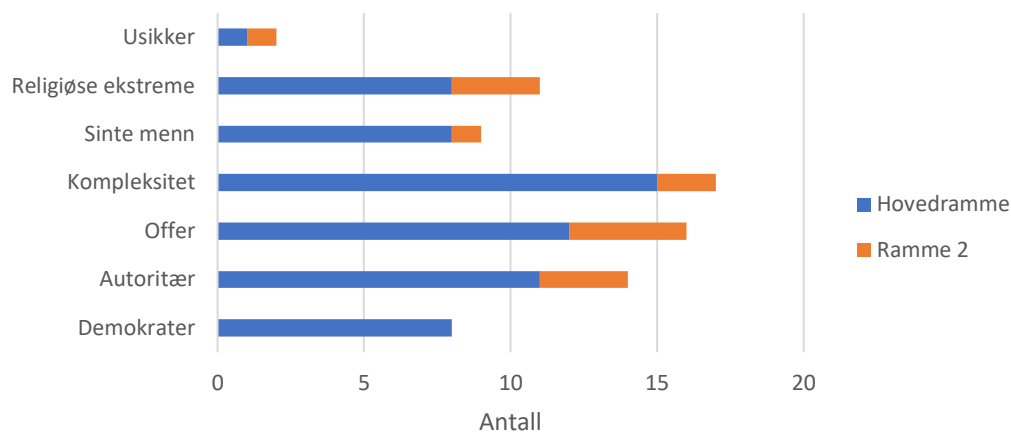
Figur 2

Det er tydelig at tolkningsrammene endrer seg fra periode 1 (2.-8. Juli) til periode 2 (15.-21. august), i alle fall i framstillingen av Brorskapet som offer. Offer-rammen blir ikke brukt som hoveddramme i den første perioden, men tolv ganger (44 prosent) i den andre perioden. Autoritær-rammen blir i motsetning brukt mye i den første perioden og bare ved én anledning i den andre. Kompleksitet-rammen brukes bare halvparten så mange ganger i periode 2. Ved å se på søylediagrammet nedenfor er det tydelig at 15. august er datoen som gjør mest utslag med tanke på offer-rammen, som var dagen etter at flere hundre Mursi-tilhengere og brorskapsmedlemmer ble drept av sikkerhets- og politistyrker. Dette er noe som endrer dekningen til alle tre avisene, både i dekning av konflikten og av framstillingen av Brorskapet. Det kan tyde på at dette var en hendelse som fungerte som et 'sjokk' og dermed endret tolkningen av situasjonen, slik Van Gorp (2007) mener at kan være tilfelle (se s. 21)

Flere rammer

14 av tekstene i utvalget har to rammer, som utgjør 22 prosent av alle tekstene. Hvis man regner hoveddrammen og 'Ramme 2' sammen, er fortsatt kompleksitet-rammen (22%) den største, men det er med dette utvalget færre prosentpoeng ned til Offer-rammen (20,8%) som er nest størst. Voldelige fundamentalister-rammen (14,3%) blir tre og fire prosentpoeng større

enn Demokrater- og Sinte menn-rammen. Det er med andre ord noen forskyvninger i størrelse på rammekategoriene når Ramme 2 blir inkludert i analysen, men utgjør ikke en stor endring.

Figur 3

Selv om en tekst med Kompleksitet-rammen skiller seg fra en tekst med to rammer, peker det på at Brorskapet blir framstilt på mer enn én måte. Hvis man legger disse tekstene sammen utgjør de 46 prosent av materialet. Det betyr at litt over halvparten av tekstene i analysen framstiller Brorskapet på hovedsakelig én måte.

Sinte menn- og Voldelige fundamentalister-rammen utgjør til sammen en firedel av materialet (25,4%) og blir større enn Kompleksitet-rammen. Sinte menn- og Voldelige fundamentalister-rammene er forskjellige tolkningsrammer, som skilles først og fremst ved at voldsbruk er en sentral del av framstillingen av islamister som voldelige fundamentalister. Det er også likheter, for eksempel at framstillingen av brorskapesmedlemmene som noen ønsker å ofre seg og bli martyrer går igjen i begge. Konteksten er mye mer knyttet til vold i tekstene med Voldelige fundamentalister-rammen.

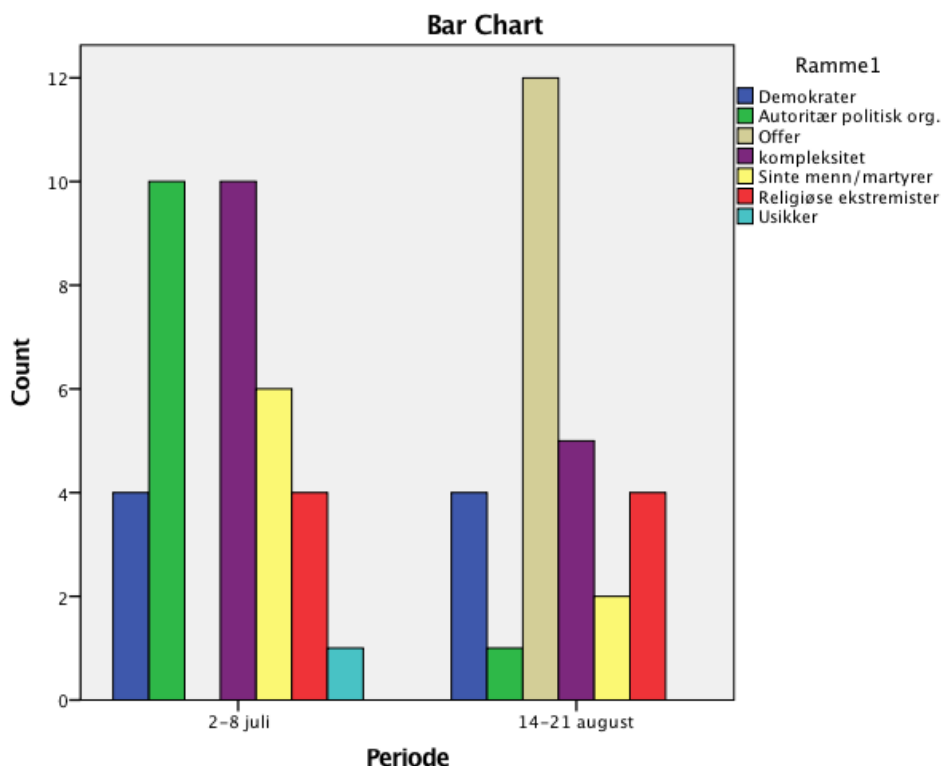
Offer

Brorskapet blir for eksempel framstilt som offer ved at leseren får beskrevet voldelige hendelser som har blitt utført mot dem, både ved gjenfortellinger av kilder, men også av journalister som var på stedet ved hendelsene. Hvordan de blir framstilt som ofre, beskriver jeg i analysen av Aftenpostens sak *Det startet ved morgengry, like etter bønnen*. Aftenposten skriver to saker til som har offer som hovedramme. Journalisten besøker i dagene etter massakren en moske som brukes som likhus og en moske som brukes som sykehus. Her

beskriver hun voksne og barn med skuddsår i hode og nakke, som indikerer at de har blitt skutt med hensikt for å drepe. Hun beskriver også hvordan frivillige gjør alt de kan for å holde likene i ”god stand” i varmen, slik at de skal rekke å registrere dem på et skikkelig vis, fordi de er redde for at myndighetene skal manipulere tallet på døde Mursi-tilhengere. Med dette framstår ikke bare Brorskapet som offer for vold, men også offer for autoritære og korrupte myndigheter og offer for et militærkupp. Hendelsen 14. August blir kalt for ”blodbad” i flere avisartikler og ”massakre” av noen.

I VG 16. august blir det publisert en reportasje med tittelen - *Han så meg, smilte, siktet og skjøt*. Journalisten har vært på et sykehus og intervjuet skadde. Hovedkilden her er en øyekirurg som har blitt skutt i benet, og han er ikke bare en vanlig Mursi-tilhenger, men svogeren til Mohammed El Beltagy, som er en av topplederne i Brorskapet. Han blir avbildet mens han ser trist ut i luften ikledd sykehusklær og en gipset fot. Billedteksten understreker offer-posisjonen. Det blir til og med sagt eksplisitt i en slags ekstra tittel plassert oppå bildet «De er grusomhetenes ofre», og journalisten kaller hendelsen 14. august for en «massakre». Sidevignetten på denne saken og de andre sakene om Egypt etter 14. August er endret fra «Egypt i krise» til «Egypt-revolusjonen», som VG brukte fra 3. juli. Dette er kan tolkes som et forklaringsselement, der sidevignetten sier noe om årsakssammenhengen i denne konflikten.

Klassekampen har ikke vært like tett på skadde og sivile som Aftenposten og VG. Det er til tider uklart om Klassekampen har en journalist på stedet i det hele tatt, eller om de tidvis bare har en fotograf. De er likevel den avisa med flest saker med offer som hoveddramme. I nyhetssaken *Arrestasjonsbølgen mot Det muslimske Brorskapet fortsetter: advarer mot klappjakt* 21. august blir Brorskapet som organisasjon og bevegelse framstilt som et offer for forfølgelse. Ordet/metaforen «klappjakt» framstiller det som at dette er en hensynsløs jakt. Dette er dermed ikke en sak som handler direkte om voldshendelsene 14. august, men om konflikten mellom Brorskapet og hæren etter kuppet. I ingressen og tidlig brødtekst får en egyptisk professor «med islamistisk bakgrunn» uttale seg om at Brorskapet blir utsatt for et plott, der de blir framstilt som terrorister av myndighetene, slik at de kan bli fjernet fra politikken. Bildet viser Mohamed Badie, lederen for Brorskapet som har blitt arrestert av hæren, som ser trist og stakkarslig ut. I denne saken blir de altså i all hovedsak framstilt som ofre for den undertrykkende og autoritære hæren.

Figur 4

Voldelige fundamentalister

I sakene i VG og Aftenposten nevnt over, har jeg inkludert religiøse ekstreme-rammen som en ”ramme 2”, fordi Brorskapet også blir framstilt som voldelige og potensielle radikalisererte. Disse karakteristikke blir i begge sakene mindre synlige, fordi de kommer senere ute i saken og blir ikke nevnt i tittel eller ingress. Det er opplysninger som utfordrer hoveddrammen som er ”offer”. I Aftenpostens sak *Venter på å få gravlegge sine døde*, som jeg refererte fra tidligere, får også leseren informasjon om Mursi-tilhengerne som gjør at de framstår som voldelige fundamentalister. Under den siste mellomtittelen ”mer vold” står det at en offiser sier at Mursi-tilhengere har torturert og drept politimenn da de angrep en politistasjon. Journalisten forteller med egne ord at flere titalls kirker har blitt angrepet av Mursi-tilhengere. Alt dette kommer etter at journalisten også har skrevet at ”men denne tragedien har også en annen side”, og slik lanserer hun selv at det finnes flere måter å se både konflikten og Brorskapet på. Hvis disse opplysningen hadde vært mindre eksplisitte, ville de kanskje ikke ha fått status som ”ramme 2”, fordi hoveddrammen er så sterk. Men beskrivelsen av de brutale handlingene blir til rammelementer som gir inntrykk og som en leser nok ikke vil glemme.

I Klassekampens sak *Advarer mot klappjakt* kan man si at forklaringselementene til offer- og religiøse ekstreme-rammen veves inn i hverandre. Både professoren med islamistisk bakgrunn og en annen ekspert mener at jakten på Brorskapet kan føre til radikalisering. Professoren mener at det er muligheter for ekstreme utbrytergrupper fra Brorskapet hvis demoniseringen, der de blant annet blir stemplet som terrorister, fortsetter. Den andre eksperten, en professor som leder for den liberale Demokratifronten og tidligere sa opp jobben sin som rådgiver for Mursi, mener også at det er fare for radikalisering. Brorskapet blir med andre ord ikke direkte framstilt som voldelige fundamentalister i denne saken, men som *potensielle* voldelige fundamentalister, noe som går innunder den samme rammen. Jeg mener dette er en konkurrerende ramme fordi det er tydelig at det er en del av Brorskapets historie og ikke minst forventet framtid at de kan bli ekstreme, uansett hvor mye de framstår som ofre. En hvilken som helst annen gruppe som blir framstilt som offer og undertrykte, ville nok ikke ha blitt koblet til ekstremisme med én gang.

I periode to utvikler konflikten seg til å bli mye mer voldelig. Mange Mursi-tilhengere blir drept i massakren 14. august, men det rapporteres også om flere voldshendelser og plyndring mot de kristne kopterne i Egypt. Det er disse hendelsene som det blir skrevet om i de sakene med religiøs ekstremisme-ramme i periode 2. I tillegg til VGs sak som jeg har analysert induktivt tidligere i oppgaven lengre opp i denne delen av analysen, skriver også Aftenposten en sak om en kirkeansatt som har opplevd at kirken hans ble plyndret, men at han selv rømte ut på baksiden. Tittelen er *Hvis de hadde fått tak i oss, hadde de drept oss*. Han blir framstilt som et offer for «hundrevis av mennesker med kjepper og kniver brøt ned porten til en av 40 kirker som er blitt angrepet de siste dagene». Brorskapet blir ikke like tydelig satt i sammenheng med hendelsene som i saken til VG, ved at det for eksempel er synlig i tittelen, så får Brorskapet skylden. Journalisten skriver: «Men ikke alle Mursi-tilhengere har selv rene hender – til tross for at Det muslimske broskaper regelmessig fordømmer vold i sine engelske uttalelser. Voldelige elementer har likevel gått til angrep på kirker og kristne skoler siden onsdag.» Det er litt uklart hva «voldelige elementer» er for noe, men leseren forstår at dette har noe med Brorskapet å gjøre. Selv om journalisten tar med en tvittermelding fra en talsmann fra Brorskapet, som sier at de ikke er skyldige i vold og plyndring av kirker, er det kopterne som framstår som ofrene og de mest troverdige. Det er de leseren blir kjent med og får høre historien til. En av de andre som jobber i kirken blir også sitert på at «Mursi er leder for en terroristgruppe».

Autoritær politisk organisasjon og Offer

Som nevnt viser *figur 4* at rammen Autoritær organisasjon brukes mest i den første perioden og er dominerende for alle tre avisenes saker den første dagen. 2. Juli er den dagen alle tre avisene publiserer saker om konflikten i Egypt, og er tre dager etter demonstrantene samlet seg på Tahrir-plassen for å demonstrere mot Mursi. Saken i Klassekampen har tittelen *Millioner ut mot Mursi* og har en brødtekst som starter slik: «De fleste egyptere er ikke i tvil: Dette er Egypts andre revolusjon». Saken starter altså med et forklaringsselement som indikerer at dette er hendelse som er sammenlignbar med revolusjonen to år tidligere, der Mubarak som hadde sittet i 30 år ble avsatt. Dette gjør at Mursi med en gang framstår som autoritær. I tillegg til at flere eksempler på autoritært styresett blir trukket fram utover i saken, blant andre i sitater fra to eldre damer.

Alle sakene denne dagen har bare blitt registrert med én ramme, så de framstiller i all hovedsak Mursi og Brorskapet som autoritære. VGs sak er veldig kort, og journalisten rapporterer fra flyplassen i Kairo, der hun intervjuer noen som mener Brorskapet er «ute og bruker makt» og en ekspert mener at hærens ultimatum er en mulighet landet ikke kan gå glipp av. Det er med andre ord en sak med lite informasjon om Brorskapet, men den informasjonen man får framstiller dem som autoritær og ultimatumet som en god ting. Aftenpostens journalist har kommet til Kairo før VGs journalist og har laget en reportasje fra Tahrir-plassen. Han skildrer jublende demonstranter og intervjuer en kvinne med en liten baby på armen, som mener at Mursi og Det muslimske brorskap har vært «en ulykke for landet». I faktaboksen blir det også skrevet at opposisjonen mener at Mursi har prøvd å samle all makt i sine hender. Dette sier noe om konteksten og opptakten denne konflikten.

Kuppet skjer ikke før om kvelden 3. Juli, så reaksjonene på dette kommer ikke i avisa før 4. juli. Den 3. juli er det ingen saker som har autoritær som hoveddramme. Det kan tyde på at de tre avisene skrev om den mest åpenbare og oppsiktsvekkende vinklingen først, før de tar fatt på andre framstillingsmåter. I og med at avisene søker nyheter, er det kanskje ikke så rart at en så stor demonstrasjon vekker forundring og oppsikt, og at demonstrantenes synspunkt på saken blir hoveddrammen. Autoritær-rammen blir brukt jevnt over i den første perioden, men bare én gang i periode 2. Det er en VG-sak der de har intervjuet en musiker som både har skrevet protestsanger mot Mubarak og Mursi. Han beskriver sin kamp mot både militæret og Brorskapet, og framstiller dem begge på denne måten som autoritære. Dette er en av få saker der en av de 'sekulære opprørerne' fra revolusjonen 2011 blir intervjuet. Det kan virke som at Autoritær-rammen svekkes forsvinner når Offer-rammen blir større, og at de på denne måten er motsetninger til hverandre, en slags mot-ramme og er gjensidig utelukkende.

Autoritær-rammen er dog registrert som 'ramme 2' i en sak som har offer-rammen som hoveddramme. Dette er en sak i Klassekampen med tittelen «Amnesty International krever full gransking av drap: Går ut mot blodbad», der noen kilder framstiller Brorskapet som fascistiske og udemokratiske på samme tid som at de forsvarer dem i kampen mot hæren og framstiller dem som offer. Offer-rammen er mest tydelig, for eksempel illustrert med denne ingressen: «- Det som skjedde 3. Juli var et militærkupp, og det som ble gjort mot demonstrantene var en massakre Egypt aldri har sett maken til, sier en egyptisk aktivist til Klassekampen.»

Kompleks organisasjon

Kompleksitet-rammen er som skrevet over den rammen som flest ganger er identifisert som hoveddramme. I tekster med denne rammen blir Brorskapet beskrevet på mange forskjellige måter. Den skiller seg fra en tekst med én hoveddramme og én ramme 2, med at den ikke har en tydelig hoveddramme og at den har flere enn to konkurrerende rammer. Når denne rammen finnes i nyhetssaker og reportasjer er det gjerne tekster med mange rammeelementer, mens forklaringselementene ikke henger helt sammen. Det kan være en sak der ingen elementer står fram som ekstra tydelige, for eksempel ved å være i en tittel eller en ingress. Et eksempel på en slik sak er Klassekampens saker fra 3. og 4. juli som vinkler sakene mer generelt på kuppet, og har mange forskjellige stemmer som framstiller Brorskapet ulikt. I det store og hele framstår de kanskje som en organisasjon som er mer kompleks, men det kan også være vanskelig å få tak på hvem de er, fordi det ikke er så mange tydelige forklaringselementer som rammer dem inn.

Flere av tekstene innenfor kompleksitet-rammen framstiller Brorskapet og konflikten på samme måte som CNN (Elena, 2016), ved at kuppet ikke blir legitimert, fordi Mursi blir kalt for den 'demokratiske valgte presidenten', men likevel rettfærdiggjort. CNN framstiller kuppet som et godt onde, som Egypt må gå gjennom for å utvikle et nytt demokrati. I tillegg til denne rammen, som egentlig da framstiller Mursi og Brorskapet som autoritære, inneholder kompleksitet-rammen flere nyanser om årsakene til kuppet og Brorskapets historie.

Sjanger

Kompleksitet-rammen kommer noe ulikt fram i kommentar- og lederartiklene i forhold til nyhets- og reportasjeartiklene, fordi tekstens argumenterende stil automatisk binder forklaringselementene sammen. Det er også i denne sjangeren at rammen forekommer oftest.

En kommentar i Klassekampen med kompleksitet-rammen ble analysert i den induktive studien. Alle VGs tekster med denne rammen er kommentarer og ledere. Det er én tekst jeg har kategorisert under sjangeren «uten», en spørsmål/svar-sak med tre eksperter, som framstiller Brorskapet som en noe udefinerbar og kompleks bevegelse/organisasjon. Jeg har satt den under «uten» fordi den ikke har en vanlig tittel og ingress, men er bare kalt ”eksperterne”. Den har dog egen byline, så den blir derfor ikke med i tolkningen av hovedsaken. Diagrammet over viser også at kommentarer og ledere generelt ofte har denne rammen. Det kan være fordi det er en sjanger som har rom for å analysere på en annen måte enn i nyhetssaker. Kommentarijournalistikk kan også komme med sterke meninger, men det er vel en todelt sjanger, der man både analyserer og mener, og ikke nødvendigvis samtidig. Selv om ens meninger og kognitive tolkningsrammer er med og former hvordan man analyserer og hvordan forklaringselementene henger sammen. I dette utvalget kan det virke som at kommentarijournalistikken er mer analyserende enn menende.

Det kan virke som at kommentarene og lederne i dette utvalget spiller lite på følelser, i og med at ingen av tekstene har offer- eller Sinte menn-rammen som hoveddramme. Mens Demokrat-, Autoritær- og Voldelige fundamentalister er fordelt jevnt utover. Lederne i VG er usignerte, mens kommentarene er skrevet av flere forskjellige kommentatorer. De framstiller Brorskapet på en nyanserende og noe ‘helgarderende måte’. I lederen «Militærmakt» fra 4. juli skriver de for eksempel at Mursi var demokratisk valgt, og at generaler i et demokrati ikke skal fortelle en president når tiden er ute. Lenger ned skriver de likevel at «presidenten og islamistene bærer hovedansvaret for krisen som utløste hans fall». Det kommer også fram at «de har vist seg udugelige i posisjon», på grunn av Egypts økende sosiale og økonomiske problemer. Det legges også vekt på at Brorskapet er en bevegelse som representerer millioner av egyptere.

I en kommentar skrevet 5. Juli i VG blir Brorskapet beskrevet som partiet for de mange dypt religiøse og konservative i Egypt, og at 10 og 13 millioner stemte på Mursi. De blir som parti også beskrevet som pragmatiske, samarbeidsvillige og demokratiforkjempere tilbake i 2011, men at de ikke har regjert som de har lovet. De har vist seg som udugelige, og kommentatoren ser også faren for at Brorskapets fall kan føre til radikalisering. Dette er med andre ord en kommentar som framstiller Brorskapet på mange forskjellige måter, og som mer prøver å analysere dem enn å mene noe om hvem de er, selv om det selvfølgelig kan gå inn i hverandre.

Kompleksitet-rammen er bare hoveddramme på én tekst i reportasje-sjangeren, som ellers domineres av offer-, sinte unge menn/martyr- og autoritær. De sakene som er

kategorisert som reportasjer i denne studien er tekster som har reportasjeelementer som beskrivelser og intervjuer fra stedet. Det er den sjangeren som er mest brukt i dekingen av kuppet i Egypt.

Kompleksitet-rammen er nesten ikke å finne i reportasjesjangeren, som er den største sjangeren. Det kan ha noe med at tolkningsrammene blir mer tydelig i saker der menneskene i Egypt blir skildret, tatt bilde av og uttaler seg. Hvis journalisten rapporterer fra enten Tahrir eller Nasr-city har hen valgt et ståsted å rapportere fra som vil påvirke tolkningsrammen i teksten. Det betyr ikke at Brorskapet bare blir framstilt positivt når journalisten rapporterer fra Nasr-city, men det kan i dette materialet tyde på at tilstedeværelsen gjør at Brorskapet ikke blir framstilt som veldig kompleks. Det er kanskje ikke så merkelig, fordi ramme-og forklaringsselementene som påvirkes av uttalelser og beskrivelser av dem vil bli tydelige i teksten.

7 Konklusjon

7.1 Bemerkninger til teori og metode

Funnene i denne oppgaven handler ikke bare om tolkningsrammene og kartleggingen av dem, men også en utprøving av en kompleks metode. Ved å bruke Van Gorps rammepakkemodell (2010), med noen endringer, har jeg prøvd å gjøre konstruksjonen av tolkningsrammer så transparent og systematisk som mulig. Dette har vært viktig for å gi en god og grundig begrunnelse for hva som utgjør en tolkningsramme, men også for at det på best mulig måte skal brukes som et verktøy for å analysere et større materiale deduktivt.

Det jeg har tilført selv i denne metoden, er å fargelegge kodeskjemaene, slik at jeg systematisk og visuelt kunne finne mønstrene. Jeg har også valgt å gjøre en kvalitativ tekstanalyse av tekstene, slik at min tolkning og argumenter kommer tydeligere fram, enn om jeg bare hadde forholdt meg til rammematriksen, som Van Gorp anser som sluttproduktet av den kvalitative fasen. En kvalitativ tekstanalyse vil mest sannsynlig hjelpe på reliabiliteten i den deduktive fasen, fordi den induktive fasen fungerer som en slags mal og bevis for forholdet til tolkningsrammene.

En utfordring ved hele analysen har vært å definere tolkningsrammer som kunne brukes for et større materiale. Den metodiske tilnærmingen er helt avhengig av at det strategiske utvalget av tekster til den induktive analysen representerer hele materialet, slik at ingen tolkningsrammer ikke blir oversett. Dette gjør at forskeren må gå grundig gjennom materialet før selve analysen, som gjør at det er en risiko for at forskerens egne tolkningsrammer påvirker studien på et tidlig stadium. Jeg mener at Van Gorps metode, der man analyserer materialet på tvers av tekstene, har bidratt til å redusere denne utfordringen, ved at tolkningsrammene ikke bare oppstår fra én og én tekst. En annen utfordringen ved denne metoden er å tolke og kategorisere på samme tid i den deduktive fasen. Det var imidlertid en forutsetning for å beholde det holistiske og hermeneutiske aspektet ved teorien om tolkningsrammer. Jeg definerte én ramme som én variabel i kodeskjemaet, som forutsatte jeg måtte tolke hver tekst før jeg kategoriserte dem.

En utfordring som handler mer om teorien enn metoden, er at forklaringselementene, som er basert på Entmans elementer ikke fungerer maksimalt som teoretisk grunnlag når man analyserer framstillingen av en gruppe. I denne oppgaven kalles de 'forklaringselementer'. Dette ble tydeligst i arbeidet med rammematriksen, der Brorskapet ikke alltid var selve 'problemet' i sakene jeg analyserte. Å bruke rammepakkemodellen med analyse av også rammelementer, var dermed viktig for å finne de rammene som jeg fant. Jeg opplevde at

rammene jeg analyserte i den kvalitative studien fungerte godt i den deduktive analysen, og der Kompleks organisasjon-rammen ble den mest brukte. Dette var også den rammen som det var minst åpenbare sammenhengende forklaringslementer, men som likevel viste seg å si en hel del om framstillingen av Brorskapet, selv om selve tolkningsrammen ikke hadde den 'fyldigste' beskrivelsen.

7.2 Viktigste funn

I denne oppgaven har jeg undersøkt hvordan den islamistiske organisasjonen Det muslimske brorskap ble framstilt i et utvalg norske aviser under og etter kuppet i Egypt i 2013. Ved å gjøre en induktiv tolkningsrammeanalyse av seks journalistiske tekster fant jeg at Brorskapet blir framstilt på minst seks ulike måter i materialet jeg undersøker: autoritære, demokrater, offer, voldelige fundamentalister, Sinte menn og som en kompleks organisasjon.

Metoden jeg har brukt for å identifisere tolkningsrammene legger opp til at de skal brukes for å kartlegge tolkningsrammene i et større materiale. For å teste hvordan metoden jeg har brukt har fungert, og for å se om jeg kan finne noen mønstre og tendenser i materialet på 63 tekster i tre aviser, har jeg gjort en deduktiv tolkningsrammeanalyse i tillegg. På grunn av det begrensede utvalget, kan ikke disse funnene si noe generelt om hyppigheten på bruk av tolkningsrammene. Undersøkelsen sier noe om hvordan Aftenposten, VG og Klassekampen framstilte Det muslimske brorskap i løpet av 14 dager, fordelt på to perioder, sommeren 2013.

Analysen viser at den journalistiske tilnærmingen til Brorskapet varierer. Den mest omfangsrige rammen er Kompleksitet-rammen, mens 22 prosent av tekstene inneholdt to tolkningsrammer. Til sammen utgjør disse tekstene nær halvparten (46 prosent) av materialet. De øvrige rammene er relativt jevnt fordelt, med Offer-rammen som den nest største. Den journalistiske vinklingen kan vanskelig beskyldes for å være ensporet.

Jeg valgte å studere mediedekningen av Brorskapet fordi konteksten sommeren 2013 satte dem i ulike posisjoner: valgt president som var beskylt for å være autoritær og offer for vold. Funnene i den deduktive analysen tyder på at den komplekse situasjonen rundt kuppet genererer kompleksiteten i medieframstillingen av Brorskapet. Konflikten i Egypt sommeren 2013 har tilsynelatende to sider som begge på sine måter står i et motsetningsforhold til 'det vestlige'. Islamistene med sin blanding av religion og politikk, og militærstyret som autoritære. Enkelt sagt, dette er en konflikt der islamistene blir satt opp mot en gruppe som også blir framstilt dårlig. Det blir spesielt tydelig i kommentarsjangeren, der kompleksitet-

rammen påvirkes av kommentatorene ikke har noe til overs for hverken Brorskapet eller hæren.

Framstillingen av Brorskapet er preget av rollen de får i de enkelte hendelsene. Offer-rammen dominerer for eksempel i dagene etter massakren mot Mursi-tilhengerne. De blir ikke framstilt som offer for et militærkupp i den første perioden, men blir framstilt som offer for vold og forfølgelse i den andre perioden. Hva islamisme er og hva som skiller en islamist fra en muslim, blir lite belyst i materialet jeg har analysert. Brorskapets religiøsitet blir først og fremst en stor del av tekstene med Voldelige fundamentalister-rammen. Den islamistiske politikken som ble ført det året Mursi hadde makt, blir også brukt som informasjon i tekstene med Autoritær-rammen, ved at de innførte en del religiøse lover og regler. Det religiøse aspektet ved Mursi og Brorskapet som autoritær er likevel ikke det som får størst plass i artiklene i denne tolkningsrammen, og dekningen fokuserer mer på dem som politikere enn som religiøse.

I rammen Sinte menn, kan flere sitater om å ofre seg gi assosiasjoner til sterk religiøsitet, men det er like ofte de vil ofre seg for Mursi som for Gud, så det er ikke en ramme som er direkte knyttet opp mot Brorskapet som religiøse. Dette henge sammen med at de fleste Brorskapet er i konflikt med, også er muslimer. Hæren blir ikke framstilt som særlig religiøs, men mange av demonstrantene som støtter hæren, bærer hijab og henvender seg til Allah. Flere uttaler at de er muslimer, men ikke liker måten Brorskapet tolker religionen på. En kommentar-artikkel i VG har tittelen «Muslimer mot muslimer», som er en slags analyse over konflikter i verden, med kuppet i Egypt som den aktuelle hendelsen, der kommentatoren konkluderer med at konfliktene består av muslimer som kjemper mot muslimer og ikke muslimer som kjemper mot Vesten. Dette er en forståelse av konflikten i Egypt, der religion ikke blir sett på som motsetningen mellom partene, og heller da ikke i like stort motsetningsforhold til Vesten, som Døving og Kraft (Døving & Kraft, 2013) skriver at «global islam» ofte har blitt ansett som.

Funnene jeg har gjort avspeiler dels forskerkaraktistikkene av Broskapet som jeg greier ut for i innledningskapittelet. Ved at de blir sett på som en kompleks organisasjon. Stig Jarle Hansen skriver at ”det muslimske brorskap er beryktet; rykter, informasjon og desinformasjon har blitt spredd av fiender, venner og nøytrale parter siden bevegelsen ble startet i 1928” (Hansen & Mesøy, 2009). De blir både blant akademikerne jeg har referert til og blant journalister, kommentatorer og kilder i mediene framstilt som demokratiske, voldelige, fundamentalister, autoritære, komplekse, offer og sinte og hysteriske. Det er likevel noen sider ved Brorskapet som organisasjon og bevegelse som ikke kommer fram i

mediedekningen. De blir ikke framstilt som en grasrotorganisasjon eller en veldedig organisasjon. De blir heller ikke satt i direkte sammenheng med terror via den avdøde ideologen Qutb, og blir i liten grad framstilt som en del av en global jihad-gruppering.

Selv om denne studien baserer seg på en åpen problemstilling og ingen hypotese, innledet jeg med noen teorier om pressens dekning av islam og en litteraturgjennomgang av mediedekningen av Brorskapet og kuppet i Egypt i 2013. Mine funn kan ikke direkte sammenlignes med noen av de andre studiene, fordi de er gjort på forskjellige premisser, men jeg kan trekke noen paralleller.

Guzman (2015) studerte konflikten Egypt under den arabiske våren, og analyserte framstillingen av partene i konflikten på Tv-stasjoner i USA. amerikanske medier. Både Mubarak og Brorskapet ble framstilt som 'dem' i motsetning til et 'oss' i vesten/USA og som irrasjonelle. Dette kan tyde på at Brorskapet og militærstyret til Mubarak framstilt dårlige i amerikanske medier enn i norske. I min studie ble nok ikke hæren framstilt like dårlig som Mubarak ble i Guzmans studie, i alle fall ikke i den første perioden av undersøkelsen min. Men det virker som at framstillingen i de mediene jeg har undersøkt har noen lignende trekk som de Guzman har undersøkt, ved at ingen blir framstilt som 'helter', selv om det var tilfeller av Demokrat-rammen i min undersøkelse. Guzman skriver at både CNN og Fox news fokuserer på Brorskapets religiøse agenda, voldelige fortid og mulige voldelige framtid, uansett om de bidro i en demokratisk bevegelse.

Dette siste funnet fra Guzman samsvarer ikke helt med mine funn. I min studie blir også Brorskapet framstilt som voldelige og religiøse fundamentalister, men ikke hovedsakelig. For selv om Brorskapet blir anklaget som autoritære og udemokratiske i materialet jeg har undersøkt, blir Mursi også definert som den første demokratisk valgte presidenten i Egypt. Det kompliserer framstillingen av Brorskapet, også siden de kan bli framstilt som både autoritære og demokratiske i en og samme tekst. Det kan virke som at året som lovlige og valgte politikere, ikke nødvendigvis setter dem i et mye bedre lys i mediene, men Brorskapet blir ofte framstilt som politikere og en politisk organisasjon, og ikke bare som en religiøs organisasjon. Det blir tydelig i Demokrat-rammen og Autoritær-rammen, og tidvis i de andre rammene, bortsett fra Voldelige fundamentalister-rammen.

I Martin Elenas (2016) tolkningsrammestudie av kuppet bruker han rammene «militær makt» og «andre del av revolusjonen». Selv om han ikke ser direkte på framstilling av Brorskapet, men på selve konflikten, kan man se elementer av disse to rammene i rammematriksen for denne studien (se vedlegg 2). Spesielt i tekster der Brorskapet blir framstilt som autoritære, blir konflikten framstilt som en fortsettelse av revolusjonen fra den

arabiske våren, der en demokratisk valgt president ikke har opptrådt demokratisk, som dermed bidrar til å rettfærdiggjøre militærkuppet.

Saids (1997) studie om medier og islam peker på at islam blir knyttet tett opp mot fundamentalisme, ved at muslimer blir forklart ut i fra hva de *er* og ikke hva de *gjør*. Han mener at lokale og konkrete omstendigheter får liten plass i deknningen, når mediene for eksempel dekker aggresjon fra muslimer i en konflikt. Denne analysen av mediedekningen (basert på studier av medieframstillingen av revolusjonen i Iran 1979) samsvarer ikke helt med mine funn, der det kan virke som at lokale forhold endrer framstillingen av Brorskapet en hel del, for eksempel etter massakren i august 2013, der Offer-rammen blir tydelig. I de artiklene som handler om vold og plyndring av kirker, framstilles Brorskapet som voldelige fundamentalister, men det er mer det de *gjør* og deres tolkning av religionen som blir framstilt som ekstrem og ikke religionen i seg selv. I den teksten jeg analyserte kvalitativt som fikk Voldelige fundamentalister-rammen, kommer det tydelig fram at dette ikke er noe alle muslimer holder på med.

En del tekster knytter islamistene til fundamentalisme og ekstremisme, selv om de ikke er knyttet til direkte ekstreme handlinger. For eksempel i tekster som har fått Voldelige fundamentalister-rammen i den første perioden av materialet, der eksperter snakker om faren for radikaliserings av brorskapsmedlemmer. Her er det tydelig at det finnes en tolkningsramme av brorskapsmedlemmer og islamister som mulige ekstreme, selv om de ikke har gjort noe galt.

I framtidige studier hadde det vært interessant å se om de seks tolkningsrammene kan brukes til å analysere framstillingen av andre islamistiske grupperinger. Siden kuppet i Egypt var en veldig kompleks situasjon, er det kanskje best å prøve rammene i deknningen av andre komplekse situasjoner, for eksempel borgerkrigen i Syria, der flere islamistiske grupperinger slåss mot hverandre. Det hadde også vært interessant å undersøke Hamas på Gaza eller Ennahda i Tunisia i forbindelse med en konflikt eller et valg.

8 Litteraturliste

- Al-Awadi, H. (2013). Islamists in power: the case of the Muslim Brotherhood in Egypt. *Contemporary Arab Affairs*, 6(4), 539-551. doi: 10.1080/17550912.2013.856079
- Allern, S. (2014). When Journalists Frame the News. I K. Fahlenbrach, E. Sivertsen & R. Werenskjold (Red.), *Media and Revolt - Strategies and Performances From the 1960s to the Present* (s. 91-108). New York: Berghahn.
- Bergström, G. & Boréus, K. (2014). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys* (3. utg.). Lund: Studentlitteratur.
- Borah, P. (2011). Conceptual Issues in Framing Theory: A Systematic Examination of a Decade's Literature. *Journal of Communication*, 61(2), 246-263. doi: 10.1111/j.1460-2466.2011.01539.x
- Cappella, J. N. & Jamieson., K. H. (1992). *Spiral of Cynicism : The Press and the Public Good*. New York: Oxford University Press.
- Cooper, S. D. (2010). The Oppositional Framing of Bloggers IP. D'Angelo & J. A. Kuypers (Red.), *Doing News Framing Analysis: Empirical and Theoretical Perspectives* New York: Routledge.
- D'Angelo, P. (2002). News Framing as a Multiparadigmatic Research Program: A Response to Entman. *Journal of Communication*, 52(4), 870-888.
- D'Angelo, P. (2010). Conclusion: Arriving At the Horizons of News Framing Analysis. I P. D'Angelo & J. A. Kuypers (Red.), *Doing News Framing Analysis - Empirical and Theoretical perspectives* (s. 356-368). New York: Routledge.
- D'Angelo, P. & Kuypers, J. A. (2010). Introduction: Doing News Framing Analysis. I P. D'Angelo & J. A. Kuypers (Red.), *Doing News Framing Analysis - Empirical and Theoretical perspectives* (s. 1-14). New York: Routledge.
- Døving, C. A. & Kraft, S. E. (2013). *Religion i pressen*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Eide, E. & Lånkan, K. B. (2016). Autonomous journalists and anonymous politicians? Norwegian media coverage of the NSA surveillance and the «Snowden Affair». *Norsk medietidsskrift*, 23(3), 1-21. doi: 10.18261/issn.0805-9535-
- El Issawi, F. (2014). *The Role of Egyptian Media in the Coup* (IEMed.Mediterranean Yearbook). European Institute of the Mediterranean: European Institute of the Mediterranean.
- El Maghraby, S. & El Ela, Y. A. (2014). Framing Political Change in Egypt: How Ideology Influences Coverage. *Global Media Journal African Edition*, 8(2), 231-274.
- Elena, M. (2016). Framing international media in the face of social movements: CNN and Al-Jazeera English in the fall of Morsi. *Communication & Society*, 29(3), 119-130. doi: 10.15581/003.29.3.119-130
- Elmasry, M. H., Auter, P. J. & Makady, H. (2016). Mapping the "Arab Autumn": A Framing Analysis of CBC and Al-Nahar Networks' Coverage of Egypt's Military Coup. I A. Doiau & M. B. Moussa (Red.), *Mediated Identities and New Journalism in the Arab World: Mapping the "Arab Spring"* (s. 143-160). London: Palgrave Mcmillian
- Entman, R. (1991). Framing U.S. Coverage of International News: Contrasts in Narratives of the KAL and Iran Air Incidents. *Journal of Communication*, 41(4), 6-27.
- Entman, R. (1993). Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51-58.
- Fairclough, N. (1995). *Media Discourse*. London: Arnold.
- Gamson, W. A. & Lasch, K. E. (1983). The Political Culture of social Welfare Policy. I S. E. Spiro & E. Yuchtman-Yaar (Red.), *Evaluating the Welfare State: Social and Political Perspectives*. New York: Academic Press

- Gamson, W. A. & Modigliani, A. (1989). Media Discourse and Public Opinion on Nuclear Power: A Constructionist Approach. *American Journal of Sociology*, 95(1), 1-37.
- Guzman, A. L. (2015). Evolution of News Frames During the 2011 Egyptian Revolution. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 93(1), 80-98. doi: 10.1177/1077699015606677
- Hansen, S. J., Gaas, M. H. & Bary, I. (2017). *The Muslim Brotherhood Movement in the Arab Winter (discussion paper)*. Harvard Kennedy School
- Hansen, S. J. & Mesøy, A. (2009). *The Muslim Brotherhood in the Wider Horn of Africa* (33): Nowegian Institute for Urban and Regional Research.
- Human Right Watch. (2018, 13.02.2018). Egypt: Planned Presidential Vote Neither Free Nor Fair. Hentet fra <https://www.hrw.org/news/2018/02/13/egypt-planned-presidential-vote-neither-free-nor-fair>
- Huntington, S. P. (1993). The Clash of Civilizations? *Foreign Affairs*, 72(3), 22-49.
- Hågvær, Y. B. (2007). *Å forstå avisa: innføring i praktisk presseanalyse*. Bergen Fagbokforlaget.
- Ibrahim, D. (2010). The Framing of Islam on Network News Following the September 11th Attacks. *The International Communication Gazette*, 72(1), 111-125.
- Ihlen, Ø. & Allern, S. (2008). This Is the Issue: Framing Contests and Media Coverage. I J. Strömbäck, M. Ørsten & T. Aalberg (Red.), *Communicating Politics Political Communication in the Nordic Countries* (s. 233-248). Gøteborg: Nordicom.
- IMDi. (2009). *Innvandrere i norske medier: Medieskapt islamfrykt og usynlig hverdagsliv: Integrerings- og mangfoldsdirektoratet*.
- Jensen, K. B. (2012). The complementarity of qualitative and quantitative methodologies in media and communication research. I K. B. Jense (Red.), *A Handbook of Media and Communication Research: Qualitative and Quantitative Methodologies* (2. utg., s. 283-301). Oxon: Routledge.
- Kandil, H. (2015). *Inside the Brotherhood*. Cambridge: Polity Press.
- Lawrence, R. G. (2010). Researching Political News Framing: Established Ground and New Horizons. I P. D'Angelo & J. A. Kuypers (Red.), *Doing News Framing Analysis - Empirical and Theoretical perspectives* (s. 265-285). New York: Routledge.
- Lewis, B. (1990). The Roots of the Muslim Rage. *The Atlantic Monthly*, 266, 47-60.
- Matthes, J. (2009). What's in a Frame? A Content Analysis of Media Framing Studies in the World's Leading Communication Journals, 1990-2005. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 86(2), 349-367.
- Matthes, J. & Kohring, M. (2008). The Content Analysis of Media Frames: Toward Improving Reliability and Validity. *Journal of Communication*, 58(2), 258-279. doi: 10.1111/j.1460-2466.2008.00384.x
- Ottosen, R. & Bull, C. A. (2016). Insane or evil? How Norway's Dagbladet and Aftenposten newspapers covered the perpetrator of 22 July 2011. *Journal of Applied Journalism & Media Studies*, 5(1), 27-50.
- Pan, Z. & Kosicki, G. M. (1993). Framing Analysis: An Approach to News Discourse. *Political Communication*, 10, 55-75.
- Redaktørforeningen. (2014a). Aftenposten. Hentet 10. mai 2018 fra <http://arsrapport.nored.no/Nasjonal-redaksjonell-aarsrapport-2014/Eksemppler/Aftenposten>
- Redaktørforeningen. (2014b). Verdens Gangs stiftelseserklæring. Hentet 10. mai 2018 fra <http://arsrapport.nored.no/Nasjonal-redaksjonell-aarsrapport-2014/Eksemppler/Verdens-Gang>

- Reese, S. D. (2010). Finding Frames in a Web of Culture - The Case of the War on Terror. I P. D'Angelo & J. A. Kuypers (Red.), *Doing News Framing Analysis - Empirical and Theoretical perspectives* (s. 17-42). New York: Routledge.
- Said, E. (1997). *Covering Islam* (2. utg.). London: Vintage.
- Sandvik, M. (1995). Argumentasjonsanalyse. I J. Svennevig, M. Sandvik & W. Vagle (Red.), *Tilnærminger til tekst: modeller for språklig tekstanalyse* (s. 239-344). Oslo: Cappelen Akademisk Forlag/LNU.
- Semetko, H. A. & Valkenburg, P. M. (2000). Framing European Politics: A Content Analysis of Press and Television News. *Journal of Communication*, 50(2), 93-109.
- Sjøvaag, H. (2010). Samfunnskontraktens opphav og ideologiske funksjon. I J. Roppen & S. Allern (Red.), *Journalistikkens samfunnsoppdrag* (s. 36-48). Kristiansand: Ij-forlaget.
- Steensen, S. (2016). *Stedets sjanger: om moderne reportasjejournalistikk* (2. utg.). Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Thorsen, D. E. (2016). Militærkupp. Hentet 17.08.2016, fra Store norske leksikon <https://snl.no/milit%C3%A6rkupp>
- Tuchman, G. (1978). *Making News - A Study in the Construction of Reality*. New York: The Free Press.
- Utvik, B. O. (2013). *Islamismen* (2. utg.). Oslo: Akademika forlag.
- Utvik, B. O. (2014). Tilpasning, eller kamp fo demokratiet? *Babylon Nordisk tidsskrift for Midtøstenstudier*, 12(2), 58-69.
- Utvik, B. O. (2017). A question of faith? Islamists and secularists fight over the post-Mubarak state. *Contemporary Arab Affairs*, 10(1), 93-117. doi: 10.1080/17550912.2017.1279384
- Vagle, W. (1995). Kritisk tekstanalyse. I J. Svennevig, M. Sandvik & W. Vagle (Red.), *Tilnærminger til tekst: modeller for språklig tekstanalyse* (s. 123-235). Oslo: Cappelen Akademisk Forlag/LNU.
- Van Dijk, J. (2009). Free the Vvictim: a critique of the western conception of victimhood *International Review of Victimology*, 16, 1-33.
- Van Gorp, B. (2007). The Constructionist Approach to Framing: Bringing Culture Back In. *Journal of Communication*, 57(1), 60-78. doi: 10.1111/j.1460-2466.2006.00329.x
- Van Gorp, B. (2010). Strategies to Take Subjectivity out of Framing Analysis. I P. D'Angelo & J. A. Kuypers (Red.), *Doing News Framing Analysis - Empirical and Theoretical perspectives* (s. 84-109). New York: Routledge.
- Vidino, L. (2005). The Muslim Brotherhood's Conquest of Europe. *Middle East Quarterly*, 12(2).
- Ytreberg, E. (2008). *Hva er medievitenskap*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Østbye, H., Helland, K., Knapskog, K., Larsen, L. O. & Moe, H. (2013). *Metodebok for mediefag* (4. utg.). Bergen: Fagbokforlaget

9 Vedlegg

9.1 Vedlegg 1 – Utvalg avisartikler induktiv studie

9.2 Vedlegg 2 – Rammematrise

9.3 Vedlegg 3 – Skjema åpen koding med farger

KLASSEKAMPEN Venstresidas dagsavis

Geværene taler for seg

☐ Klassekampen. 17.08.2013. Side: 23

Peter M. Johansen

Militærets makt i Egypt er så inngrodd at store deler av kreftene bak «den arabiske våren» har gått seg vill i alliansene, slik «militærattaché» Unni Vikan her i Norge lanserte militærkuppet «som et godt kupp» (Klassekampen 5.

juli) og fortsatt hevder at militæret er de eneste som kan redde landet.

Militæret sto ikke på folkets side da det omsider avsatte president Hosni Mubarak for å redde ancien régime, restene av Mubarak-regimet som militæret var den viktigste bestanddelen av, selv om folk på Tahrirplassen jublet. Militæret utførte ikke «folkets vilje» da de avsatte den valgte presidenten Mohamed Mursi 3. juli i sitt forsøk på å gi Det muslimske brorskapet coup de grâce, nådestøtet.

I begge tilfeller handlet ikke militæret på andre vegne enn seg selv, manøvrerte mellom en dypt splittet nasjon på et tidspunkt hvor Tamarod-bevegelsen (Opprør) var i ferd med å samle folk i gatene igjen i hva som var opptakten til den andre Kairo-våren. Militæret frykter millionmassene og ser sitt snitt til å bli kvitt Brorskapet.

Militæret i rammene for Brorskapet etter valget og under utformingen av grunnloven. Brorskapet ga militæret det de ba om. Dermed ble generalene sittende på sine kommandohøyder, nedfelt i den nye grunnloven, og på sine økonomiske posisjoner.

Brorskapet melte sin egen kake og forsøkte iherdig å utvide den med utstrakte fullmakter som gikk ut over forfatningen og demokratiske spilleregler, noe Mursi nå har beklaget som feilgrep. Venstresida kjenner det igjen ut fra sine erfaringer med Brorskapet i Kifaya-bevegelsen (Nok er nok) som forsøkte å stanse gjenvalg av Mubarak fram til 2005. Få kan være overrasket etter de interne kampene i Brorskapet i

KLASSEKAMPEN
UTENRIKS
Lørdag 17. august 2011 23

KOMMEN: Saudi-Arabias kong Abdullah bin Abdulaziz al Saud uttaler militærregimet i Egypt.

Peter M. Johansen KOMMENTAR

Militærets makt i Egypt er så inngrodd at store deler av kreftene bak «den arabiske våren» har gått seg vill i alliansene, slik «militærattaché» Unni Vikan her i Norge lanserte militærkuppet «som et godt kupp» (Klassekampen 5. juli) og fortsatt hevder at militæret er de eneste som kan redde landet.

Militæret sto ikke på folkets side da det omsider avsatte president Hosni Mubarak for å redde ancien régime, restene av Mubarak-regimet som militæret var den viktigste bestanddelen av, selv om folk på Tahrirplassen jublet. Militæret utførte ikke «folkets vilje» da de avsatte den valgte presidenten Mohamed Mursi 3. juli i sitt forsøk på å gi Det muslimske brorskapet coup de grâce, nådestøtet.

I begge tilfeller handlet ikke militæret på andre vegne enn seg selv, manøvrerte mellom en dypt splittet nasjon på et tidspunkt hvor Tamarod-bevegelsen (Opprør) var i ferd med å samle folk i gatene igjen i hva som var opptakten til den andre Kairo-våren. Militæret frykter millionmassene og ser sitt snitt til å bli kvitt Brorskapet.

Militæret i rammene for Brorskapet etter valget og under utformingen av grunnloven. Brorskapet ga militæret det de ba om. Dermed ble generalene sittende på sine kommandohøyder, nedfelt i den nye grunnloven, og på sine økonomiske posisjoner.

Brorskapet melte sin egen kake og forsøkte iherdig å utvide den med utstrakte fullmakter som gikk ut over forfatningen og demokratiske spilleregler, noe Mursi nå har beklaget som feilgrep. Venstresida kjenner det igjen ut fra sine erfaringer med Brorskapet i Kifaya-bevegelsen (Nok er nok) som forsøkte å stanse gjenvalg av Mubarak fram til 2005. Få kan være overrasket etter de interne kampene i Brorskapet i 2010, som førte til at hardhausene Mohamed Badie ble valgt til øverste leder og Khairat al-Shater til nestkommanderende. Likevel sto de sammen på Tahrir mot Mubarak, og Brorskapet som er en mangslungen bevegelse, slo sprekker. Brorskapets ungdommer protesterte mot at ledelsen pekte ut og stilte opp som presidentkandidat.

Innenriksminister, general Mohamed Ibrahim, med forankring i Mubarak-regimet, gjenopprettet den forhatte sikkerhetstjenesten Amn al-Dawla. Militæret bygger opp igjen gamle undertrykkelsesmekanismer fordi «måten omstruktureringen av innenriksdepartementet foregikk på etter revolusjonen, samt avskaffelsen av visse avdelinger, er årsaken til den ekstremistiske virksomheten vi ser nå», ifølge general Ibrahim.

Mursi Brorskapet begynte å utfordre militærets posisjoner ved å holde stillinger med sine egne, et kjent fenomen som ikke begrenset seg til Egypt eller politiske islamister dikterte markedsliberalisten Shater den økonomiske politikken samme spor som under Mubarak. Mursi forsøkte å vite en visse modstand mot kravene til Det internasjonale pengefondet (IMF) om å fjerne subsidier på mat, brennstoff og andre varer for

«Mange flere skulle ha lukket lunt»

overrasket etter de interne kampene i Brorskapet i 2010, som førte til at hardhausene Mohamed Badie ble valgt til øverste leder og Khairat al-Shater til nestkommanderende. Likevel sto de sammen på Tahrir mot Mubarak, og Brorskapet som er en mangslungen bevegelse, slo sprekker. Brorskapets ungdommer protesterte mot at ledelsen pekte ut og stilte opp som presidentkandidat.

Innenriksminister, general Mohamed Ibrahim, med forankring i Mubarak-regimet, gjenopprettet den forhatte sikkerhetstjenesten Amn al-Dawla. Militæret bygger opp igjen gamle undertrykkelsesmekanismer fordi «måten omstruktureringen av innenriksdepartementet foregikk på etter revolusjonen, samt avskaffelsen av visse avdelinger, er årsaken til den ekstremistiske virksomheten vi ser nå», ifølge general Ibrahim.

Mursi Brorskapet begynte å utfordre militærets posisjoner ved å holde stillinger med sine egne, et kjent fenomen som ikke begrenset seg til Egypt eller politiske islamister dikterte markedsliberalisten Shater den økonomiske politikken samme spor som under Mubarak. Mursi forsøkte å vite en visse modstand mot kravene til Det internasjonale pengefondet (IMF) om å fjerne subsidier på mat, brennstoff og andre varer for

HØGSKOLEN I OSLO OG AKERSHUS

Side 2 av 14

general Ibrahim.

Mens Brorskapet begynte å utfordre militærets posisjoner ved å bekle stillinger med sine egne, et kjent fenomen som ikke begrenser seg til Egypt eller politiske islamister, dikterte markedsliberalisten Shater den økonomiske politikken i samme spor som under Mubarak. Mursi forsøkte å yte en viss motstand mot kravene til Det internasjonale pengefondet (IMF) om å fjerne subsidier på mat, bensin og andre varer for lånet på 4,8 milliarder dollar.

Brorskapet opererte under trange politiske og økonomiske rammer, satt av militæret, selv om de forsynte og lot seg beruse av makt og begynte å påtvinge folk sin forståelse av islam. Det utløste dragkamp mellom ulike deler av borgerskapet. Kravet fra gatene om at Mursi måtte gå, var legitimt og forståelig, men ikke militærkuppet.

Å omfavne kuppet og utrope militæret til «folkets helter» fører den folkelige bevegelsen på ville veier fordi den har stikk motsatte interesser av militæret – og Brorskapets ledelse, men ikke hele den islamske bevegelsen hvor det fins alliansepartnere slik utviklingen siden 2011 har vist. Militæret må gjerne sette inn sivile til å pusse kuppets fasade, og de vil trolig heller ikke sitte unødige lenger med regjeringen dersom ikke den blodige undertrykkingen fører til nye tretti år med unntakstilstand.

Militæret er fortsatt først og fremst ute etter å trygge sine kommandohøyder, fortsette den markedsliberale politikken som Mubarak og Brorskapet førte, sikre sine allianser til USA og befeste Egypts stilling i regionen, både i Midtøsten og langs Nilen i Afrika.

Forsvarssjef Abdel Fattah al-Sisi liker å ordlegge seg som tidligere president Gamal Abdel Nasser, men fryktet Tamarod-bevegelsens x antall millioner underskrifter og folk i gatene like mye som Brorskapet. Det kom klart fram av hans iskalde demagogiske tale 26. juli om mandat til å slå ned Brorskapet militært. Mange flere skulle ha luktet lunta.

peter.m.johansen@klassekampen.no

© Klassekampen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/Qhmyies0>

Aftenposten

De startet ved morgengry, like etter bønnen. Noen timer senere var gatene

Aftenposten. 15.08.2013. Side: 16

Kristin Solberg

Kristin Solberg

Kairo

Skuddsalver blir avfyrt, og Ali Mahmoud står ved siden av sin fetter da han plutselig faller.

Med hjelp av andre bærer Mahmoud fetteren vekk fra skuddene, ut av menneskemengden. Noen løper i panikk. Andre i sinne, vekk fra tåregassen som ligger tykt over gaten. Det svir i øyne og gjør det vanskelig å puste. Mahmoud bærer fetteren inn i en sidegate mens blod renner ned på bakken. Her lempet han fetteren inn i en ventende ambulans. Så blir Mahmoud stående ved de røde flekkene på asfalten og skriker:

- Han ble skutt da han sto ved siden av meg!
- Han er død allerede!

Så faller han selv sammen på bakken. Han blir liggende på ryggen mens han hulker, helt til en gruppe menn bærer ham bort.

Voldelig

Slik var scenen utenfor Rabaa-plassen i går formiddag, bare noen timer etter at egyptiske sikkerhetsstyrker startet den varslede tvangsfjerningen av de to pro-Mursi-demonstrasjonene i Kairo. Den minste av de to, ble ifølge myndighetene fjernet i løpet av noen timer. Den største demonstrasjonen ved Rabaa-plassen i bydelen Nasr - der titusener av mennesker, deriblant kvinner og barn, har protestert mot avsettelsen av president Mohammed Mursi i nesten seks uker - fortsatte volden i går kveld.

FN mente at mange hundre kan være drept. Egypts helsedepartement opplyste i går kveld at 149 var drept, og flere enn 875 skadet. Det muslimske brorskapet påsto at minst 300 var drept og 2000 skadet. Det var et varslet blodbad: Hæren hadde lenge oppfordret demonstrantene til å gå hjem, og overdreven makt er brukt mot dem før. Ingen trodde forsøket på å fjerne demonstrantene ville gå for seg uten blodsutgytelse. Likevel ble kanskje gårdsdagen blodigere enn det

16 Verden

Torsdag 15. august 2013 Aftenposten

BLOD BAD I EGYPT

Fortsettelse fra forrige side.

Utvikling. Aftenpostens korrespondent holder deg oppdatert på utviklingen i Egypt på [ap.no](#)

De startet ved morgengry, like etter bønnen. Noen timer senere var gatene røde av blod.

Kristin Solberg Kairo

Aftenpostens korrespondent

Skuddsalver blir avfyrt, og Ali Mahmoud står ved siden av sin fetter da han plutselig faller.

Med hjelp av andre bærer Mahmoud fetteren vekk fra skuddene, ut av menneskemengden. Noen løper i panikk. Andre i sinne, vekk fra tåregassen som ligger tykt over gaten. Det svir i øyne og gjør det vanskelig å puste. Mahmoud bærer fetteren inn i en sidegate mens blod renner ned på bakken. Her lempet han fetteren inn i en ventende ambulans. Så blir Mahmoud stående ved de røde flekkene på asfalten og skriker:

Så faller han selv sammen på bakken. Han blir liggende på ryggen mens han hulker, helt til en gruppe menn bærer ham bort.

Det var et varslet blodbad: Hæren hadde lenge oppfordret demonstrantene til å gå hjem, og overdreven makt er brukt mot dem før. Ingen trodde forsøket på å fjerne demonstrantene ville gå for seg uten blodsutgytelse. Likevel ble kanskje gårdsdagen blodigere enn det mange hadde fryktet. Nobelprisen Mohammed ElBaradei ad det lantes etredeligere måter å løse krisen på. Volden eskalerte også utenfor Rabaa, i sammenstøt mellom Mursi- og Minya- demonstranter. Hæren erklærte utmattelsestilstand over hele landet, og klodden syv i går kveld. Ali Mahmoud ble drept eller alvorlig skadet, og flere enn 875 skadet. Det muslimske brorskapet påsto at minst 300 var drept og 2000 skadet.

Alli Mahmouds fetter er skutt og ligger blodige på bakken. Etter å ha båret fetteren vekk fra skuddene, blir Mahmoud stående ved blodflekkene for han selv og oppger hukende om og blir tatt hånd om av en gruppe menn.

mange hadde fryktet. Nobelprisvinner Mohammed ElBaradei gikk av som visepresident i protest mot den hardhendte håndteringen. Han sa han ikke ville ta ansvar for en eneste dråpe blod. I sitt oppsigelsesbrev til overgangspresident Adly Mansour skrev El Baradei at det fantes «fredeligere måter å løse krisen på». Volden eskalerte også utenfor Kairo, blant annet i byer som Alexandria og Minya, i sammenstøt mellom Mursi-sympatisører og sikkerhetsstyrker. Hæren erklærte én måneds unntakstilstand over hele landet, og klokken syv i går trådte det portforbud i gang. Skyter skarpt Utenfor Rabaa-plassen, der Ali Mahmoud blir løftet opp fra bakken og bort, sirkulerer helikoptre i luften. Sikkerhetsstyrker står på takene på bygninger bak piggråden som stenger demonstrantene ute.

-Vi har ingen våpen. Dette er vårt eneste våpen, sier Ahmed Ali, og løfter en koran.

-Folk bare faller ned på gaten, og ingen klarer å fjerne dem, sier Ahmed Abdul.

Sikkerhetsstyrkene på taket slipper gassbombe etter gassbombe ned på menneskemengden. Så kommer nye skuddsalver: de skyter med haglsalver og skarpe skudd. Like etter blir nye sårede båret vekk, og demonstrantene løper bort.

Så, etter noen minutter, når tåregassen har lagt seg, samler de seg igjen. De banker med stokker på stolper. De roper «Allahu Akbar, Gud er stor», og stormer frem mot piggråden og sikkerhetsstyrkene igjen. Så blir det mer tåregass og skuddsalver, nye skadede. Slik fortsetter det, og for hver gang har flere demonstranter klær full av blod. Ingen vet ennå hvor mange som skades og dør.

Død datter

Én av dem som dør, ifølge Det muslimske brorskapet, er den 17 år gamle datteren til Mohammed El-Beltagy, en av topplederne. I forrige uke gikk han rundt på Rabaa-plassen, han var sliten, men han smilte og han sa at han ikke skulle gi seg før de han kalte kuppmakerne var ute og demokratiet gjeninnsatt. Kanskje ville det ta tid, sa han.

- Hvis ikke vi blir drept eller arrestert.

Utenfor barrikadene frakter ambulansene de skadede bort, men de fylles opp raskere enn nye rekker å komme. Ikke alle skadede blir med ambulanser, noen foretrekker privatbiler. De lempes inn i bakseter og kjøres vekk.

- Mange av dem som er blitt skutt er redde for å gå inn i ambulansen, fordi de ikke vet hvor de vil ta dem med.

Vi vet fra 25. januar (2011, da protestene mot Mobarak startet, jour. anm.) at mange ble arrestert, ikke behandlet, sier en av demonstrantene, Mohammed Sami.

Det dukker etter hvert opp et feltsykehus i en sidegate. Bandasjer sperrer av et hjørne ved en stengt butikk, tepper og papp blir lagt på bakken for skadede. Her er folk med skuddskader, andre har pustet inn for mye tåregass og sitter på bakken og gisper etter luft.

Mer blod

Ingen kan med sikkerhet si hvor mange som våknet i går morges og ble drept før dagen var omme.

Spørsmålet er hva som vil skje nå, etter det noen sier er en av de verste massakrene i landets historie.

Borgerkrig, sier noen. Mer vold, sier andre, og definitivt en økt krise, et mer polarisert land. Andre igjen vet ikke hva de skal tro.

Da solen gikk ned over i Kairo i går kveld, var det egentlig bare én ting som var sikkert: det vil bli mer blod.

© Aftenposten

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/3WAdBT5E>

Nå viser de militære sitt sanne ansikt! Kaller avsettelsen et svik mot

VG. 06.07.2013. Side: 20

KAIRO (VG) Et av hærens kamphelikoptre kommer drønnende i lav høyde mellom to 15 etasjes boligblokker, rett over folkehavet.

Et raseribrøl stiger mot himmelen, i retning mot det flygende monstret:

- Dø, jævlér, skriker den hjelmkledde demonstranten Ahmed, og hytter med en jernkølle mot det amerikanskbygde Apache-helikopteret.

- Ser du?, sier han.

- Nå viser de militære sitt sanne ansikt! De setter inn tunge våpen mot folket, hvilket beviser at de ikke annet enn usle forbrytere!

- Dø! skriker han igjen.

Borte er luftforsvarets flygende akrobater, som slapp ut Egypts farger på himmelen over Kairo tidligere i dag. Nå er det truende kamphelikoptre vi ser.

Sverger hevn

Vi er på Raaba Square i Kairo-forstaden Nasr City, der titusener av Morsi-tilhengere samlet seg utpå tidligkvelden etter fredagsbønnen i går: De kom vandrende og kjørende, på sykler, scootere og i biler, mange langveisfra, i en uendelig og målrettet strøm mot Rabaa-al-Adawiya-moskeen, for å vise sin støtte til den avsatte presidenten.

Fra talerstolen der har talsmenn for Det muslimske brorskapet sendt ut bannbullen mot hæren og «kuppmakerne», og sverget hevn over det som skjedde onsdag kveld.

Og nå, etter fredagsbønnen, skal hans trofaste tilhengere bevise både for seg selv, og all verden, at det fortsatt er liv i Brorskapet.

- De som trodde noe annet, tok feil, roper Ahmed til jubel fra alle rundt seg.

- Vi blir mange hundre tusen her, garantert!

- En million, roper en annen.

- Nei, to eller tre millioner, kanskje enda flere, skrikes det i mengden.

Fråder av sinne

En av demonstrantene fråder av sinne over «sviket mot

demokratiet», som han kaller det:

- Ser du, utlending, vi er vanlige mennesker, kvinner, barn og gamle. Vi er ikke de voldelige og ekstreme gærningene som hæren ofte sier at vi er. Alt vi ber om er å få demokratiet og vår lovlig valgte president tilbake.
- Vi blir her til president Morsi er gjeninnsett! Skjønner du! Skriv det til vennene dine i Amerika!
- Jeg prøver å forklare at jeg ikke er amerikaner, men nordmann.
- Amerika, Norge, Japan, hva er forskjellen? Men velkommen skal du være uansett!
- Gårsdagen startet ganske disiplinert på Universitetsplassen i Kairo, der Det muslimske brorskap og eks-president Morsis andre tilhengere nå har slått leir i flere dager. Området var avsperrert, men VG ble ønsket velkommen inn før fredagsbønnen:
- Hyggelig at dere er her. Alle vil bare snakke med

kuppmakerne, med de såkalte «seierherrerne», sier den 40 år gamle forretningsmannen Khaled Abu el Megd.

- Vi vil mobilisere massene, gå rettens vei om nødvendig, og protestere til Morsi er gjeninnsatt. Men Khaled vil ikke utelukke vold.

- Men vold vil i så fall skje fordi enkeltindivider er frustrert og rasende, eller blir provosert av hæren. Eller fordi alle andre muligheter er brukt opp.

På scenen bak ham står imamen Hoosam el-Sharquai og holder en flammende tale:

- Allah ga oss valgseieren, men hæren har tatt den fra oss! Guds straff vil ramme dem, vi vil seire!

Et fornøyd sukk siger gjennom folkemengden som sitter og hører på ham.

- Vi er hverken redde for fly eller tanks, og vi dør om nødvendig. Vi frykter bare Gud, og blir gjerne martyrer!

Men disiplinen forsvant sakte utover dagen. Da titusener strømmet mot Raaba Square utpå ettermiddagen for å avkrefte alle spekulasjoner om at hæren hadde «vunnet», var stemningen høy, men fortsatt rolig.

Unge, sinte menn med hjelm og køller passet på. Kvinner med barn på armen, tannløse gamle, ble skjovet og hjulpet i retning plassen foran Rabaa-moskeen.

Dundret inn

Og så trampet hæren i det relativt fredelige klaveret med sine støvler: Mens alt var rolig, dundret plutselig Apache-helikoptrene inn over plassen der vi sto, og årsaken var bare en: Makt demonstrasjon!

Raseriet steg, frykten økte, uroen spredte seg merkbart.

Og så kom ryktene om at noe hadde skjedd utenfor republikanergardens hovedkvarter - en var drept, kanskje flere, kanskje mange!

Raseriet økte, og forbannelser ble slynget mot de klaprende, kamuflasjemalte monstrene i luften over oss, konstruert av USA og som hæren i Egypt har fått i store mengder.

Nede i gaten rulles det ut piggråd, for hvis hæren skulle komme rumlende på panservogner og larveføtter, skal de stanses - om mulig.

må ikke viderefremidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/USp9FHBX>

© VG

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler

KLASSEKAMPEN Venstresidas dagsavis

Den lange veien mot blodbad

□ Klassekampen. 06.07.2013. Side: 22

RELIGION: Majoriteten av egypterne ønsker religion ut av det politiske maktspeilet. Islamistene på sin side lover å ta opp kampen. Egypt kan være på vei mot et blodbad.

Mens vestlige medier beskriver situasjonen i Egypt som et militærkupp mot en folkevalgt president, har egyptiske aviser overskrifter som «Velkommen tilbake Egypt», «Endelig fri» og «Nå kan vi puste igjen».

Skal vi kunne forstå hva som skjer, må vi se på utviklingen i Egypt fra revolusjonen i 2011 og fram til hæren nylig tok side med de millioner av demonstranter.

Før og etter valget

Under valgkampen ble Mursi spurt om hva han ville gjøre dersom millioner av egyptere gikk ut i gatene og ba ham gå. Hans svar var klart: – Ingen president kan sitte når folket går ut mot ham!

Som president vendte Mohamed Mursi det døve øre til de store folkemassene. Han kunne ha lyst ut nyvalg og ville ikke vært den første som gjorde det. Da det ble store demonstrasjoner etter Rəcəp Tayip Erdogans første periode i Tyrkia, erklærte han nyvalg og vant. Men Mursi gjorde ikke det. En av forklaringen ligger muligens i brorskapets forståelse av demokrati.

Demokrati for islamistene er valgurnene – og ikke noe annet. Dette blir en snever definisjon av demokrati, som fort kan utvikle seg til et flertallsdiktatur. Demokrati handler også om å jobbe for å skape konsensus, om å beskytte minoriteter og om å være klar over at folk har en demokratisk rett til å gå ut mot selv en folkevalgt president.

Da Mohamed Mursi nådde andre valgrunde i det egyptiske presidentvalget, mot Hosni Mubaraks siste statsminister, Ahmed Shafiq, beskrev egyptere

22 Lørdag 6. juli 2013 UTENRIKS KLASSEKAMPEN

OPPRØR I EGYPT

Frustrasjonen og hatet blant de millioner av egyptere som t

Den lange veie

RELIGION: Majoriteten av egypterne ønsker religion ut av det politiske maktspeilet. Islamistene på sin side lover å ta opp kampen. Egypt kan være på vei mot et blodbad.

Mens vestlige medier beskri-

Amal A. Wahab
BAKGRUNN

ver situasjonen i Egypt som et militærkupp mot en folkevalgt president, har egyptiske aviser overskrifter som «Velkommen tilbake Egypt», «Endelig fri» og «Nå kan vi puste igjen».

Skal vi kunne forstå hva som skjer, må vi se på utviklingen i Egypt fra revolusjonen i 2011 og fram til hæren nylig tok side med de millioner av demonstranter.

Før og etter valget

Under valgkampen ble Mursi spurt om hva han ville gjøre dersom millioner av egyptere gikk ut i gatene og ba ham gå. Hans svar var klart: – Ingen president kan sitte når folket går ut mot ham!

Som president vendte Mohamed Mursi det døve øre til de store folkemassene. Han kunne ha lyst ut nyvalg og ville ikke vært den første som gjorde det. Da det ble store demonstrasjoner etter Rəcəp Tayip Erdogans første periode i Tyrkia, erklærte han nyvalg og vant. Men Mursi gjorde ikke det. En av forklaringen ligger muligens i brorskapets forståelse av demokrati.

Demokrati for islamistene er valgurnene – og ikke noe annet. Dette blir en snever definisjon av demokrati, som fort kan utvikle seg til et flertallsdiktatur. Demokrati handler også om å jobbe for å skape konsensus, om å beskytte minoriteter og om å være klar over at folk har en demokratisk rett til å gå ut mot selv en folkevalgt president.

Fakta

Opprøret i Egypt:

■ 30. juni: Hundretusener demonstrerer mot president Mohamed Mursi på etrøndingen for hans valgseier.

■ 1. juli: Opposisjonen gir Mursi ett døgn på å trekke seg. De miller seg presidenten to døgn til å løse situasjonen.

■ 3. juli: Etter at tidstribunale har uttalt at Mursi er utvalgt og utpeker sjefen for grunnlovskommisjonen, Adh Ghoneim, som midlertidig president.

■ 4. juli: Mubarak leri ed. Grunnloven oppheves innil videre.

Bilder: APF/GETS

skape konsensus, om å beskytte minoriteter og om å være klar over at folk har en demokratisk rett til å gå ut mot selv en folkevalgt president.

Da Mohamed Mursi nådde andre valgrunde i det egyptiske presidentvalget, mot Hosni Mubaraks siste statsminister, Ahmed Shafiq, beskrev egyptere situasjonen som et valg mellom pest og kolera.

Mursi fikk 25 prosent oppslutning i valget første runde. Shafiq fikk litt under 25 prosent.

Mange revolusjonære annullerte sin stemmeseddel ved å skrive «Revolusjonen fortsetter». Andre, som for eksempel 6. april-bevegelsen, valgte å støtte Mursi. Det samme gjorde flere ledende demokratiforkjempere i landet, blant annet Hassan Nafaa, en av grunnleggerne for Demokratifronten, som i mange år kjempet mot Mubarak. Men også navn som Hamdi Kandil og Wael Ghoneim, en av de sentrale aktivistene under revolusjonen, støttet Mursi.

Mursis grove feil

De undertegnet en sekspunktplan med brorskapets presidentkandidat som betingelse for å støtte ham i valget. Viktigst var kanskje kravet om endring av grunnlovsartikkel 76 som ga Mursi fullt utvalgt og utpeker sjefen for grunnlovskommisjonen, Adh Ghoneim, som midlertidig president. Men det er også sant 26 av de 51 prosentene som hadde stemt på ham gjorde det av frykt for at Shafiq skulle vinne. Dermed hadde de gitt Mursi et klart mandat på at han ikke kan styre landet som en president for brorskapet, men for alle egyptere.

Det store vendepunktet

Den største feilen Mursi gjorde var å vedta den nye grunnloven i 2012. Han gjorde det selv og alle sine vellykkede minner mot rettsforfølgelse. Han avviste Rikssadvokaten – et krav de revolusjonære hadde tatt hadde fremmet. Men istedenfor å la domstolens overste råd velge et ny innsettet han en rikssadvokat selv, som uten tvil lovet troskap til brorskapet.

Her begynte alarmklokkene å ringe. For det første var det

«ENDELIG FRI»: Egyptiske aviser prydet forsidene med «Velkommen tilbake Egypt» og «Endelig fri» etter utvalget.

situasjonen som et valg mellom pest og kolera.

Mursi fikk 25 prosent oppslutning i valgets første runde. Shafiq fikk litt under 25 prosent.

Mange revolusjonære annullerte sin stemmeseddel ved å skrive «Revolusjonen fortsetter». Andre, som for eksempel 6. april-bevegelsen, valgte å støtte Mursi. Det samme gjorde flere ledende demokratiforkjempere i landet, blant annet Hassan Nafaa, en av grunnleggerne for Demokratifronten, som i mange år kjempet mot Mubarak. Men også navn som Hamdi Kandil og Wael Ghoneim, en av de sentrale aktivistene under revolusjonen, støttet Mursi.

Mursis grove feil

De undertegnet en sekspunktplan med brorskapets presidentkandidat som betingelse for å støtte ham i valget. Viktigst var kanskje kravet om endring av

HØGSKOLEN I OSLO OG AKERSHUS

Side 8 av 14

grunnlovskommisjonen, som islamistene tidligere hadde presset gjennom. Mursi gikk med på å endre kommisjonen og lovet skriftlig at grunnloven ikke skulle legges ut for en folkeavstemning før det var blitt enighet om det.

Snart ble det klart at Mursi og brorskapet ikke hadde planer om å gjøre som de lovet. Da samtlige ikke-islamistiske representanter meldte seg ut i protest mot islamistenes dominans over kommisjonen, turet kommisjonen fram med en maratonavstemning over grunnloven på 18 timer i strekk. Noen dager seinere ble den lagt ut til folkeavstemning og fikk 64 prosents oppslutning. Men de fleste hadde holdt seg hjemme i protest.

Under folkeavstemningen ble religionen brukt for alt det var verdt. Vil du til himmelen må du stemme ja til grunnloven og beskytte islam og shariaen. Stemmer du nei kommer du til helvete.

Det er sant at Mursi ble landets første folkevalgte president. Men det er også sant 26 av de 51 prosentene som hadde stemt på ham gjorde det av frykt for at Shafiq skulle vinne. Dermed hadde de gitt Mursi et klart mandat på at han ikke kan styre landet som en president for brorskapet, men for alle egyptere.

Det store vendepunktet

Den største feilen Mursi gjorde var å vedta den nye grunnloven i 2012. Han gjorde seg selv og alle sine vedtak immune mot rettsforfølgelse. Han avsatte Riksadvokaten – et krav de revolusjonære hele tida hadde fremmet. Men istedenfor å la domstolens øverste råd velge en ny, innsatte han en riksadvokat selv, som uten tvil lovet troskap til brorskapet.

Her begynte alarmklokken å ringe. For det første var det en intens debatt om hvorvidt Mursi var den som ledet landet, eller om det var brorskapets ledere, Mohamed Badi og Khairat al-Shater, som faktisk holdt kontroll over presidenten. De fleste hevdet det var al-Shater, brorskapets sterke mann, som styrte Egypt og ikke den folkevalgte presidenten. For det andre fryktet

egypterne at brorskapet med dette hadde startet kampen for å ikke bare ha den politiske makten i landet, som de vant gjennom demokratiske valg, men for å sikre seg kontroll over statsinstitusjonene slik at de i framtida kunne sette spillereglene slik de selv ønsket.

Da hundretusener omringet palasset i november og krevde grunnloven opphevet, satte brorskapets ledelse foten ned. Neste morgen angrep islamister demonstranter utenfor palasset. Opposisjonelle ble banket opp og torturert av det mange kalte brorskapets «militser», og videoer av tortur av opposisjonelle utenfor og innenfor presidentpalassets murer satte sinnene i kok blant egypterne.

Kampen mot domstolene

Islamistene tok over plassen foran presidentpalasset, og da Mursi skulle holde tale til folket valgte han å gjøre det på gata til sine egne støttespillere og ikke over tv-en. Følelsen av at Mursi ikke var en president for alle egyptere økte mer enn noen gang.

Den andre grove feilen var Mursis kamp mot dommerne i landet. Allerede under arbeidet med grunnloven hadde islamistene endret høyesterettens sammensetning, slik at den eneste kvinnelige dommeren der, Tahani al-Gibali, ble skviset ut. Høyesterett fikk også redusert myndighet.

Det er sant at de egyptiske domstolene var blitt politisert under Mubarak, og det er også sant at enkelte dommere var svært Mubarak-tro. Og det er sant at domstolene trengte en rens. Forskjellen var bare at brorskapet ønsket å bytte ut de gamle dommerne med egne brorskapslojale dommere. Egypterne følte at brorskapet brukte revolusjonen, ikke til å bygge en ny demokratisk stat, men til å befeste sin egen makt over institusjonene.

En annen av brorskapets grove feil var tilnærmingen til ekstreme islamister. Da Mursi holdt «folkemøter» var det alltid bare islamister som deltok. Han satt og hørte på den ene ekstreme islamisten etter den andre, kalte

shiamuslimer for «de skitne hundene» og snakket om nødvendigheten av å «tilintetgjøre dem». Få dager seinere ble fire shiamuslimer lynsjet på åpen gate av sinte folk.

I Mursis nærvær ba islamister til Gud: «Måtte din vrede komme over de vantro kreftene, og de sekulære og de liberale kreftene, som ønsker å bekjempe islam». Mursi kom ikke med en eneste reaksjon. I stedet utnevnte han en fra partiet Jamaat Islamiya til guvernør i Luxor.

Militærkupp

Selvsagt er det som skjer en innblanding fra hæren som ikke skal finne sted i demokratiske samfunn. Det er likevel for tidlig å konstatere hvilke konsekvenser det vil få for landets demokratiske utvikling. Egypt er ikke noe demokrati ennå. Egypt befant seg i oppbyggingsfasen, og de fleste egyptere frykter derfor at islamistene med tid og stunder ville ha tatt landet i motsatt retning.

Det som er helt klart er at majoriteten av muslimer, etter å ha erfart hva blanding av religion og makt fører til, ønsker religion ut av det politiske maktspeillet. Islamistene på sin side lover å ta opp kampen. Egypt kan være på vei mot et blodbad.

En nabo, som selv hadde stemte på Mursi, sa: «Det får så være. Alt er bedre enn å styres av islamistene og se på misbruket av religionen. Dette er en fase Egypt må gå gjennom.»

amalw@klassekampen.no

© Klassekampen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/GUgmQhDx>

Aftenposten

Presidentens tilhengere lar seg ikke knekke

□ Aftenposten. 03.07.2013. Side: 10

JØRGEN LOHNE

Protestene i Egypt

Det er viktigere å beskytte demokratiet enn å støtte Mursi, sier presidentens islamistiske støttespillere.

JØRGEN LOHNE

Nasr City, Kairo

- Mange takk al-Sisi, du har skapt kaos i landet! roper en gruppe menn taktfast og bitende sarkastisk mens de svinger med stokker og jernstenger de hevder bare er til selvforsvar.

I islamistenes store teltleir i Kairo-bydelen Nasr city er landets forsvarsminister og sjef Abdel Fattah al-Sisi ikke populær etter at han mandag kunngjorde at president Mohamed Mursi hadde 48 timer på seg til å få i stand en løsning på landets politiske krise. Mursi avviste natt til tirsdag kravet fra de militære, og generalene har da heller ingen rett til å gripe inn, fastslår aktivistene, som mener at de fører en avgjørende kamp for Egypts unge demokrati. Al-Sisis ultimatum ser de som et kuppforsøk som de vil gjøre alt for å stanse.

- Vi vil kjempe til døden! sier en mann som ikke oppgir navn.
- Mursi er ikke viktigst. Det er demokratiet vi må forsvare. En lovlig valgt president skal ikke avsettes av hæren etter krav fra gatedemonstranter, mener legen Sharif Hashem fra Alexandria.
- Revolusjonen av 25. januar 2011 er vår baby, som vi skal gjøre alt for å beskytte, erklærer Ahmad Khalil, lærer fra El-Sharkia-provinsen.
- Muslimsøstre
- Blant dem som nå bor i teltleiren i Nasr City for å vise solidaritet med sin leder, er søstrene Sakr, som kommer fra en Kairo-familie som aktivt støtter Det muslimske brorskap:
- Vi er nødt til å være med og forsvare presidenten vår, den første demokratiske valgte lederen i Egypt! sier den myndige storesøsteren, tannlegen Sahar.
- Mursi må få fullføre sin fireårsperiode. Deretter kan jo de som er imot hans politikk, stemme for en annen

Ordstag 3 juli 2013 **Aftenposten**

Tips oss! tips@aftenposten.no

10 Verden

FRANSEISKE
Minister fikk sparken

Frankrikes president Francois Hollande har gitt miljøvernminister Delphine Batho sparken etter at hun kritiserte statsbudsjettet.

Batho var misfornøyd med at hennes eget da-partement fikk et budsjett på syv prosent og ga uttrykk for det of-krigslig.

Hun blir erstattet av den sosialistiske parlamentariker Philippe Martin. (NTB)

PORTUGAL
Minister går av

Portugals utenriksminister Paulo Portas har lovert sin avskjedsskrin, dagen etter at landets finansminister gikk av.

- Min avgjørelse er ugenkallig, uttalte Portas i går kveld.

Portas tilhører CDS-PP, et lite konservativt parti som er medlem av landets regjeringens til statsminister Pedro Passos Coelho.

Portas sier han er enig med statsministerens valg av finansminister Victor Gaspar etterfølger. (NTB)

INDONESIA
Seks barn omkom

Masse seks barn mistet liv ved et mønster de belet seg i, i ene sammen ved et kraftig jordbøvet i Indonesia.

I alt 14 andre ble fanger under byggingsskandale, opplyser myndighetene i lørdag på nye Sumatra. Redningsmannskap forsøker å gni de andre barna frem. Det er usikkert om de er levende. (NTB)

VATIKANET
Pave blir snart helgen

Tidligere pape Johannes Paul II vil snart bli kåret til helgen etterom hans katekhar kommet frem til at han ikke bare utførte et mirakel, men no, ingeniørmessig med det.

Det forventes mirakler for å bli helgen. Det andre miraklet skal ha skjedd i mai 2002, samme dag som han ble saliglåret, mener en gruppe katolikker og biskoper. (NTB)

Søstrene Mena (t.v.), Shaima og Sahar (t.h.) starter fullt opp den president Mursi og er nå blant støttespillerne i Islamiet teltleiren i Nasr city i Kairo. FOTO: JØRGEN LOHNE

Det er viktigere å beskytte demokratiet enn å støtte Mursi, sier presidentens islamistiske støttespillere.

PROTESTENE I EGYPT

Jørgen Lohne, Nasr City, Kairo

Presidentens tilhengere lar seg ikke knekke

Mange takk al-Sisi, du har skapt kaos i landet! roper en gruppe menn taktfast og bitende sarkastisk mens de svinger med stokker og jernstenger de hevder bare er til selvforsvar.

I islamistenes store teltleir i Kairo-bydelen Nasr city er landets forsvarsminister og sjef Abdel Fattah al-Sisi ikke populær etter at han mandag kunngjorde at president Mohamed Mursi hadde 48 timer på seg til å få i stand en løsning på landets politiske krise.

Mursi avviste natt til tirsdag kravet fra de militære, og generalene har da heller ingen rett til å gripe inn, fastslår aktivistene, som mener at de fører en avgjørende kamp for Egypts unge demokrati. Al-Sisis ultimatum ser de som et kuppforsøk som de vil gjøre alt for å stanse.

- Vi vil kjempe til døden! sier en mann som ikke oppgir navn.

- Mursi er ikke viktigst. Det er demokratiet vi må forsvare. En lovlig valgt president skal ikke avsettes av hæren etter krav fra gatedemonstranter, mener legen Sharif Hashem fra Alexandria.

- Revolusjonen av 25. januar 2011 er vår baby, som vi skal gjøre alt for å beskytte, erklærer Ahmad Khalil, lærer fra El-Sharkia-provinsen.

Muslimsøstre

Blant dem som nå bor i teltleiren i Nasr City for å vise solidaritet med sin leder, er søstrene Sakr, som kommer fra en Kairo-familie som aktivt støtter Det muslimske brorskap:

- Vi er nødt til å være med og forsvare presidenten vår, den første demokratiske valgte lederen i Egypt! sier den myndige storesøsteren, tannlegen Sahar.

- Mursi må få fullføre sin fireårsperiode. Deretter kan jo de som er imot hans politikk, stemme for en annen kandidat i neste valg, sier Shaima, som er lege.

- Demonstrantene på Tahrir-plassen opptreer udemokratisk når de krever presidentens avgang, fastslår lillesøster og kunststudent Mena.

Hardere fronter

Reuters skriver at de militæres veikart går ut på å suspendere grunnloven og oppløse Egypts islamistdominerte parlament. Nyhetsbyråets kilder opplyser at Det øverste militære råd (SCAF) i går drøftet detaljer i planen som kan bli iverksatt i løpet av innværende døgn.

Yasser El-Shimy, Egypt-analytiker i International Crisis Group, sier at de militæres ultimatum har ført til at frontene er blitt hardere og mer kompromissløse, samtidig som det er blitt vanskeligere å finne en konstitusjonell løsning på krisen. Han mener forsvarsledelsen eventuelt blir nødt til å gjennomføre et regelrett kupp for å gjennomføre sitt veikart.

HØGSKOLEN I OSLO OG AKERSHUS

Side 11 av 14

Problemløsning

Det er en het ettermiddag i Kairo og mange søker inn i teltene for å få ly for solen her i Nasr City.

Fire kilometer unna, på Tahrir-plassen, forbereder deres motstandere, opposisjonens tallrike og selvsikre demonstranter, e nok en massedemonstrasjon. Dels for å feire det militære ultimatumet, som denne gruppen mener vil føre til slutt på maktmisbruk og vanstyre, dels for å vise sin styrke og besluttsomhet i kravet om Mursis avgang.

- Har dere noen som helst forståelse for at mange mener at Mursi har misbrukt sin makt og vanstyrt landet under sitt første år ved makten? spør jeg søstrene Sakr.

- Det er ingen tvil om at Egypt har store problemer, men løsningen på dem er ikke å kaste vår demokratisk valgte leder, sier Sahar.

© Aftenposten

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/s95CsXxE>

BRORSKAPETS HEVN Brenner kirker og dreper de «vantro» I EGYPT

VG. 18.08.2013. Side: 14

EZBET EL NAKRL (VG) Blodtørstige menn med røtter i Det muslimske brorskap sprer frykt og død blant Egypts religiøse minoriteter. Tekst: JON MAGNUS Foto: TOMM W. CHRISTIANSEN

- Mobben fra Det muslimske brorskapet er terrorister! De dreper oss, og de brenner ned våre kirker og våre hjem, og sier at vi må straffes fordi vi er «vantro», sier den koptisk kristne presten fader Bishoy Issa.
- Alt vi vil er å leve i fred med vår religion og våre familier. Men vi lever i frykt nå. Hver dag, døgnet rundt.

Brent i hjel

Bare de siste dagene har terrortroppene fra Det muslimske brorskapet satt fyr på et femtital koptiske kirker og hjem over hele landet.

Verst er det i det øvre Egypt, der mange koptiske kristne skal være brent i hjel, eller regelrett henrettet.

Fredag ble den koptiske snekkeren og tobarnsfaren Fawzy Marid Fares (49) henrettet med et skudd i pannen av en rasende muslimsk horde i Kairoforstaden Ezbet El Nakrl.

- Det eneste gale Fawzy hadde gjort, var å ikke være muslim, sier broren, Botrus Marid Fares.

Botrus ble selv hardt skadet; slått i hodet med en stor sten, stukket i ryggen med en spiss gjenstand, og truffet av et streifskudd.

- De var våre venner

Fawzy ble gravlagt i går, men på gaten utenfor sitter fortsatt alvorlige, kristne menn i to rekker, og snakker om den døde. En slags likvake - uten lik.

- Det bor om lag 10 millioner koptere i Egypt, eller 15 prosent av befolkningen, sier presten Bishoy Issa.

- Vi har aldri hatt problemer med våre muslimske naboer. Tvert imot, de er våre venner, og vi omgås som venner. Da Morsi og Brorskapet kom til makten, ba de lokale moskeenes ledere sine sognebarn om å ta vare på oss, og beskytte oss.

- Og det har de gjort. Så de aller fleste av angriperne kommer utenfra, de oppsøker oss med ondtsinn for å drepe oss eller kristne. De sier vi er vantro og forrædere, og ikke har noen rett til å leve i Egypt.
Men den kristne, koptiske kirken er Egypts originale kirkesamfunn, etablert om lag 100 år etter Kristus' død. Islam kom først til Egypt over 600 år senere. I Ezbet er det om lag 5000 koptiske familier, totalt 25 000 sjeler.
- Vi har hatt et godt liv her i 2000 år, sier Fader Bishoy. Ingen sikkerhet
- Men her, som alle andre steder, har det vært perioder med forfølgelser, trusler og drap. Nå er det ekstra ille, vi har overhodet ingen sikkerhet.
- Det er blitt så alvorlig at noen ikke tør å vise at de er koptiske kristne når de beveger seg utenfor byen
Vi står ute i den søleete og søleete gaten et par kvartaler fra Fader Bishoys kirke, Abu El Seifien-kirken, som betyr «han med to sverd». Kopterne flokker seg rundt

oss, de vil dra oss i alle retninger, og vise hva mobben gjorde forleden:

Og vi ser oss rundt:

Biler er brent og knust, butikker er plyndret og brent, det er skuddhull i vinduer langt oppover i etasjene - og store bilder av Kristus og jomfru Maria, som henger i snorer over gaten, er gjennomhullet av skudd.

42-åringen Gergus Kamel Louka kommer vandrende med en enorm plasterlapp over øyet, han ble skutt av en islamist fra Brorskapet, men overlevde som ved et mirakel.

- Se, sier han, og tar plasteret til side. - De tok øyet mitt.

Selv om jeg er en like gudfryktig mann som dem.

- Vi kan alltid bygge nye kirker og nye hjem hvis islamistene brenner det ned, sier fader Bishoy.

- Men hvis vi mister vennskapet med våre lokale, muslimske venner, er alt tapt!

© VG

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/cW7MPsdo>

Rammematrix, vedlegg 2

	Problem	Årsakssammenheng	Løsning	Moralsk vurdering	Rammeelement eks. 1	Rammeelement eks. 2	Rammeelement eks. 3
Demokrater	Militæret kuppet makta i Egypt fra den demokratisk valgte Mohammed Mursi.	Militæret ønsker å få tilbake makta, som de har hatt i landet i 60 år. De vil stanse den demokratiske revolusjonen fra 2011, som valget av Mursi var et resultat av.	Vente til neste valg med å endre president og parlament. Mursi og FJP har vist og vil vise at islamisme og demokrati er forenelig.	Mursi er den eneste med demokratisk legitimitet i Egypt. Hæren er de autoritære.	Argumenter: brorskapsstihengene har argumenter som er basert på demokratiske prinsipper og premisser.	Beskrivelser: brorskapsstihengene framstår som rasjonelle og fredelige.	Kontekst: islamisme blir ikke problematisert, eller satt i sammenheng med vold og ekstremisme.
Offer	Brorskapet blir utsatt for voldelige handlinger og politisk forfølgelse.	Hæren vil kvitte seg med Brorskapet som en maktfaktor. Derfor skyter og dreper de fredelige, sivile demonstranter, arresterer lederne og demoniserer med propaganda ved å kalle dem for b.a. «terrorister».	Hæren må slutte med vold og forfølgelse. Det internasjonale samfunnet må fordømme, starte å kalle det for et kupp og slutte å bevilge penger til militærstyret.	Militæret og politiet er brutale og autoritære. Brorskapet er offer for et militærkupp og menneskelig død og lidelse. Det er hæren som er skyld i sammenstøtene.	Beskrivelser: menneskelig lidelse blir beskrevet. Og de blir beskrevet som fredelige og voldelig underlegen hæren.	Definisjon: hendelsene 14. august blir kalt en «massakre» og 3. juli for et «kupp».	Aktører: Lidelsen får et menneskelig ansikt – brorskapsstihen gerne framstår som enkeltmennesker.
Autoritær pol org.	Mursi og Brorskapet er autoritære politikere som nektet å gå av da folket krevde det.	Mursi har egentlig vært styrt av lederne i Brorskapet. Han har prøvd å skaffe MB all makt og har dyttet sin tolkning av islam på folket. Det førte til at folket tok til gatene for å fullføre revolusjonen fra 2011, som har blitt stjålet fra dem av MB. Selv om Mursi	Avsette Mursi – hæren hørte på folket og et bredt spekter av samfunnslivet: de liberale og sekulære, de kristne, salafistene osv.	MB har stjålet revolusjonen fra folket. Mursi har ikke legitimitet i folket på grunn av sitt autoritære styreset.	Kontekst: Negative hendelser fra Mursis år som president og MBs historie blir trukket fram.	Kontekst: Islamisme blir problematisert, og sett på som uforenelig med demokrati. Kan bli satt i sammenheng med vold og ekstremisme.	Definisjon: Hendelsen 3. juli blir ikke definert som «kupp», men heller som «et godt kupp», «revolusjon», «kopter» etc.

		var demokratisk valgt, har han aldri opptrådt som en demokrat.					
Voldelige fundamentaler	Brotskapet er religiøse ekstremister som er villige til å bruke vold i Guds navn.	Brotskapet har gjennom historien hatt voldelige forgreninger, med forbindelser til terrororganisasjoner . Etter kuppet har de truet med «hellig krig» og snakker om å bli martyrer. De har også plyndret kirker og drept kristne koptere i Egypt, fordi de mener at de kristne er «vantro». De vil ha en islamsk stat.	Behandle dem som terrorister eller mulige terrorister. Ikke være narve og tro at MB bare er fredelige islamister.	MB er ekstreme og misbruker islam for å utøve vold og få makt. Framstår som onde, gale og farlige.	Kontekst: konflikten blir først og satt i en religiøs sammenheng og ikke politisk.	Beskrivelser: MB (selve organisasjonen, tilhengere, «folk med røtter» osv.) blir beskrevet å ha gjort eller gjør voldelige handlinger. Handlingene blir knyttet opp mot religion.	Beskrivelser: blir framstilt som en masse/en gruppe, i moesning til deres offer, som blir mer menneskeligj ort.
Sinte menn	Den politiske krisa i Egypt skaper oppløyer og uro mellom Brotskapet, hæren og andre aktivister.	Hæren og opprørsbevegelsen står mot Brotskapet i kampen om makta i Egypt. Brotskapet er underlegne hærens fysiske makt, men MB-tilhengere gir seg ikke, noen er villig til å ofre livet sitt for Mursi. Noen tror det kan bli en borgerkrig.	Ingen løsning – blir bare mer og mer polarisering.	Hæren som er mest brutal og har mest makt, og framstår som umoralske når de «leker» med Mursi-tilhengere. Selv om MB-tilhengere ikke autoritære, så ligner de heller ikke på moralske, demokratiske og ikke-voldelige protester man har sett andre steder i verden til andre tider.	Beskrivelser: MB-tilhengere blir beskrevet ut ifra sine negative følelser: sinne og hysteri.	Beskrivelser: kjemper mot de overlegne i hæren med provisoriske våpen: støkker, koller, stein osv.	Beskrivelser: blir framstilt som en masse/en gruppe som «stommer», «roper» og «skriker».

<p>Kompleks org.</p>	<p>Hæren den egentlige autoritære makt i Egypt, MB er både demokratisk, autoritær, udungelig, moderate religiøse og mulige radikaliserede religiøse – en mangslingen bevegelse.</p>	<p>Kuppet er en del av en maktkamp mellom hæren og MB. MB har vært en forbudt bevegelse i 80 år i Egypt, har likevel blitt den største organisasjonen i Egypt med stor folkelig støtte. Egypt har vært vanskjøttet etter 60 år med Mubaraks militærstyre. Både revolusjonen i 2011 og kuppet i 2013 var mye knyttet til dårlig økonomi og høy arbeidsledighet. Hæren hadde mye makt over Mursis presidentskap, og har aldri vært på folkets side. Hæren skulle likevel aldri ha brukt makt a si, for nå er det ingen som har tillitt til demokratiet i Egypt.</p>	<p>Hæren må gi ifra seg makta over til et sivil styre – der Brorskapet er en del av løsningen. Den demokratiske, fredelige og moderate delen av MB må ikke bli overkjørt av den mer fundamentalistiske fraksjonen, som vil påtvinge andre sin forståelse av islam. Må ikke få radikaliserede fraksjoner.</p>	<p>Mursi var den eneste med demokratisk legitimitet, selv om han til tider gjorde udemokratiske og dumme valg. Folket hadde rett til å protestere mot Mursi, som viste seg inkompetent som president og som ble beruset av makt, som mange andre ledere.</p>	<p>Kontekst: historiske eksempler som viser til makthalansen mellom aktørene i Egypt, innad i MB, og geopolitisk.</p>	<p>Argument: legitimerer Mursi som president, men på samme tid anerkjenner at han ikke var en god nok/demokratisk nok.</p>	<p>Kontekst: Fakta og eksempler som viser at MB er en mangfoldig bevegelse, både politisk, religiøst og som grasrotorganisa sjon.</p>
-----------------------------	---	---	--	--	---	--	---

Eksempel fra teksten	Rammeelementer	Forklaringslementer
<p>Tittel: "Brorskapets hevn"</p> <p>Undertittel: "Brenner kirker og dreper de "vantro".</p>	<p>Metafor: "vantro"</p> <p>Definisjon: bruker "brorskapet" - framstår som at dette er noe hele organisasjonen/bevegelsen står bak.</p>	<p>Årsak: Brorskapet vil hevne seg</p> <p>Problem: Brorskapet dreper mennesker og brenner kirker</p> <p>Moralsk vurdering: Brorskapet gjør umoralske handlinger - hevn, drap, kirkebrenning</p>
<p>Ingress:</p> <p>Ezbet el Nakrl (VG): blodtørstige menn med røtter i Det muslimske brorskap sprer frykt og død blant Egypts religiøse minoriteter.</p>	<p>Definisjon: bruker "menn med røtter i Det muslimske brorskap" – kan tyde på at disse mennene har vært en del av brorskapet tidligere, kanskje familiene deres er det, eller at de også er det nå. Denne formuleringen distanserer i alle fall hele organisasjonen noen fra handlingene.</p> <p>Beskrivelse/metafor: "blodtørstige menn" – gir assosiasjoner til kannibaler som drikker blod, men har blitt en mer eller mindre vanlig metafor for å ha lyst til å drepe.</p> <p>Beskrivelse: "sprer frykt" – et uttrykk som er mye brukt om terrorister.</p>	<p>Moralsk vurdering: menn med røtter i Brorskapet er overgripere som dreper og sprer frykt, mens Egypts religiøse minoriteter er offer for disse handlingene.</p> <p>Problem: Menn med røtter i Det muslimske brorskap</p> <p>Årsak: De sprer frykt og død blant Egypts minoriteter.</p>
<p>- Mobben fra Det muslimske brorskapet er terrorister! De dreper oss, og de brenner ned våre kirker og våre hjem, og sier at vi må straffes fordi vi er "vantro", sier den koptisk kristne presten fader Bishoy Issa.</p> <p>- Alt vi vil er å leve i fred med vår religion og våre familier. Men vi lever i frykt nå. Hver dag, døgnet rundt.</p>	<p>Definisjon: "mobben fra Det muslimske brorskap" – framstilt som en mafialignende gruppe/kriminelle.</p> <p>Definisjon/beskrivelse: De blir kalt for "terrorister", som blir begrunnet av handlinger som drap og ildpåsettelse, og fordi de vil straffe de "vantro". Denne beskrivelsen passer en terrorist.</p> <p>Kulturelt/religiøst symbol: "vantro" – alle andre enn muslimer, kommer ikke til himmelen, er skitne??</p>	<p>Problem: Terror utført av mobben fra Det muslimske brorskap mot koptisk kristne.</p> <p>Årsak: Religiøs konflikt – de vil straffe de vantro.</p> <p>Moralsk vurdering: Brorskapet framstår som kriminelle (mob) og terrorister, som dreper personer på bakgrunn av deres religion. Både valg av ord og beskrivelse av handlinger dømmer brorskapet moralsk. Presten framstår som fredelig og tolerant, som ikke har andre ønsker enn å leve i fred.</p>
<p>Bare de siste dagene har terrorgruppene fra Det muslimske brorskap satt fyr på et femtital koptiske kirker og hjem over hele landet.</p>	<p>Definisjon: "Terrorgruppene fra Det muslimske brorskap" – sier implisitt at det er terrorgrupper i brorskapet pga. bruk av bestemt form. Sier også implisitt at dette er grupperinger som er en</p>	<p>Problem: Terrorgruppene fra Det muslimske brorskap</p> <p>Årsak: de har satt fyr på et femtital kirker</p>

	<p>integrert del av organisasjonen, siden noe annet ikke blir presisert</p> <p>Beskrivelse handlinger: satt fyr på et femtitalles kirker</p>	<p>Moralsk vurdering: ordet "terrorgruppe" inneholder mange implisitte moralske vurderinger. Terror er galt. Brorskapet er terrorister og de koptiske kristne er ofre.</p> <p>Problem: Islam og kristendom kolliderer – blir indikert ved å synliggjøre de religiøse elementene.</p>
<p>Verst er det i det øvrige Egypt, der mange koptiske kristne skal være brent i hjel, eller regelrett henrettet. Men de siste to døgnene har mobben også gått løs på den koptiske minoriteten i og utenfor Kairo.</p>	<p>Definisjon: "mobben" – brorskapet framstilles som en mafialignende kriminell gjeng som vil skape uro.</p> <p>Beskrivelse handlinger: Mange koptiske kristne skal være brent i hjel, eller regelrett henrettet.</p>	<p>Problem: koptiske kristne skal være brent i hjel eller henrettet.</p> <p>Årsak: Mobben (brorskapet)</p>
<p>"Fredag ble den koptiske snekkeren og tobarnsfaren Fawzy Marid Fares (49) henrettet med et skudd i pannen av en rasende muslimsk horde i Kairo-forstaden Ezbet El Nakri.</p> <p>- Det eneste gale Fawzy hadde gjort, var å ikke være muslim, sier broren, Botrus Marid Fares.</p> <p>Botrus ble selv hardt skadet; slått i hodet med en stor sten, stukket i ryggen med en spiss gjenstand, og truffet av et streifeskudd."</p>	<p>Definisjon av hendelse: Fares ble "henrettet" – indikerer at dette ble gjort med overlegg. Beskrivelsen av hendelsen støtter den definisjonen, i og med at han ble skutt i hodet.</p> <p>Beskrivelse: Fares blir titulert som snekker og tobarnsfar og får hele navnet sitt og alderen på trykk. Han framstår som et individ, som betydde noe for noen og var til nytte.</p> <p>Beskrivelse: "muslimsk horde" – framstilles som en religiøs masse/flokk, ikke som individer. Blir kun definert ut i fra sin religion. Det er også "horden" som skyter, og ikke en person i denne horden. Blir ikke i dette avsnittet knyttet direkte opp mot brorskapet, men i sammenheng med teksten over blir de det implisitt.</p>	<p>Problem: Kristne koptere henrettes i Egypt av muslimer.</p> <p>Moralsk vurdering: Fares er offer, han hadde ikke gjort noe annet galt, enn å ikke være muslim – han var uskyldig, samme som hans bror. Mens den muslimske horden har utført umoralske, voldelige handlinger.</p>
<p>Fawzy ble gravlagt i går, men på gaten utenfor sitter fortsatt alvorlige, kristne menn i to rekker, og snakker om den døde.</p>	<p>Beskrivelse: "kristen" – blir framstilt som en vesentlig detalj ved disse mennene. Framstilles derfor som noe som definerer dem, og kanskje konflikten.</p>	

Brorskapets hevn

<p>- Det bor omlag 10 millioner koptere i Egypt, eller 15 prosent av befolkningen, sier presten Bishoy Issa.</p>	<p>Fakta: Får info om koptere som en minoritet.</p>	
<p>- Vi har aldri hatt problemer med våre muslimske naboer. Tvert imot, der er våre venner, og vi omgås som venner. Da Morsi og Brorskapet kom til makten, ba de lokale moskeenes ledere sine sognebarn om å ta vare på oss, og beskytte oss.</p>	<p>Historisk eksempel: lederne i moskeen ba sognebarnene om å ta vare på de kristne da Brorskapet kom til makten.</p>	<p>Moralsk vurdering: De lokale muslimene tar vare på de kristne, det er de utenfra som oppsøker dem i ondt sinne.</p>
<p>Men den kristne koptiske kirken er Egypts originale kirkesamfunn, etablert om lag 100 år etter Kristus' død. Islam kom først til Egypt over 600 år senere. I Ezbet er det om lag 5000 koptiske familier, total 25 000 sjeler.</p> <p>- Vi har hatt et godt liv her i 2000 år, sier Fader Bishoy.</p> <p>- Men her, som alle andre steder, har det vært perioder med forfølgelser, trusler og drap. Nå er det ekstra ille, vi har overhodet ingen sikkerhet.</p>	<p>Fakta: De kristne har vært i Egypt lenger enn muslimene.</p> <p>Definisjon: "sjeler" – de kristne blir definert som det. Framstår som noe mer enn de andre, har noe åndelig?</p> <p>Historisk eksempel: Trekker paralleller til forfølgelse av kristne i historien – setter det inn i en større religion konflikt-kontekst.</p>	<p>Problem: Det har vært forfølgelse av kristne opp gjennom historien. I dag er det ille i Egypt.</p>
<p>Vi står ute i den sølete og søplete gaten et par kvartaler fra Fader Bishoys kirke, Abu El Seifienkirken, som betyr "han med to sverd". Kopterne flokker seg rundt oss, de vil dra oss i alle retninger, og vise hva mobben gjorde forleden.</p> <p>Og vi ser oss rundt: Biler er brent og knust, butikker er plyndret og brent, det er skuddhull i vinduer langt oppover i etasjene – og store bilder av Kristus og Jomfru Maria, som henger i snorer over gaten, er gjennomhullet av skudd.</p>	<p>Definisjon: "mobben" – framstiller brorskapet som en kriminell gjeng.</p> <p>Beskrivelse: Det er en sølete og søplete gate.</p> <p>Beskrivelse: "han med to sverd" – å ta med denne oversettelsen av kirkenavnet kan gi assosiasjoner til at kristne ikke alltid har vært fredelige de heller.</p> <p>Beskrivelse: "Kopterne flokker seg rundt oss" – blir framstilt som en masse, en gruppe.</p> <p>Beskrivelse av ødeleggelsene: bruker "show, don't tell". Framstår som kriminelle pøbler, mer enn terrorister, siden de har plyndret butikker og biler. Selv om det også er en religiøs</p>	<p>Moralsk vurdering: kriminelle handlinger er beskrevet.</p> <p>Problem: Mobben har plyndret butikker, biler og har skutt rundt seg.</p>

Brorskapets hevn

	<p>motivasjon, siden bildene av Kristus og Maria er skutt på.</p>	
<p>42-åringen Gergus Kamel Laouka kommer vandrende med en enorm plasterlapp over øyet, han ble skutt av en islamist fra Brorskapet, men overlevde som ved et mirakel.</p> <p>- Se, sier han, og tar plasteret til siden.</p> <p>- De tok øyet mitt. Selv om jeg er en like gudfryktig mann som dem.</p>	<p>Definisjon: ”islamist fra brorskapet” – påpeker at de ikke bare er muslimer, men islamister. Ikke noe utgreiing om hva islamisme er.</p> <p>Kulturelt/religiøst symbol: ”de tok øyet mitt” – gir assosiasjoner til 2.mosebok om gjengjeldelse: ”øye for øye, tann for tann”, som har blitt en del av det norske språket.</p>	
<p>- Vi kan alltid bygge nye kirker og nye hjem hvis islamistene brenner det ned, sier fader Bishoy.</p> <p>- Men hvis vi mister vennskapet med våre lokale, muslimske venner, er alt tapt!</p>	<p>Definisjon: ”islamistene” blir satt i motsetning til ”våre lokale muslimske venner”. Tydelig at de skiller på islamistene som kommer utenfra og fra brorskapet og de lokale muslimene.</p>	<p>Moralsk vurdering: Fader Bishoy bryr seg mer om vennskap og forsoning mellom muslimer og kristne lokalt, enn at kirkene brennes ned. Setter folk og fred før materielle ting – framstår som god moral.</p> <p>Problem: Hvis de mister vennskapet med de lokale muslimene</p>
<p>Bildetekst:</p> <p>Frykter fremtiden: Fader Bishoy Issa knuer korset i hånden, og er rystet av de siste hendelsene: - De koptiske kristne har vært i Egypt i 2000 år, sier han, - og muslimene kom hit 600 år etter oss. Allikevel hevder Brorskapet at vi er vantro, og dreper oss av den grunn. De brenner våre kirker og hjem.</p>	<p>Beskrivelse: Knuger korset i hånden. Journalisten tolker at han er rystet.</p> <p>Fakta: muslimene kom til Egypt 600 år etter de kristne – setter konflikten i dag inn i en over 1000 år gammel konflikt mellom kristne og muslimer.</p> <p>Argument: sier implisitt at det faktumet at de kristne har vært i Egypt 600 år lenger enn muslimene er et bevis for at de er troende.</p> <p>Kulturelt/Religiøst symbol: ”vantro” – sier at det er dét brorskapet sier at de er.</p>	<p>Problem: Brorskapet mener at de kristne er vantro, og dreper dem av den grunn. → Konflikten handler om religion og tro.</p>

Den lange veien mot blodbad.

Eksempler fra teksten	Rammeelementer	Forklaringselementer
<p>Ingress: Religion: Majoriteten av egypterne ønsker religion ut av det politiske maktspeilet. Islamistene på sin side lover å ta opp kampen. Egypt kan være på vei mot et blodbad.</p>	<p>Kontekst: Konflikten blir satt i sammenheng med religion i politikken.</p>	<p>Definisjon på problem: religion + politikk</p> <p>Konsekvens: Mulig blodbad</p>
<p>Bildetekst: "Endelig fri": Egyptiske aviser prydet forsiden med "Velkommen tilbake Egypt" og "Endelig fri" etter president Mohamed Mursis fall. Uenigheten mellom folket og islamistene kan sende landet inn i nye uroligheter.</p>	<p>Definisjon (kontrast): "Folket" er motsetningen til islamistene. Det er "folket" som alltid har retten på sin side i et demokrati.</p>	<p>Problem: Islamistene, som står i motsetning og opposisjon til "folket".</p> <p>Konsekvens: islamistene kan sende landet inn i nye uroligheter.</p> <p>Moralsk vurdering: Avisene formidler at Egypt er "endelig fri" etter at Mursi ble kuppet. Egypt under Mursi var da ufritt.</p>
<p>Stikkittel: "Frustrasjonen og hatet blant de millioner av egyptere som tok til gatene startet allerede under revolusjonen i 2011".</p> <p>Brødtekst: "Skal vi kunne forstå hva som skjer, må vi se på utviklingen i Egypt fra revolusjonen i 2011 og fram til høsten nylig tok side med de millioner av demonstranter"</p>	<p>Kontekst: setter dagens uroligheter i sammenheng med revolusjonen 2011.</p>	
<p>"Da hundretusener omringet palasset i november og krevde grunnloven opphevet satte brorskapets ledelse foten ned. Neste morgen angrep islamister demonstranter utenfor palasset. Opposisjonelle ble banket opp og torturert av det mange kalte</p>	<p>Beskrivelser/definisjoner: Brorskapet blir definert som islamister, og beskrevet at de gjør voldelige handlinger, til og med tortur. Men det virker som at dette er en egen gruppe innad i brorskapet.</p>	<p>Problem: Brorskapet og president Mursi er voldelige og autoritære makthavere.</p> <p>Moralsk vurdering: Tortur er definert som en krigsforbrytelse av FN, og har dermed blitt ansett til å være for moralsk forkastelig til og</p>

Den lange veien mot blodbad.

<p>brorskapets ”militser”, og videoer av tortur av opposisjonelle utenfor og innenfor presidentpalassetts murer satte sinnene i kok blant egypterne.”</p>		<p>med i en krigssituasjon. → en handling som innebærer en moralsk vurdering, bare ved å bli beskrevet.</p>
<p>Sidevignett: ”opprøret i Egypt”</p>	<p>Definisjon: Konflikten blir beskrevet som ”opprøret i Egypt” i fanen på avissidene. Det som skjer framstilles da som det kommer fra folket, i motsetning til ”kupp”, som kommer fra militæret.</p>	
<p>”Mursi ytret ingen kritikk mot ekstreme islamister som snakket på hans folkemøter, som for eksempel kalte shia-muslimer for ”skitne hunder”.</p>	<p>Eksempel: Mursi framstår som unnvikende til konflikter eller som sympatiserende med ekstreme islamister.</p>	<p>Problem: Mursi er for vennligstilt til ekstreme islamister, eller for svak til å ta et oppgjør med dem.</p> <p>Moralsk vurdering: Mursi tar ikke avstand fra hat.</p>
<p>”Under folkeavstemningen ble religionen brukt for alt det var verdt. Vil du til himmelen må du stemme ja til grunnloven og beskytte islam og sharia. Stemmer du nei, kommer du til helvete”.</p>	<p>Eksempel: Mursi og brorskapet knytter politikk opp mot folks personlige religiøsitet, og truer indirekte med helvete, hvis de ikke gjør som de sier.</p>	<p>Problem: Religion som en del av politikken.</p> <p>Moralsk vurdering: dette eksemplet viser at brorskapet og Mursi er uredelige, som utnytter folks religiøsitet til å få stemmer.</p>
<p>”Den største feilen Mursi gjorde var å vedta den nye grunnloven i 2012. Han gjorde seg selv og alle sine vedtak immune mot rettsforfølgelse. Han avsatte Riksadvokaten – et krav de revolusjonære hele tida hadde fremmet. Men istedenfor å la domstolens øverste råd</p>	<p>Beskrivelse/definisjon: Mursi gjorde en stor feil. Når man gjør en feil, har man gjort noe man ikke skulle, men det er ikke nødvendigvis gjort med overlegg.</p> <p>Fakta: Gjorde seg selv immun, avsatte riksadvokaten, innsatte</p>	<p>Problem: Mursi og brorskapet styrte Egypt etter autoritære og ikke-demokratiske prinsipper, spesielt ved å gjøre sine vedtak immune mot rettsforfølgelse.</p> <p>Moralsk vurdering: Mursi gjorde mange feil, men én av dem var spesielt stor. Når man</p>

Den lange veien mot blodbad.

<p>velge en ny, innsatte han en riksadvokat selv, som uten tvil lovet troskap til brorskapet.”</p> <p>”Her begynte alarmklokken å ringe. For det første var det en intens debatt om hvorvidt Mursi var den som ledet landet, eller om det var brorskapets ledere, Mohamed Badie og Kahirat al-Shater, som faktisk holdt kontroll over presidenten. De fleste hevdet det var al-Shater, brorskapets sterke mann, som styrte Egypt, og ikke den folkevalgte presidenten.”</p>	<p>en som var vennligstilt til Brorskapet.</p> <p>Kontekst: Etter grunnloven ble vedtatt ble det en debatt i Egypt om hvem det var som egentlig styrte landet.</p> <p>Definisjon: Mursi blir beskrevet som den folkevalgte presidenten.</p> <p>Metaforisk uttrykk: Alarmklokken begynte å ringe – folk skjønnte at nå er ikke demokratiet slik det skal.</p>	<p>gjør en feil, har man gjort noe man ikke skulle, men det er ikke nødvendigvis gjort med overlegg.</p> <p>Problem: Egypt styres kanskje av brorskapets sterke mann og ikke den folkevalgte president Mursi.</p> <p>Moralsk vurdering: brorskapets ledere kontrollerer den folkevalgte presidenten, og holder folket for narr.</p> <p>Moralsk vurdering: Mursi er en dårlig leder, udemokratisk og svak som blir dyttet rundt av lederne i brorskapet.</p>
<p>”Snart ble det klart at Mursi og brorskapet ikke hadde planer om å gjøre som de lovet (avtale om å utsette grunnlovsavstemning). Da samtlige ikke-islamistiske representanter meldte seg ut i protest mot islamistenes dominans over kommisjonen, turet kommisjonen fram med en maraton avstemning over grunnloven på 18 timer i strekk.”</p>	<p>Eksempel/kontekst: Konflikt mellom Brorskapet og de revolusjonære opposisjonelle, der det er Mursi og brorskapet som skaper konflikten.</p> <p>Definisjon av aktør: Ikke-islamister og islamister – I denne konflikten er det de politiske religiøse som blir skilt på, og ikke partiene eller andre ideologiske forskjeller.</p>	<p>Moralsk vurdering: Brorskapet og Mursi brøt en avtale med de revolusjonære opposisjonelle.</p>
<p>”Demokrati for brorskapet er valgurnene – og ikke noe annet. Det er en snever form for demokrati som kan utvikle seg til et flertallsdiktatur. Demokrati handler også om å jobbe for å skape konsensus, om å beskytte minoriteter og om å være klar over at folk har en demokratisk rett til å gå ut mot selv en folkevalgt president.”</p>	<p>Argument: framstiller brorskapet som udemokratiske, selv om har vunnet et valg, Mursi som potensiell diktator.</p>	<p>Problem: Brorskapet har en snever forståelse for hva et demokrati er.</p> <p>Konsekvens: Landet kan utvikle seg til et flertallsdiktatur.</p>

Den lange veien mot blodbad.

<p>”Det er sant at Mursi ble landets første folkevalgte president. Men det er også sant at 26 av de 51 prosentene som hadde stemt på ham gjorde det av frykt for at Shafiq skulle vinne. Dermed hadde de gitt Mursi et klart mandat på at han ikke kan styre landet som en president for brorskapet, men for hele landet.”</p>	<p>Argument: Framstiller det slik at Mursi er demokratisk valgt, men likevel ikke har støtte av flertallet i befolkningen.</p>	<p>Moralsk vurdering: Mursi burde framstått som hele folkets president, ikke bare brorskapets. Han har ikke rett på å styre folket.</p> <p>Problem: Mursi har bare støtte fra 25 prosent av befolkningen, men oppfører seg ikke deretter.</p> <p>Årsak: Mener at 26 prosent av dem som stemte på han i andre runde av valget, bare gjorde det for å slippe den andre kandidaten.</p> <p>Konsekvens: Mursi vil styre som om brorskapet har all makt og alle vil det samme som dem.</p>
<p>”Selvsagt er det som skjer en innblanding fra hæren som ikke skal finne sted i demokratiske samfunn. Det er likevel for tidlig å konstatere hvilke konsekvenser det vil få for landets demokratiske utvikling. Egypt er ikke noe demokrati ennå. Egypt befant seg i oppbyggingsfasen, og de fleste egyptere frykter derfor at islamistene med tid og stunder ville ha tatt landet i motsatt retning”.</p>	<p>Argument: Argumenterer for at selv om en innblanding fra militæret egentlig ikke er akseptabelt i et demokratisk samfunn, så er det ikke helt sikkert at det får dårlige konsekvenser, fordi landet ikke ennå er et demokrati, og at de fleste tror at islamistene uansett ville ha ført det i feil retning.</p> <p>Beskrivelser: Islamistene blir beskrevet som dem som de fleste egyptere frykter at ville ha tatt landet i en udemokratisk retning → islamistene er udemokratiske.</p>	<p>Konsekvens: For tidlig å si hvilke konsekvenser kuppet kommer til å få for demokratiet – Kuppet blir ikke sett på som udemokratisk per definisjon.</p> <p>Årsak: Egypt er ikke et demokrati selv om man har en folkevalgt president - landet er fortsatt i oppbygningsfasen.</p>
<p>Sluttpoeng: ”Det som er helt klart er at majoriteten av muslimer, etter å ha erfart hva blanding av religion og makt fører til, ønsker religion ut av det politiske maktspeillet.</p> <p>En nabo som selv hadde stemt på Mursi sa: det får så være. Alt er bedre enn å styres av islamistene og se på misbruket</p>	<p>etos-appell: ”majoriteten av muslimer” – definerer den religiøse folkeopinionen slik. Snakker på vegne av majoriteten, som gir legitimitet til påstanden, uten at hun skriver hvordan hun vet at påstanden er ”helt klar”.</p> <p>Argument: Argumenterer for at islamistenes politikk har</p>	<p>Problem: blandingen mellom religion og politikk.</p> <p>Årsak: Islamistene i brorskapet har vist at det ikke er en god kombinasjon.</p> <p>Konsekvens: Fører til misbruk av religionen. Og at det kanskje er like greit at Mursi ble kuppet.</p>

Den lange veien mot blodbad.

<p>av religionen. Dette er en fase i Egypt må gå gjennom.”</p>	<p>gjort at majoriteten av muslimene i Egypt, ikke ønsker å blande religion og politikk. Problemet med religion og politikk, blir også lansert i ingressen, men ikke egentlig begrunnet/bevist i teksten, i alle fall ikke at ”majoriteten” mener dette.</p>	
--	--	--

Det startet ved morgengry, like etter bønner.

Eksempler fra teksten	Framing-devices	Reasoning-devices
<p>Ingress: ”Skuddsalver blir avfyrt, og Ali Mahmoud står ved siden av sin fetter da han plutselig faller.”</p>	<p>Beskrivelse: Journalisten beskriver hva som skjer, er tett på. Leseren blir kjent med Ali og får vite at han mister en fetter.</p>	<p>Problem: Ali og hans fetter blir skutt på.</p>
<p>Tittel: "Det startet ved morgengry, like etter bønner. Noen timer senere var gatene røde av blod.”</p>		<p>Problem: voldelige hendelser</p>
	<p>Bilder: skadde og døde personer. Får et ansikt i denne saken, og blir noen man kan kjenne seg igjen i føle med.</p>	<p>Problem: voldelige hendelser</p> <p>Moralske vurderinger: Noen har blitt offer for andres vold</p>
<p>”Skuddsalver blir avfyrt, og Ali Mahmoud står ved siden av sin fetter da han plutselig faller. Med hjelp av andre bærer Mahmoud fetteren vekk fra skuddene, ut av menneskemengden. Noen løper i panikk. Andre i sinne, vekk fra tåregassen som ligger tykt over gaten. Det svir i øynene og gjør det vanskelig å puste. Mahamoud bærer ham inn i en sidegate der fetterens blod renner ned på bakken, og han lempet ham inn i en ventende ambulanse. Så blir Mahamoud stående ved de røde flekkene på asfalten.”</p> <p>”- Han ble skutt da han sto ved siden av meg! Hyler han.»</p>	<p>Sitat: Opplevs nært, fordi det kommer rett fra den personen som selv opplever det, her og nå.</p> <p>Beskrivelse: Han ”hyler” det han sier, som gjør at sitatet blir mer desperat, i tillegg til det alvorlige innholdet.</p> <p>Beskrivelser: Nøkternt beskrivelse av det som skjer når militæret ”rydder” leieren med Mursi-tilhengere. Mer show, not tell. De dramatiske hendelsene blir konkret beskrevet, som gjør det nært. Journalisten har vært tett på for å få med detaljene.</p>	<p>Problem: brorskapstilhengere og Ali og hans fetter blir skutt på. Fetteren dør. De er ofre i konflikten med militæret.</p> <p>Moralsk vurdering: Det at noen blir drept i ”sannhet” i teksten, gjør at de som skyter, som i dette tilfellet er militæret, framstår som umoralske. Leseren får ikke informasjon som tilsier at Mursi-tilhengerne bruker våpen. Det er derfor tydelig at det er de som er ofre.</p>

Det startet ved morgengry, like etter bønnen.

<p>”Så, etter noen minutter, når tåregassen har lagt seg, samler de seg igjen. De banker med stokker på stolper. De roper ”Allahu Akbar, Gud er stor” og stormer frem mot piggråden og sikkerhetsstyrkene igjen.”</p>	<p>Beskrivelser: Beskrivelsene framstiller brorskapstilhengerne som sinte, fordi de roper, noen som aldri gir seg i kamp for saken sin, fordi de kjemper videre til tross for tåregassen, og som martyrer, fordi de går inn i kampen i Guds navn.</p>	<p>Narrativ: brorskapet er sinte, religiøse demonstranter, kanskje martyrer, som ikke gir seg i kampen mot militæret etter kuppet.</p>
<p>”- Vi har ingen våpen. Dette er vårt eneste våpen, sier Ahmed Ali og løfter Koranen”.</p>	<p>Sitat: Framstiller demonstrantene og brorskapstilhengerne som fredelige, men kanskje også religiøse fanatikere, som baserer seg på en hellig bok for beskyttelse. Dette er også et sitat som framstiller desperasjon og feige lag.</p>	<p>Moralsk vurdering: David-Goliat-scenario, der den ene har styrken og våpen og den andre har religionen. Problem: Feige lag – brorskapstilhengerne har ingen våpen å beskytte seg med mot militæret.</p>
<p>”Det var et varslet blodbad: Hæren hadde lenge oppfordret demonstrantene til å gå hjem, og overdreven mat er brukt mot dem før. Ingen trodde forsøket på å fjerne demonstrantene ville gå for seg uten blodsutgytelse.”</p>	<p>Kontekst: Militæret har brukt overdrevet makt mot brorskapstilhengerne tidligere → gir inntrykk av at dette er en konflikt som går lenger tilbake enn til kuppet en måned tidligere. Definisjon på hendelse: Blodbad – hendelsen blir definert som dét i tekstutdraget til venstre. En metafor som indikerer at det var mange skadde og drepte.</p>	<p>Moralske vurderinger: Selve ordene ”blodbad” og ”massakre” inneholder en rekke implisitte moralske vurderinger og fordømmelser.</p>

Det startet ved morgengry, like etter bønner.

<p>”Spørsmålet er hva som vil skje nå, etter det noen sier er en av de verste massakrene i landets historie. Borgerkrig, sier noen. Mer vold sier andre, og definitivt en økt krise, et mer polarisert land. Andre igjen vet ikke hva de skal tro.</p> <p>Da solen gikk ned over i Kairo i går kveld, var det egentlig bare én ting som var sikkert: det vil bli mer blod.”</p>	<p>Definisjon på hendelse: en av de verste massakrene i landets historie. Selv om journalisten henviser til at noen skal ha sagt dette, og ikke som et faktum, framstiller det hendelsen som noe historisk. Ordet massakre betyr stor skade på menneskeliv (?).</p>	<p>Moralsk vurdering: Ordet massakre gir assosiasjoner til umoralske handlinger og mye lidelse.</p> <p>Problem: Dette kan være en av de verste massakrene i Egypts historie.</p> <p>Konsekvens: mer blodsutgytelse, økt krise, kanskje en borgerkrig, et mer polarisert land.</p>
<p>”En av de som dør, ifølge Det muslimske brorskapet, er den 17-årige datteren til Mohammed el Beltagy, en av topplederne. I forrige uke gikk han rundt på Rabaa-plassen, han var sliten, men han smilte og han sa at han ikke skulle gi seg før de han kalte kuppemakerne var ute, demokratiet gjeninnsatt. Kanskje ville det ta tid, sa han.</p> <p>- Hvis vi ikke blir drept eller arrestert.”</p>	<p>Beskrivelse: Beltagy blir her beskrevet som sliten, men smilende, og en som ville kjempe for demokratiet, selv om det skulle ta tid. Han blir han menneskeliggjort med informasjonen om hans datters død.</p>	<p>Problem: Mange dør, og en av dem er en 17 år gammel jente.</p> <p>Årsak: Militæret har angrepet demokratiforkjempende Mursi-tilhengere.</p> <p>Løsningsforslag: Beltagys ord om at det vil ta tid for demokratiet blir gjeninnsatt, framstår i denne sammenhengen mer som en utopi, og hans siste spådom har blitt reell. Det virker ikke som at denne situasjonen har en medisin, annet enn at volden må stoppe.</p> <p>Moralsk vurdering: At et barn er drept, framstår som umoralsk. Leseren får informasjon om at faren til denne jenta virker demokratisk og rasjonell, noe som gjør hun og de andre framstår mer som verdige ofre.</p>

Det startet ved morgengry, like etter bønner.

<p>”Ikke alle skadede tar ambulanser, noen foretrekker privatbiler. De lempes inn i bakseter og kjøres vekk. - Mange av dem som blir skutt er redde for å gå inn i ambulansen, fordi de ikke vet hvor de vil ta dem med. Vi vet fra 25.januar (2011, da protestene mot Mubarak startet, journ.amn) at mange ble arrestert, ikke behandlet, sier en av demonstrantene, Mohammed Sami.”</p>	<p>Kontekst: Dette sier noe om risikoen for vold i landet, at Mursi-tilhengerne også tidligere har vært en utsatt gruppe, og minner leseren på konflikten i 2011, og setter denne i sammenheng med den.</p>	<p>Problem: De skadde kan ikke stole på helsepersonell som kjører ambulansene.</p> <p>Årsak: Under revolusjonen i 2011 ble mange arrestert istedenfor behandlet.</p> <p>Moralsk vurdering: Det framstår som en umoralsk handling ikke å behandle skadde mennesker, men arrestere dem.</p>
<p>”Nobelprisvinner Mohammad El Baradei gikk av som visepresident i protest mot den hardhendte håndteringen. Han sa at han ikke ville ha ansvar for en eneste dråpe blod.”</p>	<p>Kontekst: Visepresidenten, nobelprisvinner og del av den liberale opposisjonen, gikk av i protest etter massakren.</p> <p>Beskrivelse: Beskrivelsen av at han er nobelprisvinner, gjør at det virker som at han gjør det rette her, og kanskje ikke det rette alt for sent. Nobelprisen gir han legitimitet, og kanskje spesielt overfor norske lesere, siden fredsprisen er ”vår” pris.</p>	<p>Narrativ: Konflikten har blitt så voldsom at til og med visepresidenten protesterer mot sin egen regjering og militære. Det sier noe om hvor splittet landet er, og hvor store menneskelige tap det har vært ved denne massakren.</p> <p>Moralsk vurdering: Baradei går av moralske grunner, i og med at han ikke vil stå ansvarlig for at flere skades og drepes.</p>

Geværene taler for seg.

Eksempler fra teksten	Framing-devices	Reasoning-devices
<p>Tittel: "Geværene taler for seg".</p> <p>Ingress: Hæren er ikke folkets frigjøringshær".</p>	<p>Språklig bilde: Geværene er en metafor for voldsbruk.</p>	<p>Problem: Hæren er voldelig og handler ikke på vegne av folket.</p>
<p>"Militærets makt i Egypt er så inngrodd at store deler av kreftene bak "den arabiske våren" har gått seg vill i alliansene, slik "militærattaché" Unni Vikan her i Norge lanserte militærkuppet "som et godt kupp".</p>	<p>Metafor: Gått seg vill i alliansene</p> <p>Beskrivelse: Militærattaché Unni Vikan</p> <p>Slagord/uttrykk: et godt kupp</p>	<p>Årsak: Mange har trodd at et kupp kunne være godt, bare fordi det kom på oppfordring fra som startet den arabiske våren.</p>
<p>Militæret sto ikke på folkets side da det omsider avsatte president Hosni Mubarak for å redde <i>ancien régime</i>, restene av Mubarak-regimet, som militæret var den viktigste bestanddelen av, selv om folk på Tharir-plassen jublet. Militæret utførte ikke "folkets vilje" da de avsatte den valgte presidenten Mohamed Mursi 3. juli i sitt forsøk på å gi Det muslimske brorskap <i>Coup de grace</i>, nådestøtet.</p>	<p>Kulturelle uttrykk: <i>ancien régime</i> - et regime som opprettholdes selv om det ikke holder tritt med tiden</p> <p><i>Coup de grace</i> – nådestøtet</p> <p>Beskrivelse?: Militæret var ikke på folkets side under revolusjonen og utførte ikke folkets vilje under kuppet.</p> <p>Beskrivelse: Den valgte presidenten Mohamed Mursi</p>	<p>Problem: Militæret har ikke handlet på vegne av "folket".</p> <p>Årsak: Militæret har vært en del av maktregimet.</p> <p>Konsekvens: De styrer både en diktator og demokratisk valgt leder med dekke av å gjøre det for folket.</p>
<p>Brorskapet opererte under trange politiske og økonomiske rammer, selv om de forsynte og lot seg beruse av makt og begynte å påtvinge folk sin forståelse av islam. Det utløste en dragkamp mellom ulike deler av borgerskapet. Kravet fra gatene om at Mursi måtte gå, var legitimt og forståelig, men ikke militærkuppet.</p>	<p>Beskrivelse: Brorskapet forsynte seg og lot seg beruse av makt, og påtvinge andre sin forståelse av islam.</p> <p>Metafor: dragkamp</p> <p>Definisjon: Militærkupp blir brukt om hendelsen.</p>	<p>Definisjon av problem: Militærkuppet – at militæret tok makta fra den valgte Mursi</p> <p>Problem: Det var trange økonomiske og politiske rammer i Egypt da brorskapet styrte.</p>

Geværene taler for seg.

		<p>Moralsk vurdering: vurderes som ikke moralsk å tvinge noen andre til å forstå religion på samme måte som deg.</p>
<p>Brorskapet melte sin egen kake og forsøkte iherdig å utvide den med utstrakte fullmakter som gikk utover forfatningen og demokratiske spilleregler, noe Mursi har beklaget som feilgrep.</p>	<p>Metaforisk uttrykk: Mele sin egen kake – å begunstige seg selv foran andre.</p>	<p>Moralsk vurdering: Mursi har beklaget at brorskapet gikk utover demokratiske spilleregler.</p> <p>Moralsk vurdering: brorskapet melte sin egen kake.</p>
<p>Venstresida kjenner det igjen (at brorskapet går utover dem. Spilleregler red.amn) ut fra sine erfaringer med Brorskapet i Kifaya-bevegelsen (Nok er nok) som forsøkte å stanse gjenvalg av Mubarak fram til 2005. Få kan være overrasket etter de interne kampene i Brorskapet som førte til at hardhausene Mohamed Badie ble valgt til øverste leder og Khairat al-Shater til nestkommanderende. Likevel sto de sammen på Tharir mot Mubarak, og Brorskapet som en mangslungen bevegelse, slo sprekker. Brorskapets ungdommer protesterte mot at ledelsen pekte ut ledelsen i Frihets- og rettferdighetspartiet (FJP) fordi det brøyt med den demokratiske ånden fra Tharir, og den tidligere lederen Abdel Monheim Aboul Fotoh gikk ut og stilte opp som presidentkandidat.</p>	<p>Kontekst: Venstresida og brorskapet i Egypt har tidligere samarbeidet for å få kastet Mubarak.</p> <p>Kontekst: Det har vært interne kamper i brorskapet, både før valgene av lederne, men også etter revolusjonen, da det ble uenigheter om valg av ledere i det politiske partiet FJP.</p> <p>Beskrivelse: Leder og nestkommanderende i brorskapet er hardhauser</p> <p>Beskrivelse: Brorskapet er en mangslungen bevegelse (en mangfoldig bevegelse?)</p>	

Geværene taler for seg.

<p>”Mens brorskapet begynte å utfordre militærets posisjoner ved å bekle stillinger med sine egne, et kjent fenomen som ikke begrenser seg til Egypt eller politiske islamister, dikterte markedsliberalisten Shater den økonomiske politikken i samme spor som under Mubarak. Mursi forsøkte å yte en viss motstand mot kravene til Det internasjonale pengefondet (IMF) om å fjerne subsidier på mat, bensin og andre varer for lånet på 4,8 milliarder dollar.</p>	<p>Kontekst: Brorskapet beklede stillinger med sine egne (ansatte tro tjenere), som er et kjent fenomen i andre land med andre ideologier også.</p> <p>Kontekst: Nestkommanderende Shater førte en like markedsliberal økonomisk politikk som Mubarak.</p> <p>Kontekst: Mursi forsøkte å beholde subsidiene på mat, bensin og andre varer.</p>	<p>Narrativ: Brorskapet var ikke mer korrupt og ansatte tro tjenere enn andre styrende makter i andre land. Korrupsjon har ingen ting med islamisme og gjøre.</p> <p>Narrativ: Brorskapet førte den samme økonomiske politikken som Mubarak, med bevegelsens nestkommanderende Shater, selv om president Mursi dog prøvde å fire på krava til IMF.</p> <p>Problem: IMF lot ikke Egypt beholde subsidier på mat, bensin og andre varer.</p>
<p>Å omfavne kuppet og utrope militæret til ”folkets helter” fører den folkelige bevegelsen på ville veier fordi den har stikk motsatte interesser av militæret – og Brorskapets ledelse, men ikke hele den islamistiske bevegelsen hvor det finnes alliansepartnere slik utviklingen siden 2011 har vist. Militæret må gjerne sette inn sivile til å pusse kuppets fasade, og de vil trolig heller ikke sitte unødige lenger med regjeringen dersom ikke den blodige undertrykkingen fører til nye tretti år med unntakstilstand.</p>	<p>Argument: Å omfavne kuppet og utrope militæret til ”folkets helter” fører den folkelige bevegelsen på ville veier fordi den har stikk motsatte interesser av militæret – og Brorskapets ledelse</p> <p>Kontekst: det finnes alliansepartnere til opposisjonen innenfor Brorskapet, jamfør utviklingen siden 2011.</p> <p>Metaforisk uttrykk: Sette inn sivile til å pusse kuppets fasade – De sivilens omfavning er regissert fra hærens side.</p>	<p>Problem: At opposisjonen/de sivile omfavner kuppet og hæren.</p> <p>Årsak (begrunnelse) til at det er et problem: Hæren og ledelsen i brorskapet har stikk motsatte interesser av ”folket”. Det er hæren som ”lurer”/regisserer opposisjonen.</p> <p>Konsekvens: Fører den folkelige bevegelsen på ville veier. Det kan føre til at regjeringen/militæret opprettholder tretti nye år med unntakstilstand.</p> <p>Løsningsforslag: Peker på at det er grunnlag for samarbeid mellom opposisjonen og deler av brorskapet, slik man så i 2011.</p>

Geværene taler for seg.

<p>Militæret er fortsatt først og fremst ute etter å trygge sine kommandohøyder; fortsette den markedsliberale politikken som Mubarak og Brorskapet førte, sikre sine allianser til USA og befeste Egypts stilling i regionen, både i Midtøsten og lang Nilen i Afrika.</p>	<p>Kontekst: Det som skjer i Egypt er også en del av det geopolitiske maktspeillet.</p> <p>Kontekst: Brorskapet, militæret og Mubarak førte den samme markedsliberale politikken.</p>	<p>Løsning: Løsningen på Egypts problemer er ikke å bare kvitte seg med Mursi, men også å føre annen politikk</p>
<p>Forsvarssjef Abdel Fattah al-Sisi liker å ordlegge seg som tidligere president Gamal Abdel Nasser, men fryktet Tamarod-bevegelsens x antall millioner underskrifter og folk i gatene like mye som Brorskapet. Det kom klart fram av hans demagogiske tale 26. Juli om mandat til å slå ned Brorskapet militært. Mange flere skulle ha luktet lunta.</p>	<p>Metaforisk uttrykk: Flere skulle ha luktet lunta – flere skulle ha skjønt det.</p> <p>Kontekst: Sammenligner hærsjef al-Sisi med tidligere diktator og frigjøringshelt Nasser.</p>	<p>Problem: Flere burde ha skjønt at Sisi ville gå etter Brorskapet militært (med vold).</p> <p>Narrativ: Al-Sisi er redd for både Brorskapet og Tamarod, men valgte å ”alliere” seg med den ene for å kunne ta den andre.</p>

Nå viser de militære sitt sanne ansikt.

Eksempler fra teksten	Framing-devices	Reasoning-devices
	<p>Bilde: Bildet i denne reportasjen viser unge menn som går i tog, med flagg, og provisoriske stokker, skjold og hjelmer. De ser alvorlige ut, men ikke utagerende.</p>	
<p>Tittel: ”- Nå viser de militære sitt sanne ansikt”</p>		<p>Moralsk vurdering: Tittelen spiller på at det er de militære som er skurkene.</p>
<p>– Dø, jævlér, skriker den hjelmkleddé demonstranten Ahmed, og hytter med en jernkølle mot det amerikanskbygde Apache-helikopteret.</p>	<p>Beskrivelse: Ahmed framstår som sint og aggressiv, siden det beskrives at han hytter med en jernkølle, og skriker mot et helikopter at de skal dø.</p> <p>Definisjon: blir omtalt som en demonstrant.</p>	<p>Problem: Apache-helikoptrene</p>
<p>Sitat fra en imam fra talerstolen før en demonstrasjon:</p> <p>”- Vi er hverken redde for fly eller tanks, og vi dør om nødvendig. Vi frykter bare Gud, og blir gjerne martyrer!»</p>	<p>Kontekst: Konflikten blir satt i sammenheng med religion.</p>	<p>Narrativ: brorskapstilhengere er uredde og vil gjerne bli martyrer.</p>
<p>Sitat demonstrant:</p> <p>”- Vi vil mobilisere massene, gå rettens vei om nødvendig, og protestere til Morsi er gjeninnsatt.</p> <p>Men Khaled vil ikke utelukke vold.</p> <p>- Med vold vil i så fall skje fordi enkeltindivider er frustrert og rasende, eller blir provosert av hæren. Eler fordi</p>		<p>Problem: Mursi er avsatt</p> <p>Konsekvens: Mulig vold</p> <p>Løsningsforslag: Ta saken til retten, eventuell bruke vold, hvis alle andre muligheter er brukt opp.</p>

Nå viser de militære sitt sanne ansikt.

<p>alle andre muligheter er brukt opp.”</p>		<p>Moralsk vurdering: Kahled vil ikke utelukke vold, som en siste utvei.</p>
<p>«Unge, sinte menn med hjelm og køller passet på. Kvinner med barn på armen, tannløse gamle, ble skjøvet og hjulpet i retning plassen foran Rabaa-moskeen.»</p>	<p>Beskrivelser (stereotypi): Demonstrantene blir beskrevet som unge, sinte menn. Men også som hjelpsomme.</p>	
<p>«En av demonstrantene fråder av sinne over «sviket mot demokratiet», som han kaller det».</p>	<p>Beskrivelse: Beskriver demonstrantene som så sinte at de fråder av sinne. ”Fråder av sinne” heter også en mellomtittel.</p>	<p>Problem: Demonstrantene er så sinte at en fråder av sinne. Årsak: han mener at det har vært et svik mot demokratiet. Moralsk vurdering: Journalisten setter indirekte hans påstand i tvil om det har vært et svik mot demokratiet. Narrativ: demonstrantene er sinte og ukontrollerte.</p>
<p>Ingress og start av brødtekst: «Et av hærens kamphelikoptre kommer drønnende i lav høyde mellom to 15 etasjes boligblokker, rett over folkehavet. Et raseribrøl stiger mot himmelen, i retning det flygende monsteret»</p>	<p>Beskrivelser: Bruker adverbet ”drønnende”, som setter en dramatisk tone i ingressen. Besjeling: et raseribrøl stiger mot himmelen. Metafor: Helikopteret blir omtalt som det flygende monsteret → demoniserer på den måten hæren. Begge disse uttrykkene tolker omgivelsene for leseren. Gjør det dramatisk. Kontrast: folkehavet mot hærens kamphelikoptre.</p>	<p>Problem: Hæren ”leker” med demonstrantene og folkehavet. Konsekvens: Sinne Moralsk vurdering: Hæren bruker flygende monstre i kamp mot folket.</p>

Nå viser de militære sitt sanne ansikt.

<p>”Fra talerstolen der har talsmenn fra Det muslimske brorskap sendt ut bannbuller mot hæren og ”kuppmakerne”, og sverget hevn over det som skjedde onsdag kveld. Og nå etter fredagsbønnen skal hans trofaste tilhengere bevise både for seg selv, og all verden, at det fortsatt er liv i Brorskapet.”</p>	<p>Metafor: Bannbuller – en metafor som ofte blir assosiert med pavens bannlysning av Martin Luther. Her kan det virke som det blir brukt som en slags forbannelse eller religiøs fordømmelse.</p> <p>Uttrykk (Klisjé): å sverge hevn – blir brukt i teksten og som en mellomttittel. Dette er et uttrykk og noe jeg ikke regner med at har blitt sagt rett ut, men en tolkning av at noen sier at de skal hevne seg.</p> <p>Definisjon: Hæren blir omtalt som kuppmakere, men blir omtalt med hermetegn, som sier noe om at journalisten ikke stiller seg bak definisjonen som brorskapet gjør av hæren. Brorskapet har blitt omtalt som ”talsmenn fra Det muslimske brorskap”, som sier noe om at dette budskapet kommer fra toppnivå og ikke fra en enkelt demonstrant.</p> <p>Kontekst: Setter konflikten inn i en religiøs sammenheng, i og med at disse talene ble gjort etter fredagsbønnen. På en annen side er dette vanlig tidspunkt for politisk aktivitet også i ikke-religiøse saker (tror jeg).</p>	<p>Løsningsalternativ: Brorskapet skal vise for seg selv og hele verden at det fortsatt er liv i dem.</p> <p>Moralsk vurdering: å sverge hevn er ikke sett på for å være moralsk riktig.</p> <p>Problem: Brorskapet sverger hevn og har sendt ut ”bannbuller” til hæren.</p> <p>Moralsk vurdering: Talsmenn fra brorskapet vurderer hæren veldig dårlig, i og med at de sender bannbuller mot dem.</p>
<p>”Mens alt var rolig, dundret plutselig Apache-helikoptrene inn over plassen der vi sto, og årsaken var bare en: Makt demonstrasjon! Raseriet steg, frykten økte, uroen spredte seg merkbart.</p>	<p>Metafor: helikoptrene blir omtalt som kamuflasjemalte monstre → demoniserer på den måten hæren.</p>	

Nå viser de militære sitt sanne ansikt.

<p>Og så kom ryktene om at noe hadde skjedd utenfor republikanergardens hovedkvarter – en var drept, kanskje flere kanskje mange! Raseriet økte, og forbannelser ble slynget mot de klaprende, kamuflasjemalte monstrene i luften over oss, konstruert av USA, som hæren i Egypt har fått i store mengder.”</p>	<p>Kontekst: Får informasjon om at USA og hæren i Egypt har tette bånd, som setter denne konflikten inn i en større geopolitisk konflikt og sammenheng.</p>	
---	--	--

Presidentens tilhengere lar seg ikke knekke.

Eksempler fra teksten	Framing-devices	Reasoning-devices
<p>Tittel: ”Presidentens tilhengere lar seg ikke knekke”</p>	<p>Metafor: ”lar seg ikke knekke” – spiller på at de er sterke og som kjemper i mot.</p>	
<p>”Blant dem som nå bor i teltleiren i Nasr City for å vise solidaritet med sin leder, er søstrene Sakr, som kommer fra en Kairo-familie som aktivt støtter Det muslimske brorskap.</p> <p>- Vi er nødt til å være med og forsvare presidenten vår, den første demokratiske valgte lederen i Egypt! Sier den myndige storesøsteren, tannlegen Sahar.</p> <p>- Mursi må få fullføre sin fireårsperiode. Deretter kan jo de som er imot hans politikk, stemme for en annen kandidat i neste valg, sier Shaima, som er lege.”</p>	<p>Beskrivelser: Søstrene blir titulert med yrkestitler. Yrker som i de fleste kulturer er høyt respektert og ansett. Det indikerer at de har god økonomi og høy utdannelse. Storesøsteren blir også beskrevet som myndig. Dette vil for de fleste leserne gi argumentene deres legitimitet.</p> <p>Definisjon: De blir definert som noen som aktivt støtter Det muslimske brorskap, altså ikke som en del av en maktelite i organisasjonen.</p> <p>Argument/logos appell: Argumenterer for opprettholdelse av demokratiet, som betyr at Mursi beholder makta. Framstår som rasjonelle og logiske argumenter.</p>	<p>Problem: Forsvarssjef al-Sisi har gitt Mursi et udemokratisk ultimatum</p> <p>Årsak: Mursi er en demokratisk valgt president, som bør sitte til neste valg.</p> <p>Konsekvens: Militærkupp og dermed en oppløsning av demokratiet</p> <p>Løsningsforslag: Løsningen er å vente til neste valg.</p> <p>Moralsk vurdering: Titlene som leger og tannlege gir kildene etos-appell. De vil forsvare demokratiet og framstår derfor som gode og moralske.</p>
<p>”Mursi avviste natt til tirsdag kravet fra de militære, og generalene har da heller ingen rett til å gripe inn, fastslår aktivistene, som mener at de fører en avgjørende kamp for Egypts unge demokrati. Al-Sisis ultimatum ser de som et kuppforsøk som de vil gjøre alt for å stanse.</p> <p>(...)</p> <p>- Mursi er ikke viktigst. Det er demokratiet vi må forsvare. En lovlig valgt president skal ikke</p>	<p>Argumenter/logos-appell: Argumentene for opprettholdelsen av demokratiet, som betyr at Mursi beholder makta. Framstår som rasjonelle og logiske argumenter, selv om journalisten påpeker at dette er slik ”de” ser det og dermed ikke stiller seg bak det de sier.</p> <p>Definisjon: blir definert som aktivister, som framstår som noen som kjemper for en sak de tror på.</p>	<p>Problem: Demokratiet står på spill - Al-Sisis ultimatum er et kuppforsøk</p> <p>Årsak: Mursi er lovlig valgt president, og har dermed demokratisk legitimitet.</p> <p>Konsekvens: Kanskje et militærkupp</p> <p>Løsningsforslag: La Mursi beholde makta. Generalene må ikke gripe inn.</p>

Presidentens tilhengere lar seg ikke knekke.

<p>avsettes av hæren etter krav fra gatedemonstranter, mener legen Sharif Hashem fra Alexandria.”</p>	<p>Beskrivelse/etos-appell: Hashem blir titulert med at han er lege og med fullt navn, som gir han en identitet og legitimitet.</p>	<p>Moralsk vurdering: Det er demonstrantene i Nasr City som er demokratiske, og ikke hæren og demonstrantene på Tahrir-plassen.</p>
<p>- Vi vil kjempe til døden! Sier en mann som ikke oppgir navn.</p>	<p>Kontekst: Framstår som en person som er villig til å dø for saken – gir assosiasjoner til en martyr og setter situasjonen inn i en religiøs kontekst, som gir assosiasjoner til fundamentalisme.</p>	<p>Konsekvens: Konflikten kan bli voldelig. Aktivistene i leiren i Nasr-City kommer ikke til å gi seg.</p> <p>Moralsk vurdering: Kan gi assosiasjoner til fundamentalisme, som mange vil tolke som dårlig moralske verdier.</p>
<p>”- Det er ingen tvil om at Egypt har store problemer, men løsningen på dem er ikke å kaste vår demokratisk valgte leder”.</p>	<p>Kontekst: Erkjenner at det er mange problemer i Egypt, og setter dermed denne konflikten inn i et større bilde, selv om det ikke kommer mer detaljer her.</p>	<p>Problem: Politisk krise, der generalene har gitt presidenten et ultimatum.</p> <p>Årsak: Egypt har generelt store problemer.</p> <p>Løsningsforslag: Ikke kaste den demokratisk valgte Mursi.</p>
<p>”- Revolusjonen av 25. Januar 2011 er vår baby, som vi skal gjøre alt vi kan for å beskytte, erklærer Ahmad Khalil, lærer fra El-Sharkia-provinsen.”</p>	<p>Kontekst: Denne konflikten blir satt i sammenheng med revolusjonen ett og et halvt år tidligere, der de samme kjempet mot diktatoren Mubarak.</p> <p>Etos-appell: Tittelen «lærer» gir kilden autoritet og sympati.</p>	<p>Årsakssammenheng: Sisis ultimatum (og mulige kupp) bryter med den demokratiske revolusjonen i 2011, og er ikke en fortsettelse av den.</p> <p>Moralsk vurdering: Læreren Kahil og hans meddemonstranter er ute etter å beskytte demokratiet. De vil ta vare på den som en «baby», som sier noe om hvor viktig demokratiet er.</p>

Presidentens tilhengere lar seg ikke knekke.

<p>Ingress: ”Det er viktigere å beskytte demokratiet enn å støtte Mursi, sier presidentens islamistiske støttespillere”.</p>	<p>Definisjon: De blir beskrevet som «presidentens islamistiske støttespillere». Islamisme blir her brukt som et nøytralt begrep, satt i sammenheng med kampen for demokrati.</p>	<p>(Anti)- problem: Islamisme og religion blir ikke framstilt som noe problem.</p> <p>Moralsk vurdering: Islamistene setter demokratiet først og ikke én mann.</p>
	<p>Bilde: Smilende unge kvinner med hijab. De ser avvæpnede, glade og snille ut.</p>	<p>Løsning: Hør på de demokratiske og sympatiske Mursi-tilhengerne.</p>
<p>” - Mange takk al-Sisi, du har skapt kaos i landet! Roper en gruppe menn taktfast og bitende sarkastisk mens de svinger med stokker og jernstenger de hevder bare er til selvforsvar.</p>	<p>Beskrivelse: Framstår som sinte og frustrerte, fordi det beskrives at de roper og er bitende sarkastiske. De blir omtalt som en gruppe. Bruk av anførings verbet «hevder», viser at journalisten kanskje ikke vil gå god for påstanden om at stukkene bare er til selvforsvar.</p>	<p>Problem: Tilhengerne til brorskapet er sinte menn med stokker og jernstenger.</p> <p>Moralsk vurdering: Det blir indirekte stilt spørsmål ved deres voldelige hensikter, siden det blir presisert at de «hevder» at jernstengene bare er til selvforsvar.</p>
<p>Faktaboks: (...)opposisjonen mener at presidenten er i ferd med å samle all makt i Egypt i hendene til Brorskapet.</p>	<p>Kontekst: Her kommer det fra at presidentens kritikere mener at han ikke er så demokratisk som aktivistene i denne saken framstiller han som.</p>	<p>Problem: Mursi er en autoritær og ikke demokratisk president.</p> <p>Narrativ: Det er ikke generalene og folkene på Tharir-plassen som er udemokratiske, men Mursi selv, som vil gi all makt til Brorskapet.</p> <p>Moralsk vurdering: Mursi er den udemokratiske i denne konflikten.</p>